

Министерство на околната среда и водите

**Регионална инспекция по околната среда и водите
гр. Смолян**

**Регионален доклад
за състоянието на околната среда
през 2022 година**

СЪДЪРЖАНИЕ

	страница
СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
I. ВЪВЕДЕНИЕ	6
ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ	6
II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	8
II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ.....	8
II.2. ВОДИ.....	11
II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ.....	51
II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ	55
III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ	
III.1. ОТПАДЪЦИ.....	66
III.2. ШУМ.....	75
III.3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ.....	76
III.4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ.....	77
IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ.....	81
V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ.....	89
VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	102
VII. ПРИЛОЖЕНИЯ.....	107

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

- АБ - Асфалтова база
- АИС - Автоматична измервателна станция
- БД ЗБР – Благоевград – Басейнова дирекция Западнбеломорски район с център Благоевград
- БД ИБР – Пловдив – Басейнова дирекция Източнбеломорски район с център Пловдив
- БИ – Биотичен индекс
- БПК₅ - Биологична потребност от кислород за 5-денонощия
- БО – Битови отпадъци
- ГДОС – Годишен доклад по околна среда
- ГПСОВ – Градска пречиствателна станция за отпадни води
- ГФ – Горски фонд
- ДБ – Държавен бюджет
- ДДС – Държавно дивечовъдно стопанство
- ДЛ – Държавно лесничество
- ДОВОС – Доклад по оценка на въздействието върху околната среда
- ЕО – Екологична оценка
- ЕС – Европейски съюз
- ЗМ – Защитена местност
- ЗОЗЗ – Закон за опазване на земеделските земи
- ЗОПОЕЩ - Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети
- ЗРА – Закон за рибарството и аквакултурите
- ЗТ – Защитена територия
- ЗУО – Закон за управление на отпадъците
- ИАОС - Изпълнителна агенция по околна среда
- ИУЕЕО – Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
- ИУМПС – Излезли от употреба моторни средства
- ИО – Инертни отпадъци
- ИЕО – Индивидуални емисионни ограничения
- КАВ – Качество на атмосферния въздух
- КФС Рожен – Комплексна фонова станция РОЖЕН
- ЛОС – Летливи органични съединения
- МАС - Мобилна измервателна станция
- МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение
- МВЕЦ – Малка водоелектрическа централа
- МЗ – Министерство на здравеопазването
- МЗХГ – Министерство на земеделието, храните и горите
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите
- МРО – Масово разпространени отпадъци
- МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- МС – Министерски съвет
- НО – Неопасни отпадъци
- НУБА – Негодни за употреба батерии и акумулатори
- НПО – Неправителствена организация
- НПУО – Национален план за управление на отпадъците
- НСМ – Национална система за мониторинг
- ОО – Опасни отпадъци
- ОЧЦМ – Отпадъци от черни и цветни метали

- ОБС – Общински бюджет
- ОБА – Общинска администрация
- ОВОС – Оценка на въздействие върху околната среда
- ПО – Промислени отпадъци
- ПАМ - Принудителна административна мярка
- ПДК – Пределно допустими концентрации
- ПЗ – Природна забележителност
- ПКЗНБАК – Постоянна комисия за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи
- ППЗГ – Правилник за приложение на закона за горите
- ППЗЛОД – Правилник за прилагане на закона за лова и опазване на дивеча
- ПС – Пречиствателно съоръжение
- ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадни води
- ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
- РЗ – Разрешително за заустване
- РЗИ – Регионална здравна инспекция
- РИОСВ – Смолян – Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян
- РЛ – Пловдив – Регионална лаборатория Пловдив
- РЛ – Смолян – Регионална лаборатория Смолян
- РДГ – Смолян – Регионална дирекция по горите Смолян
- РКС – Районен кооперативен съюз
- РШ – Ревизионна шахта
- СПСОВ – Селска пречиствателна станция за отпадни води
- СО – Строителни отпадъци
- ТБО – Твърди битови отпадъци
- УБП – Улавяне на бензинови пари
- ФПЧ₁₀ – Фини прахови частици под 10 микрона
- ХХ – Хвостохранилище

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ – СМОЛЯН

Адрес: ул. "Дичо Петров" № 16, пк. 99, гр. Смолян
е - mail: riosv-smolyan@mbox.contact.bg, <http://smolyan.riosv.com>

Пощенски код: 4700, Телефонен код: 0301

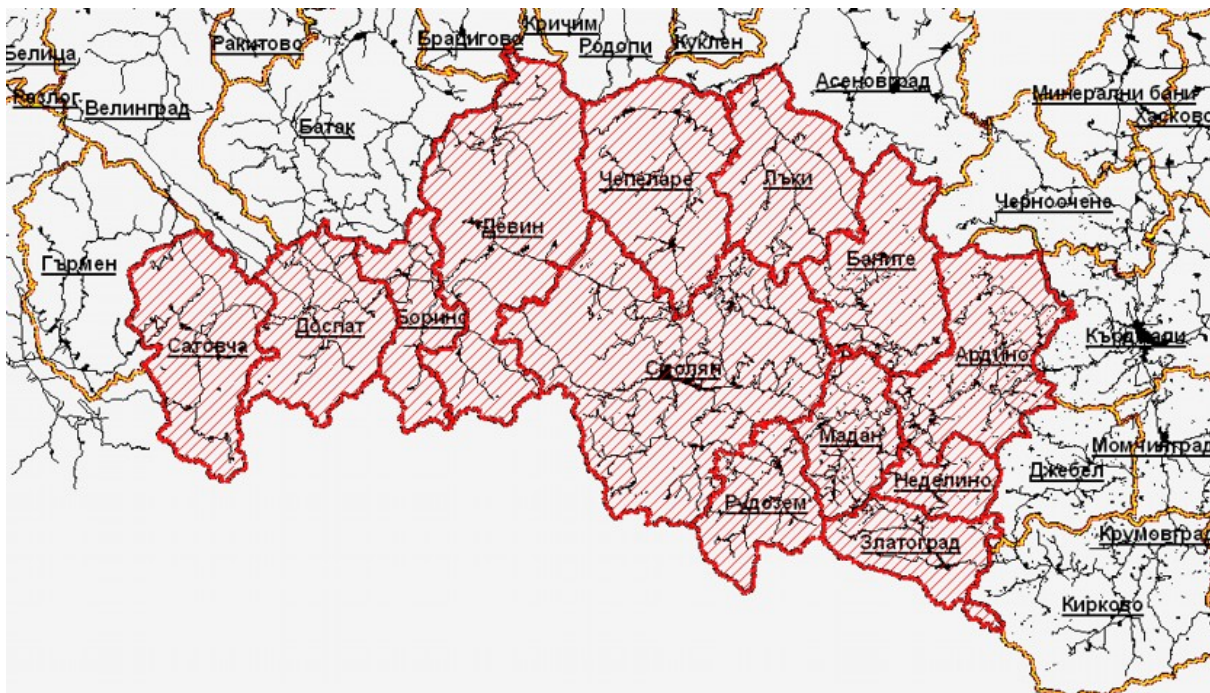
Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян

- Директор - 60113;
- Директор на дирекция „Контрол и превантивна дейност“ - 60107;
- Директор на дирекция „Административно, финансови и правни дейности“ - 60104;
- Дежурен телефон, информация и “Център за административно обслужване” – 60100; 0885-860231;
- Факс - 60119;
- Главен юрисконсулт – 60116;
- Каса и „Човешки ресурси” – 60761, 60105;
- Началник отдел „Превантивна дейност“ - 60768;
- Експерти направление “Превантивна дейност” – 60114;
- Експерти направление “Биоразнообразие, защитени територии, Натура 2000” – 60117;
- Експерт „Специализирани регистри“ – 60115;
- Началник отдел “Контрол на околната среда” - 60108;
- Експерти направление “Води” – 60765; 60766;
- Експерти направление “Въздух” – 60106, 60109;
- Експерт направление „ОХВ и Комплексни разрешителни“ - 60764;
- Началник отдел “Управление на отпадъците и опазване на почвите” - 60127;
- Експерти направление “Отпадъци” – 60110, 60762.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на настоящия доклад е да предостави на всички заинтересовани страни наличната, обработена, обобщена и анализирана в РИОСВ – Смолян информация за състоянието на околната среда през 2022 година. Докладът съдържа данни и от други специализирани органи, с цел подпомагане на регионалните и местните власти, при вземане на решения в областта на околната среда. Чрез интегрирането на политиката по околна среда в регионалните и общински политики се постига устойчиво развитие на териториалните общности.

Основни данни за територията контролирана от РИОСВ - Смолян

Територията, контролирана от РИОСВ - Смолян се намира в Южна България и е разположена в централната част на Родопите. Граничи с областите Пловдив, Пазарджик, Кърджали и Благоевград. На юг, границата съвпада с държавната граница на Република Гърция. Връзката с Гърция се осъществява през ГКПП Златоград – Термес, наричан и Златоград – Ксанти, разположен югозападно от Златоград, на 3,5 км от гръцкото село Лъджа отвъд границата.

Териториалният обхват на инспекцията, включва област Смолян, със съответните общини - Смолян, Златоград, Мадан, Рудозем, Баните, Чепеларе, Борино, Devin, Доспат, Неделино, община Лъки към област Пловдив, община Сатовча към област Благоевград и община Ардино към област Кърджали. В 13-те общини, броят на населените места е 307. Населението по данни от ГД "ГРАО" към 31.12.2022 г. в региона е 129 008 жители - разпределено в 10 града и 297 села.

Релефът на територията е с подчертан планински характер, което дава отражение върху цялостното социално-икономическо, селищно и инфраструктурно развитие. Релефът включва заравнени планински била, гористи склонове, обширни ливади и поляни, които постепенно се спускат към котловини и речни долини.

ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ

През региона на инспекцията протичат много реки, като по-големите са: Арда, Въча, Чепеларска, Върбица, Черна, Давидковска, Малка Арда, Devinска и Доспатска. На реките Доспатска и Въча са изградени едни от най - големите язовири в България: „Доспат”, „Въча”

и „Цанков камък”. Наличието на тези водоеми, обуславя развитие на туризма и спортния риболов, като това в последните години е особено показателно за град Доспат, област Смолян.

Регионът е богат на минерални и термоминерални води, от които по - големи са: термоминерално находище „Беден”, термоминерално находище „Ерма река”, находища на минерални води „Михалково” (естествено газирана вода), „Девин”, „Лъджа” (Баните) и „Настан” (последното, все още не се експлоатира). Водите от находищата на „Девин” и „Михалково” се бутилират и разпространяват в търговската мрежа, а на „Беден” и „Лъджа” се ползват в балнеолечебни центрове.

Територията, контролирана от РИОСВ – Смолян, в по-голямата си част основно е горска (гори и други залесени земи) и не е богата на земеделски земи – представени предимно от открити пространства (ливади и пасища). Горите и другите залесени земи покриват повече от 60 % от териториалния обхват на инспекцията, което я прави един от най-богатите на гори региони в страната, по-голямата част от които са иглолистни гори от обикновен смърч, бял бор, обикновена ела, черен бор и други, следвани от смесени иглолистни такива и широколистни букови насаждения, габър, дъб, трепетлика, горун, и др. Освен, че осигуряват дървен материал и дървесни продукти, горите са дом на много екосистеми и на основна част от биологичното разнообразие, като осигуряват подходящи местообитания за развитието на голям брой растителни и животински видове, включително и птици. Техните екосистемни услуги, допринасят за човешкото здраве и благополучие чрез регулиране на водата, осигуряване на храна, лекарства и материали, намаляване и контрол на риска от бедствия, стабилизиране на почвата и контрол на ерозията, пречистване на въздуха и водата и като естествен дом за отдих и учене.

Горите със своята всеобщо призната функция да абсорбират въглероден диоксид от атмосферата, помагат за овладяване на промените в климата, както и способстват за смекчаване и адаптиране към въздействията от неговото изменение. Горските територии създават един природен потенциал за активна туристическа дейност, както и определят интереса, възможностите и насоките на стопанската дейност в региона - основно в направление гори, горски територии, горско стопанство и горски сектор. Съществуват благоприятни условия за развитие и използване на горските ресурси за дърводобив, дървообработка и дървопреработка, въвеждане на нетрадиционни източници на енергия, различни форми на природен туризъм и други. Регионът е със силно развито горско стопанство и лесничейство. Горите играят важна роля за съхраняването биологичното разнообразие и са източник на различни странични ползвания (събиране на гъби, билки, диворастящи горски плодове и други).

Природо-географските характеристики на региона, определят наличие на неокрупнени земеделски участъци, в които се развиват сравнително малки земеделски стопанства, в направления – растениевъдство (картофопроизводство, трайни насаждения и други) и животновъдство, в т.ч. и пасищно отглеждане на автохтонни породи животни, както и стопанисване и ползване на естествени ливади, пасища, мери.

Физико-географските, хидроложки, геоложки, климатични, почвени и растителни условия на региона, обуславят едно сравнително голямо разнообразие на видове, на съобщества и природни местообитания, както и наличието на уникална флора и фауна, на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти и изобилие от ценни лечебни растения.

С цел осигуряване на дългосрочно опазване и съхраняване на най-ценните и застрашени видове, местообитания и природни образувания, в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, има обявявани общо 61 защитени територии, от които 4 резервата, 4 поддържани резервата, 27 защитени местности, 26 природни забележителности, както и цели или части от 9 защитени зони по НАТУРА 2000 – 4 по Директивата за местообитанията и 5 по Директивата за птиците.

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол качеството на атмосферния въздух на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян, като част от НСМОС – подсистема “въздух”.

Съгласно утвърденият от министъра на околната среда и водите списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), област Смолян е в РОУКАВ-Югозападен. Предвид изискванията на чл.11, Приложение № 6 от Наредба № 12 от 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 58/2010 г.), АИС - Смолян е градски фонов/транспортен пункт, разположен в застроената част на града - площадката на Регионална библиотека - Смолян. Обхватът на АИС – Смолян, съгласно утвърдената класификация е 100 м – 2 км, като градски фонов и 10-15 м, като транспортен пункт.

На територията на инспекцията се намира и Комплексна Фонова Станция /КФС/- “Рожен”. Функционирането на станцията дава възможност да се получава пълна, обективна и комплексна информация за състоянието на компонентите и обектите на околната среда на фоново ниво. Целта е да се осигури провеждането на системни и комплексни наблюдения на компонентите на околната среда в райони, с малки антропогенни въздействия. Нивото на фоновото замърсяване и динамичното му изменение е важна първична информация, необходима за оценка и прогноза на състоянието на околната среда, а оттук за създаване на екологични норми за допустимо антропогенно натоварване и разработване на стратегии на национално и международно ниво.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

В АИС - Смолян се извършват измервания за определяне нивата на фини прахови частици /ФПЧ₁₀/. Прахът е основен атмосферен замърсител на въздуха. Вредният му здравен ефект, зависи главно от размера и химичния състав на суспендираните прахови частици. Основни източници на прах са промишлеността, транспорта, енергетиката и битовото отопление. През отоплителния сезон на локално ниво, основен източник на замърсяване с прахови частици е изгарянето на твърди и течни горива в бита и зимното опесъчаване. Причина за значителният брой превишения през зимния сезон са географското разположение на града, специфичните метеорологични условия /ниска скорост на вятъра, наличие на инверсии и други/ и невъзможност за разсейване на атмосферните замърсители.

Фините прахови частици се емитират в атмосферата директно (първични емисии) или се образуват от емитираните в атмосферата газове - прекурсори на фини прахови частици (вторични емисии).

Нормите за нивата на ФПЧ₁₀, както и допустимият брой на превишенията за една календарна година в българското законодателството са:

Наредба №12 на МОСВ и МЗ към ЗЧАВ (ДВ, бр.58/2010г.)			
Средноденонощна норма (СДН) за опазване на човешкото здраве			
Прагова стойност (ПС)		допустим брой превишения (през годината)	период на прилагане
СДН	50 µg/m ³	35	от 01.01.2009 г.
Средногодишна норма (СГН)			
СГН	40 µg/m ³	Не се допуска превишение	от 01.01.2009 г.

Основните съкращения и термини при оценка на качеството на атмосферния въздух /КАВ/ са, както следва:

Пределно допустимите концентрации на вредните вещества в атмосферния въздух - определят се като максимално еднократна, средноденонощна и средногодишна концентрация, а именно:

- Максималната еднократна пределно допустима концентрация за определен замърсител е допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;

- Средноденонощната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в продължение на 24-часова експозиция;

- Средногодишната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в течение на едногодишна експозиция.

Максималната еднократна концентрация е най-високата от краткосрочните концентрации за определен замърсител, регистрирани в даден пункт за определен период на наблюдение.

Средноденонощната концентрация е средната аритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани няколкократно през денонощието, или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа.

Средногодишната концентрация е средната аритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

- *ПС за СЧН* – прагова стойност за средночасова норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 час);

- *ПС за СДН* – прагова стойност за средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (24 часа);

- *СГН* – средногодишна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 година).

В таблицата по-долу са дадени пунктовете на територията на РИОСВ-Смолян, контролираните замърсители и регистрираните концентрации през 2022 г.:

Замърсител	ФПЧ ₁₀	Pb aer.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As aer.	Cd aer.	Ni	ФПЧ 2.5	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове:															
1.АИС-Смолян	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.КФС-Рожен	да	да	да	да	-	-	да	-	да	да	да	да	да	да	да
Пунктове с регистрирани концентрации над ПС на СДН:															
1.АИС-Смолян	да-50 пъти														
2.КФС-Рожен	да-1 път														
Пунктове с регистрирани концентрации над СГН:															
1.АИС-Смолян	не-30,96 µg/m ³														

Забележка: На територията на РИОСВ-Смолян не се измерва максимално еднократна концентрация.

На АИС - Смолян през 2022 г. са извършени 351 измервания за ФПЧ₁₀, от които наднормените стойности са 50 бр. или 14,25 % от всички анализи. Наднормените стойности по месеци са, както следва: през м. януари – 14 бр.; м. февруари – 9 бр.; м. март – 6 бр.; м. април – 3 бр.; м. август – 2 бр.; м. ноември - 4 бр. и м. декември - 12 броя.

При анализ на резултати за годината е видно, че наднормените стойности за ФПЧ₁₀ са през зимните месеци – януари, февруари и декември, месечната концентрация е над 40 µg/m³.

Високите стойности през месеците януари, февруари и декември увеличават, както средногодишна концентрация на ФПЧ₁₀, така и допустимият брой превишения за една

календарна година. Натрупаните данни за периода 2017-2022 г. дават възможност да се прецени, че резултатите са сравними и варират около очакваните стойности. Също така през последните няколко години се наблюдава понижаване на средногодишните стойности по показател ФПЧ₁₀, както и на дните със средноденонощни превишения.

Средногодишната стойност за АИС „Смолян“ за 2022 г. е 30,96 µg/m³, при норма 40 µg/m³. След приложена методика от ИАОС гр. София за определяне на превишенията на пределно допустимите стойности на ФПЧ₁₀ в АИС „Библиотека“ гр. Смолян, които се дължат на емисии от природни източници – пустинен прах, се приспадат дните с превишение на 43 дни и средногодишната стойност на 29,74 µg/m³.

По-долу на графиката са показани средните месечни стойности на замърсител ФПЧ₁₀ за АИС - Смолян за периода 2017-2022г.

Максималните стойности на КФС „Рожен“ през зимата се отчитат с от 1 до 3 дни по-късно от АИС „Смолян“. През лятото тенденцията е високите стойности да се установяват на КФС „Рожен“, а после в АИС „Смолян“, което води до извода, че има пренос на замърсител.

За намаляване нивата на замърсителите, през 2022 г. община Смолян е изпълнява Общинска програма по чл. 27, ал. 1 от ЗЧАВ, с план за действие 2021-2025г., приета с Решение №418/21.01.2021 г. на Общински съвет – Смолян.

Източници на емисии на територията на РИОСВ-Смолян

- Емисионен контрол на горивни и производствени неподвижни източници;

През 2022 г. са извършени 42 бр. проверки на обекти, източници на емисии по Наредба №1/2005 година. От тях 28 бр. са планови и 14 бр. извънредни проверки.

През 2022 г. са извършени 2 бр. планови проверки на обекти, попадащи в обхвата на Наредбата за ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани в атмосферата от средни горивни инсталации. При извършените проверки не са установени нарушения.

В годишния график за контролни емисионни измервания са включени 6 обекта, като са извършени измервания на 4 обекта:

- Сушилня в Цех за производство на дървени пелети в гр. Мадан, общ. Мадан, експлоатирана от „ЕНТА“ ЕООД - гр. Мадан;

- Сушилня в Цех за производство на дървени пелети в с. Борино, общ. Борино, експлоатирана от „Девин Груп“ ООД - гр. София;

- Сушилня в Цех за производство на дървени пелети в м. „Пирийца“, землище на гр. Златоград, общ. Златоград, експлоатирана от „Булфорест къмпани“ ООД - гр. Златоград;
- Асфалтосмесител „АММАНН“, находящ се в м. ХХ „Ерма река“, землище с. Ерма река, общ. Златоград, експлоатиран от „Агромах Продакшън“ ЕООД - с. Бело поле, общ. Благоевград;

На 2 обекта не са извършени измервания, поради следните причини: „Мелници за производство на „каменно брашно“ и „микро талк“ в с. Михалково, община Девин, експлоатирани от „Ватия Холдинг“ АД гр. София са прекратили дейност в края на 2021 г., а Инсталация за производство на електроенергия с. Барутин, община Доспат, експлоатирана от „Еко Енергия-Доспат“ ЕООД гр. Доспат не работи, което се потвърждава и от представените справки за продажби на електроенергия през 2022 година.

- *Контрол на обекти в обхвата на Наредба за ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани в атмосферата от средни горивни инсталации;*

За момента на територията на РИОСВ-Смолян няма регистрирани средно горивни инсталации.

- *Контрол на обекти и дейности с летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини;*

През 2022 г. са извършени 21 бр. проверки на 21 обекта по Наредба №16/1999 г. за съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини. Не са констатирани нарушения.

- *Контрол на обекти, осъществяващи дейности с употреба на летливи органични съединения в разтворители;*

През 2022 г. са извършени 5 бр. проверки на 5 обекта по Наредба №7/2003 г. за ЛОС, включени в регистъра по чл. 30л от ЗЧАВ. Не са констатирани нарушения.

- *Контрол на обекти за производство, търговия или употреба на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, съдържащи органични разтворители;*

През 2022 г. са извършени 11 бр. проверки на 11 обекта по Наредбата за ограничаване на емисиите на ЛОС при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. Не са констатирани нарушения.

- *Контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой;*

На територията на инспекцията има 520 действащи инсталации с над 3 кг фреон и/или с над 5 t/CO₂ е.г в 84 обекта. През 2022 г. са проверени инсталациите в 55 обекта. Не са констатирани нарушения.

- *Контрол по изпълнение на условията в разрешителните за емисии на парникови газове;*

На територията на РИОСВ-Смолян, няма обекти с разрешителни за емисии на парникови газове.

3. Оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Смолян

През 2022 г. измерената средногодишна стойност на ФПЧ₁₀ от АИС „Смолян“ е 30,96 µg/m³ при норма 40 µg/m³. Основен замърсител по показател ФПЧ₁₀ е битовото отопление, интензивния транспорт и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура.

Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните, преди докладване в Европейската агенция по околна среда са възможни минимални промени в публикуваните данни. Окончателните данни се публикуват в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, изготвян от ИАОС.

II.2. ВОДИ

1.Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината

РИОСВ - Смолян осъществява контрол по компонент “води“ на територия, попадаща в обхвата на две басейнови дирекции:

- „Източнобеломорски район“ - Пловдив с общините Смолян, Ардино, Баните, Борино, Девин, Златоград, Лъки, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе и реките Арда, Черна,

Върбица, Неделинска, Маданска, Елховска, Чепинска, Малка Арда, Давидковска, Ардинска, Уваджик, Вьча, Девинска, Чепеларска, Джурковска, Манастирска, Юговска и притоци;

- „Западнобеломорски район“ - Благоевград с общините Доспат и Сатовча и реките Доспатска, Караджа дере (Сърнена), Сатовчанска Бистрица, Осинска, Жижовска и притоци.

През 2022 г. е осъществяван емисионен контрол на обекти, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водни обекти, притоци на реките Арда, Марица и Места, преминаващи през територията, контролирана от РИОСВ - Смолян.

Контролът по опазване чистотата на водите и водните обекти, включва:

- Емисионен контрол на обекти, заустващи в повърхностни водни тела, в съответствие с издадени Разрешителни за ползване на водни обекти, с цел заустване на отпадъчни води по чл.46, ал.1, т.3 от Закона за водите и Заповед № РД-1093/09.12.2021 г. на министъра на околната среда и водите, с утвърден списък на емитерите;

- Контрол по изпълнението на условия, поставени в издадените разрешителни за ползване на водни обекти, с цел заустване на отпадъчни води и контрол на основните емитери, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водоприемници;

- Състояние на локални пречиствателни съоръжения за промишлени отпадъчни води;

- Състояние и правилна експлоатация на пречиствателни станции за отпадъчни води от населени места;

- Канализационни системи на населените места;

- Извършване на проверки и изготвяне на отговори, във връзка с постъпили сигнали и жалби за замърсяване на водни обекти;

- Контрол при аварийни ситуации и залпови изпускания във водни обекти;

- Изготвяне на санкции при констатирани замърсявания чрез прилагане разпоредбите на чл.69 от ЗООС и Наредба за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения;

- Проверка по изпълнение на дадени предписания;

- Проверка по изпълнение на условията, поставени в решения по ОВОС;

- Изготвяне на доклади за извършени комплексни проверки на обекти, включени в плана за контролната дейност на РИОСВ.

Извършвани са проверки за изпълнение на изискванията, поставени в разрешителните за заустване и по условията на издадени Комплексни разрешителни, в т.ч. спазване на индивидуалните емисионни ограничения и изпълнение на плана за собствен мониторинг на отпадъчните води.

За констатирани нередности са давани предписания, като са извършвани проверки за тяхното изпълнение. При установени нарушения са налагани административни наказания.

2. Опазване на повърхностните води

2.1.Характеристика и мониторинг на повърхностните води

2.1.1.Типове повърхностни води

Идентифицирани са две категории повърхностни води – “река” и “езеро”. Към категория „река” се отнасят речните водни тела и язовирите, образувани чрез преграждане на река, която над язовира, формира самостоятелно водно тяло. Към категория „езеро” се отнасят естествените езера и язовирите (водоемите), които са изкуствено създадени извън съществуващ водосбор на река (изкуствени водни тела – ИВТ) или са разположени в началото на реките и над тях не е обособено самостоятелно речно водно тяло.

На територията на РИОСВ - Смолян са идентифицирани 3 типа води от категория „Река” /Таблица №1-1/:

Таблица №1-1 Типология категория “РЕКА” на територията на РИОСВ-Смолян

А)В обхвата на БД „ИБР“

№	Тип ВВГ	Име на типа	Водосбор
1	R3	Планински реки	<ul style="list-style-type: none"> - Река Арда и притоци (р.Елховска и р.Чепинска) от извора до гр.Рудозем – ПБВ; - Река Арда от гр. Рудозем до вливане на р. Черна; - Река Арда между вливане на Черна река до яз.Кърджали и р. Ардинска; - Река Маданска; - Извор на Черна река до гр.Смолян; - Черна река от гр.Смолян до устие; - Бяла река и нейните притоци – ПБВ; - Малка Арда – ПБВ; - Давидковска река; - Река Въча и притоци от извори до вл. на Широколъшка; - Река Чепеларска от град Чепеларе до вливане на река Забърдовска; - Река Чепеларска от извори до град Чепеларе заедно с ляв приток Ситковска; - Река Широколъшка с всички нейни притоци; - Река Белишка*; - Река Сушица*; - Река Тъмръшка до село Храбрино и притоци- р. Дормушевска и Пепелаша*; - Река Въча от язовир Кричим до гр.Кричим*; - Река Въча и притоци от река Широколъшка до яз.Въча; - Река Девинска от язовир Тошков чарк до устие и притоци: ляв- Бабинска; - Река Манастирска и река Джурковска до Белишка; - Река Чепеларска от р. Забърдовска до вливане на р. Юговска и р.Орешница; - Река Чукуркьойска и Забърдовска;
	R14	Пресъхващи реки	<ul style="list-style-type: none"> - Извор на р. Върбица до гр.Златоград; - Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие; - Река Неделинска (Узундере) - ляв приток на р. Върбица; - Река Ерма река;

* водосбора на реките е на границата на Пловдивска и Смолянска област

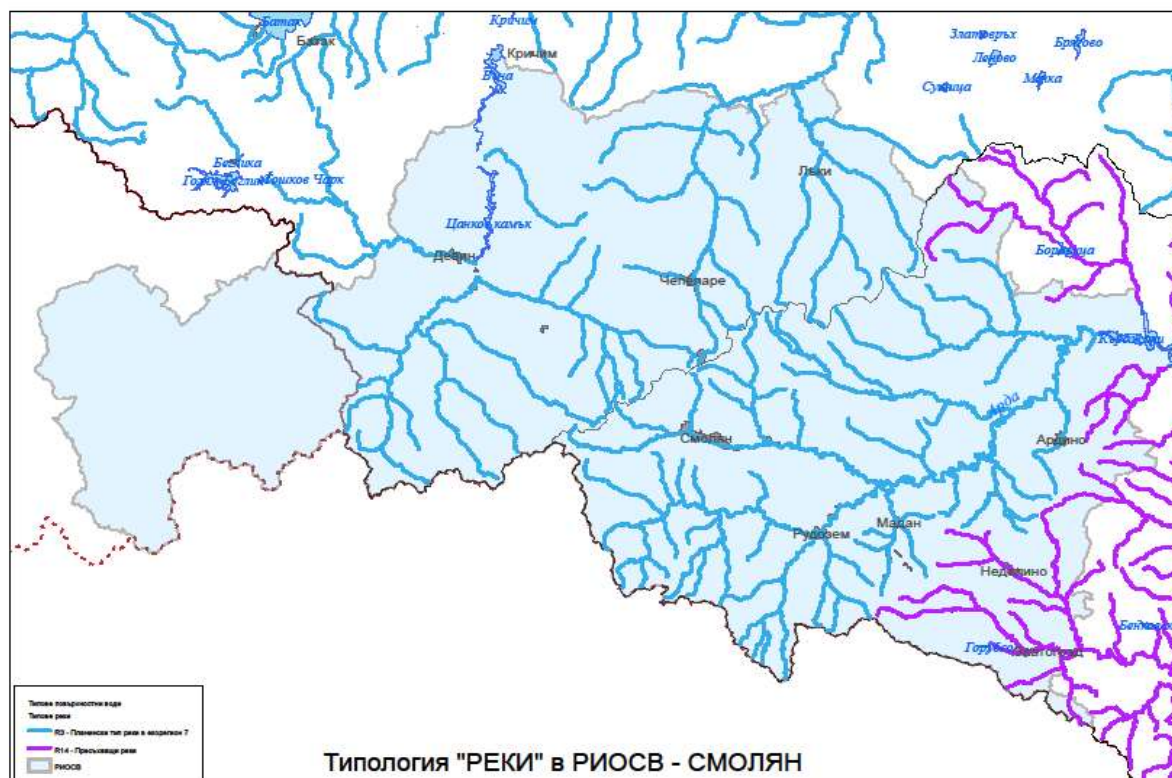
Б)В обхвата на БД „ЗБР“

№	Тип ВВГ	Име на типа	Водосбор
1	RR3	Планински реки	<ul style="list-style-type: none"> - Река Сатовчанска Бистрица от кота 1245 м. до вливане на десния ѝ приток р. Дяволски дол; - Река Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.; - Река Сатовчанска Бистрица от вливане на р. Дяволски дол до вливане в р. Места; - Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.; - Река Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница; - Река Владово дере от изворите до кота 1090 м.; - Река Осинска от изворите до вливане в р. Доспат; - Река Сърнена (Караджа дере) с притоците от кота 1230 м. до вливане в р. Доспат; - Река Сърнена (Караджа дере) с притоците от изворите до

	кота 1230 м.; - Река Черешковица от изворите до кота 1240 м.; - Река Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат.
--	---

В рамките на посочените типове реки са определени 34 водни тела. Всяко водно тяло е речен участък с еднакво екологично и химично състояние, който има важна роля при управлението на водите. В Плана за управление на речните басейни на Източнобеломорски район (ПУРБ на ИБР) за 2016-2021г., приет с Решение №1106/29.12.2016г. на Министерски съвет са подготвени конкретни програми от мерки, чрез реализацията на които трябва да се постигне добро състояние на водите.

Карта №1-1 Типология категория "РЕКА" на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

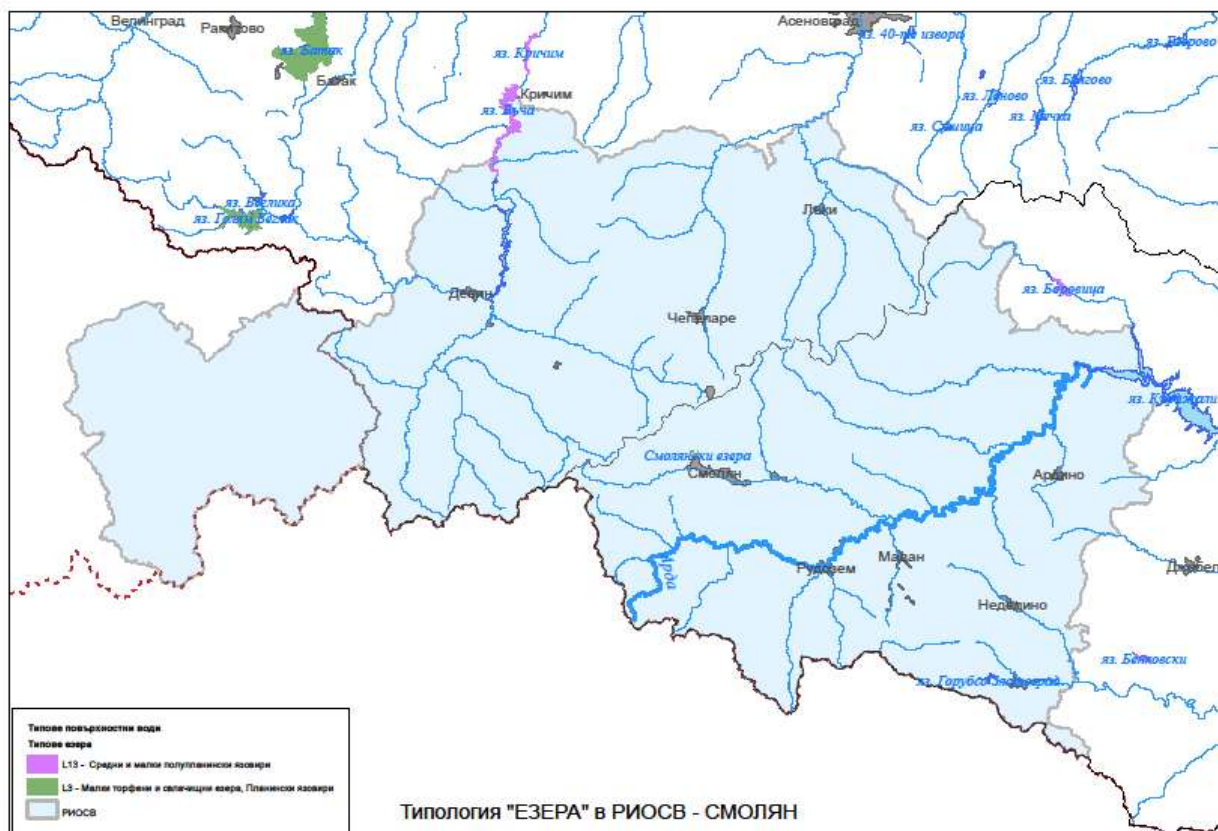

На територията на област Смолян са определени 2 типа езера (язовири). Всяко езеро (язовир) с площ по-голяма от 500 ха, се определя като самостоятелно водно тяло. В Смолянска област са определени 6 самостоятелни водни тела, като две от тях са с малка площ (опашки на язовири), посочени в Таблица №1-2:

Таблица № 1-2. Типове категория "ЕЗЕРА" на територията на РИОСВ-Смолян

№	ТИПОВЕ	Язовири	Брой ВТ
На територията на БД "ИБР"			
1	L13 Средни и малки полупланински язовири	яз.„Въча“, яз.“Цанков камък“, яз. Бенковски (опашка на язовира)	3
2	L3 Малки торфени и свлачищни езера, Планински язовири	Смолянски езера	1
3	L11 Големи, дълбоки язовири	яз. „Кърджали“ (опашка на язовира)	1
На територията на БД "ЗБР"			
4	L11 Големи, дълбоки язовири	яз.“Доспат“	1
		ВСИЧКО	6

Карта №1-2 Карта на водните тела от категория "ЕЗЕРА" на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

2.1.2. Програми за мониторинг на повърхностни води

• Контролен мониторинг

При проектиране на мрежата за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на ИБР са избрани представителни мониторингови пунктове за съответните речни басейни и типовете водни тела. Общият брой на пунктовете на реки за контролен мониторинг на територията на област Смолян през 2022 г. е 3 (три). Във връзка с определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела, в тези пунктове се извършва мониторинг на биологични и физико-химични елементи, като еднократно в периода на ПУРБ е предвидено да се извърши и мониторинг на хидроморфологични елементи за качество.

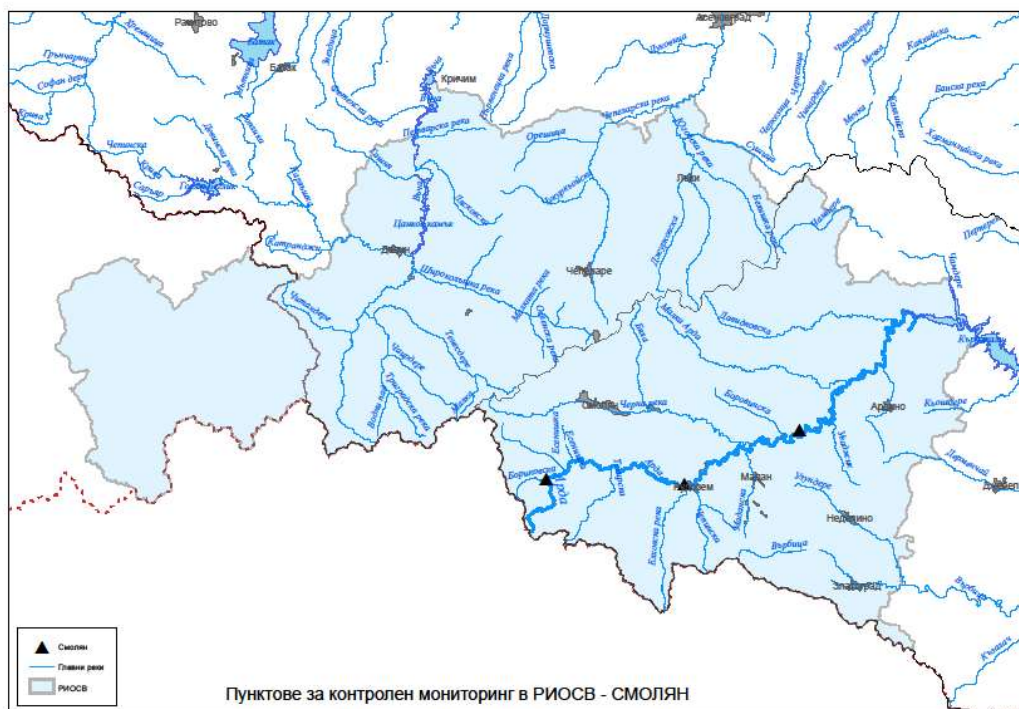
- р. Арда - с. Могилица;
- р. Арда – преди гр. Рудозем;
- р. Арда при с. Вехтино;

Честотата на контролния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
 - фитобентос в реки – 1 път на 3 години;
 - макрофити в реки и езера/ язовири - 1 път на 3 години;
 - макрозообентос в реки – 1 път годишно;
 - риби в реки и езера/ язовири - 1 път на 3 години;
 - фитопланктон/хлорофил А в язовири (заедно с прозрачност, разтворен кислород, активна реакция/pH и електропроводимост) – 2-4 пъти годишно, като мониторингът се извършва 2-6 пъти в периода на ПУРБ.
- Физико-химични елементи
 - основни показатели – 4 пъти годишно;
 - специфични замърсители – 4 пъти годишно;

- приоритетни вещества – 12 пъти годишно;
- Хидроморфологични елементи - 1 път на 6 години в пунктовете, докладвани пред ЕК.

Карта № 1-3 Мрежа за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“ (чл.8 на РДВ)

●Оперативен мониторинг

При подготовката на програмата за оперативен мониторинг на повърхностните води в ИБР е използвана информация за състоянието на определените водни тела и се прилагат критериите, посочени в т.1.3.2. на Анекс V на РДВ.

Пунктове за оперативен мониторинг се поставят в онези водни тела, които са в лошо състояние и съществува риск да не постигнат добро състояние. На територията на РИОСВ-Смолян през 2022 г. са определени 21 пункта за оперативен мониторинг – 20 пункта на реки и един пункт на язовир (Програма за мониторинг на водите по Заповед № РД-№ РД-479/09.06.2022 г. на министъра на околната среда и водите). В тези пунктове се извършва мониторинг по биологични и физико-химични елементи за качество.

1.На територията на БД „ИБР“-Пловдив

- р. Чепеларска след гр. Чепеларе;
- р. Черна преди гр.Смолян;
- р. Черна след ГПСОВ гр. Смолян;
- р. Арда с.Средногорци;
- р. Чепинска гр.Рудозем, кв.Мейково;
- р. Джурковска преди с.Здравец;
- р. Джурковска с.Джурково;
- р. р.Юговска след гр.Лъки;
- р. Маданска – гр.Мадан, кв. Батанци;
- р. Маданска след гр. Мадан, устие;
- р. Големи дол преди гр. Мадан;
- р. Бял извор след с. Бял извор (след вливане на р. Уваджик);
- р. Уваджик с.Жълтуша;

- р. Давидковска след с.Давидково;
 - р. Давидковска устие, мост за с.Любино;
 - р. Аламовска - устие преди гр.Златоград;
 - р. Върбица преди гр. Златоград;
 - р. Върбица след гр. Златоград;
 - р. Ерма - преди пром. с.Ерма река - мост преди заустване на "Горубсо - Златоград";
 - р. Гидюрска - устие;
 - яз. Цанков камък-стена;
- 2.На територията на БД «ЗБР»-Благоевград
- р. Доспат при границата с Гърция;
 - р. Доспат след гр. Доспат (след ГК);
 - яз. Доспат-стена.

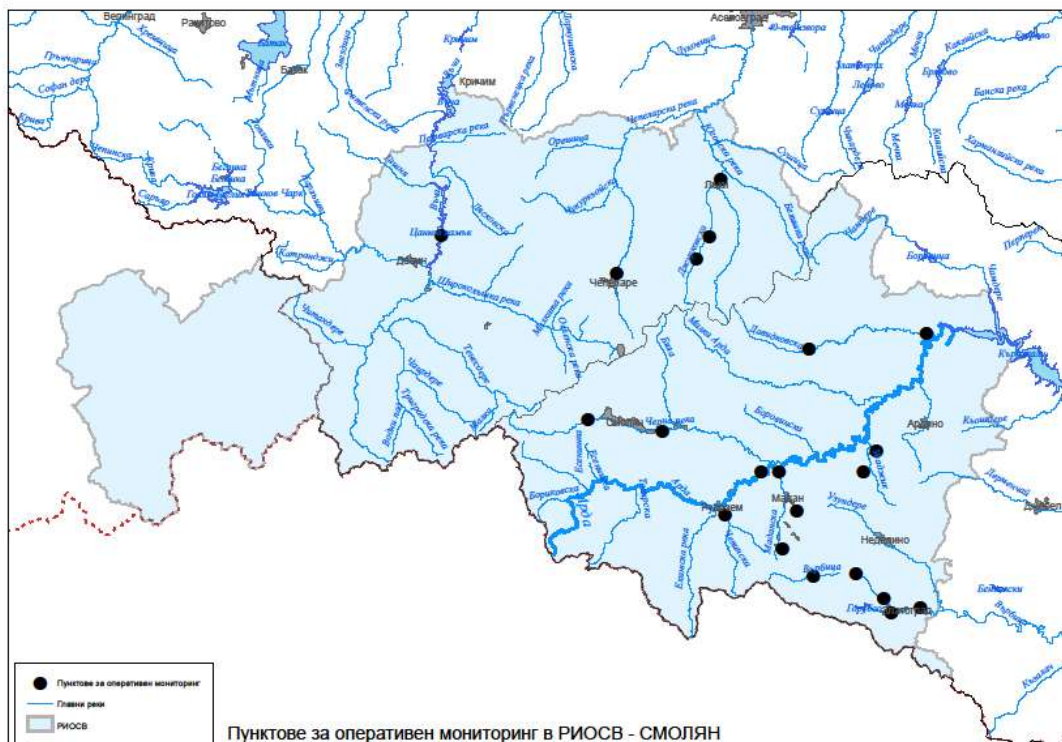
При подбора на показатели за оперативен мониторинг се използват биологичните елементи, индикативни за степента на антропогенно въздействие върху качеството на водите - макрозообентос в реки и фитопланктон в стоящи води. С оглед оперативното установяване на промените във фитопланктонните съобщества се използва показателят в съчетание с други индикативни физико-химични показатели – прозрачност (SD), разтворен кислород, температура и електропроводимост.

Предвижда се мониторинг на всички физико-химични показатели, превишаващи стандартите за качество на околната среда (за приоритетни вещества) или приетите норми за добро екологично състояние на физико-химичните елементи. Предвижда се и мониторинг на други физико-химични показатели, които са свързани с тези, по които се наблюдават отклонения.

Честотата на оперативния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
 - макрозообентос в реки – 1 път годишно;
 - фитопланктон/хлорофил А в язовири (заедно с прозрачност, разтворен кислород, активна реакция/pH и електропроводимост) – 2-4 пъти годишно, като мониторингът се извършва 2-6 пъти в периода на ПУРБ.
- Физико-химични елементи
 - основни показатели – 4 пъти годишно;
 - специфични замърсители – 4 пъти годишно;
 - приоритетни вещества – 12 пъти годишно.

Карта № 1-4 Мрежа за Оперативен мониторинг на повърхностни води на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“ (чл.8 на РДВ)

2.1.3. Показатели за мониторинг на повърхностните води

• Биологични елементи за качество

Хидробиологичният мониторинг се извършва за макробезгръбначни в реки по Ирландски Бiotичен Индекс. Периодично в определени пунктове (през 3 г.) се извършва наблюдение и на останалите биологични елементи съгласно изискванията на РДВ – фитопланктон (язовири), фитобентос, макрофити и риби. Мониторингът и оценката на състоянието на биологичните елементи в реки се извършват по Наредба № Н-4/14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води.

От провеждания мониторинг за 2022 г. на биологичните елементи за качество са налични данни за дънни безгръбначни, макрофити, фитобентос и фитопланктон.

• Физико-химични елементи за качество

Мониторингът се извършва по основни физико-химични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества, свързани със замърсяване на повърхностните води с органични вещества, метали и металоиди. Анализът на планираните показатели се извършва от Регионална лаборатория - Смолян към ИАОС.

За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализиране по следните групи показатели:

• Основни физико-химични показатели

- **I група** – активна реакция /рН/, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК5, ХПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, ортофосфати.

- **II група** – азот общ, фосфор общ, калциево-карбонатна твърдост.

• Специфични вещества

- **II група - Метали и металоиди** - желязо, манган, цинк, мед, арсен, хром (общ), уран, алуминий.

- **III група – Други вещества** – цианиди - свободни.

• **Приоритетни вещества** - метали, полициклични ароматни въглеводороди, оргонофосфорни съединения, оргонохлорни пестициди, азот и фосфор съдържащи пестициди, бромирани дифенилетири, хлоралкани, фталати, трибутил-калаени съединения, пиретроидни

пестициди, хлорфенокси пестициди, дифенилетиери пестициди, хексабромциклододекани, хептахлор и хептахлорепоксид.

2.2. Определяне на химично и екологично състояние на повърхностните водни тела

2.2.1. Химично състояние

При определяне на химичното състояние на повърхностните водни тела са приложени изискванията на Директива 2013/39/ЕС, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010 година.

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – добро и лошо, които се изобразяват съответно със син и червен цвят. За извършване на достоверна оценка е необходимо минималната честотата на анализ да бъде 12 пъти в годната (1 път месечно).

През 2022 г. оценката на химичното състояние е извършена въз основа на разработена „Национална методика за оценка на химичното състояние на повърхностни води“. Методиката за оценка на състоянието на повърхностните води в България е разработена съгласно изискванията на Директива 2013/39/ЕС и отразява препоръките на Technical Guidance for implementing Environmental Quality Standards (EQS) for metals (2019). Методиката за оценка на състоянието е реализирана с помощта на шаблон в MS Office, приложение Excel. За изчисляване на бионаличните концентрации на Ni и Pb се използва методът на биотичната лиганда BIO-MET (<https://bio-met.net/>).

При оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела е използван „Национален подход за групиране на повърхностните водни тела в периода на ПУРБ, предназначен за провеждане на мониторинг и оценка на състоянието на водните тела“. Под групиране се разбира обединяване на повърхностни водни тела по определени критерии и пренасяне на оценката за елементите за качество от едно водно тяло към други водни тела, като са спазени избрани критерии. Групирането на повърхностните водни тела цели максимално използване на информацията чрез екстраполация на резултатите от мониторинга от наблюдавани към ненаблюдавани водни тела, принадлежащи към едни и същи групи.

През 2022 г. на територията на област Смолян, 28 повърхностни водни тела са определени в добро химично състояние и 7 водни тела – в лошо химично състояние в матрица „Води“. Показателите, по които се констатира лошото химично състояние в матрица „Води“ са кадмий, олово и флуорантен. Изместващи показатели в матрица «Биота» са бромирани дифенилетиери и живак.

Таблица № 2-1 Брой повърхностни водни тела по химично състояние през 2022г.

	ВТ	Арда	Марица	Места	Общо
Химично състояние	Добро	15	13	11	39
	Лошо	5	2	2	9
	Неизвестно	2	1	0	3
	общо ВТ	22	16	13	51

2.2.2. Екологично състояние

Оценката на екологичното състояние/ потенциал на повърхностните водни тела се извършва по валидирана класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, които са в процедура на отразяване в Наредба № Н-4 от 14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове.

Екологично състояние				
отлично	добро	умерено	лошо	много лошо

През 2022 г. оценката на екологичното състояние/потенциал е извършена въз основа на разработения „Общ подход за оценка на екологичното състояние и екологичния потенциал на повърхностните водни тела в България“.

В Таблица № 2-3 са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела на територията на РИОСВ - Смолян по речни басейни. Анализът на резултатите показва, че през 2022 г. водните тела в добро състояние са 11, в умерено състояние - 22, и в лошо и много лошо екологично състояние - 5 водни тела. При сравняване на резултатите с тези през 2021 г. се наблюдава влошаване на екологичното състояние/потенциал (през 2021 г. 19 водни тела са в добро екологично състояние, 18 в умерено и в лошо екологично състояние/потенциал - едно водно тяло). Основните физико-химични показатели, по които се наблюдават отклонения са свързани с органично замърсяване - ортофосфати, общ фосфор, амониев азот, нитритен азот, нитратен азот, общ азот и БПК, причина за които са непречистени отпадъчни води от населени места, заустване на непречистени руднични води и промишлени отпадъчни води.

Таблица № 2-2 Брой водни тела разпределени по екологично състояние/потенциал през 2020г. на територията на РИОСВ-Смолян

	Общо ВТ	Марица	Арда	Места	Общо
Екологично състояние/ потенциал	Отлично	0	0	0	1
	Добро	9	2	5	16
	Умерено	6	16	7	29
	Лошо	0	4	0	4
	Много лошо	1	0	1	2
	Неизвестно	0	0	0	0
	ВТ	16	22	13	51

Таблица 2-3 Състояние на водните тела на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на „Източно-беломорски район“

№	Код	Водно тяло	Екологично състояние/потенциал		Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние Матрица Води	Химично състояние Матрица Биота
			Биологични елементи	ФХ елементи			
1	BG3MA500R106	Река Сушица	Добро	Добро	Добро	Добро, групирано BG3MA500R104	Лошо групирано BG3MA500R104
2	BG3MA500R107	Река Белишка	Добро	Добро	Добро	Добро, групирано BG3MA500R104	Лошо групирано BG3MA500R104
3	BG3MA500R108	Река Манастирска и река Джурковска до Белишка	Добро	Умерено Al, Zn, Cu	Умерено	Лошо Cd	Неизвестно
4	BG3MA500R109	Река Крушовска за доп. ПБВ на гр. Лъки		Добро	Добро	Добро групирано BG3MA900R230	Неизвестно
5	BG3MA500R216	Река Чепеларска от р. Забърдовска до вливане на р. Юговска и р.Орещица	Умерено Риби	Добро	Умерено	Добро, групирано BG3MA500R104	Лошо групирано BG3MA500R104

6	BG3MA500R114	Река Чукуркьойска и Забърдовска	Добро	Добро	Добро	Добро, групирано BG3MA500R104	Лошо групирано BG3MA500R104
7	BG3MA500R115	Река Чепеларска от град Чепеларе до вливане на река Забърдовска	Много лошо Фитобентос, Макрозообентос, Риби	Умерено БПК ₅ , Нобщ, Робщ	Много лошо	Добро, групирано BG3MA500R104	Лошо групирано BG3MA500R104
8	BG3MA500R116	Река Чепеларска от извори до град Чепеларе заедно с ляв приток Ситковска	Добро	Добро	Добро	Добро, групирано BG3MA500R104	Лошо групирано BG3MA500R104
9	BG3MA500R127	Река Тъмръшка до село Храбрино и притоци- р. Дормушевска и Пепелаша	Добро	Добро	Добро	Добро групирано BG3MA900R230	Неизвестно
10	BG3MA600L133	Язовир Въча	Умерено Фитобентос, Макрозообентос	Добро	Умерено	Добро	Неизвестно
11	BG3MA600R131	Река Въча от язовир Кричим до гр.Кричим	Добро	Добро	Добро	Добро, групирано BG3MA500R104	Лошо групирано BG3MA500R104
12	BG3MA600L134	Язовир Цанков камък	Добро	Умерено Нобщ, Робщ	Умерено	Неизвестно	Неизвестно
13	BG3MA600R135	Река Лесковска	Добро	Умерено Нобщ, Робщ	Умерено	Добро, групирано BG3MA500R104	Лошо групирано BG3MA500R104
14	BG3MA600R136	Река Девинска от язовир Тошков чарк до устие и притоци: ляв- Бабинска	Добро	Умерено Робщ	Умерено	Лошо Fluoranthene	Неизвестно
15	BG3MA600R141	Река Широколяшка с всички нейни притоци	Добро	Добро	Добро	Добро групирано BG3MA900R230	Неизвестно
16	BG3MA600R142	Река Въча и притоци от извори до вл. на Широколяшка	Добро	Добро	Добро	Добро групирано BG3MA900R230	Неизвестно
17	BG3AR900R042	Река Елховска- ПБВ	Умерено Фитобентос, Макрозообентос	Добро	Умерено	Добро групирано BG3MA900R230	Неизвестно
18	BG3AR900R043	Река Сивинска- ПБВ	Умерено Макрозообентос	Добро	Умерено	Добро групирано BG3MA900R230	Неизвестно
19	BG3AR900R044	Река Елезово с.Кошница- ПБВ		Добро	Добро	Добро групирано BG3MA900R230	Неизвестно
20	BG3AR900R045	Река Арда от р.Сивинска до гр.Рудозем	Умерено Макрозообентос	Умерено Робщ	Умерено	Добро групирано BG3AR700R039	Неизвестно
21	BG3AR900R046	Река Арда от извори до вливане на р.Сивинска	Умерено Макрозообентос	Умерено Робщ	Умерено	Добро групирано BG3AR700R039	Неизвестно
22	BG3AR900R035	Р.Арда от гр.Рудозем до вливане на р.Черна	Лошо Макрофити, Макрозообентос	Умерено Робщ, Zn, CN	Лошо	Лошо Cd	Неизвестно
23	BG3AR900R034	Река Маданска	Умерено Макрозообентос	Умерено Робщ, Нобщ, Zn	Умерено	Лошо Pb, Cd	Неизвестно
24	BG3AR800R033	Извор на Черна река до гр.Смолян	Умерено Макрозообентос	Умерено Робщ, Нобщ	Умерено	Добро групирано BG3AR700R039	Неизвестно
25	BG3AR800R031	Река Бяла и нейните притоци- ПБВ	Умерено Макрозообентос	Умерено Робщ	Умерено	Добро групирано BG3AR700R039	Неизвестно

26	BG3AR800R030	Черна река от гр.Смолян до устие	Умерено Фитобентос, Макрозообентос	Умерено БПК ₅ , Нобщ, Робщ	Умерено	Лошо Fluoranthene	Неизвестно
27	BG3AR800L041	Смолянски езера	Лошо Фитопланктон	Умерено Робщ	Лошо	Неизвестно	Неизвестно
28	BG3AR700R029	Малка Арда - ПБВ	Умерено Макрозообентос	Умерено Робщ	Умерено	Добро групирано BG3AR700R039	Неизвестно групирано BG3AR700R039
29	BG3AR700R039	Река Арда от вливане на р.Черна до яз.Кърджали и р.Ардинска	Умерено Фитобентос, Макрозообентос Макрофити	Умерено Робщ, Zп	Умерено	Добро	Лошо PBDE
30	BG3AR700R040	Река Уваджик и р.Бял извор	Лошо Фитобентос, Макрозообентос	Умерено Робщ, Нобщ	Лошо	Добро групирано BG3AR700R039	Неизвестно
31	BG3AR700R038	Река Давидковска след вливане на Глогинско дере	Лошо Макрозообентос, Рибни	Умерено БПК ₅ ,	Лошо	Добро групирано BG3AR700R039	Неизвестно
32	BG3AR700R037	Река Давидковска до Глогинско дере- ПБВ	Умерено Макрозообентос	Добро	Умерено	Добро групирано BG3MA900R230	Неизвестно
33	BG3AR600R026	Извор на река Боровица до яз. Боровица	Добро	Добро	Добро	Добро групирано BG3AR200R009	Лошо групирано BG3AR200R009
34	BG3AR400R017	Извор на р. Върбица до гр.Златоград	Умерено Фитобентос, Макрозообентос	Умерено Mп, Zп	Умерено	Лошо Pb, Cd	Лошо PBDE
35	BG3AR400R016	Река Неделинска (Узундере) - ляв приток на р. Върбица	Умерено Макрозообентос	Добро	Умерено	Добро групирано BG3AR200R009	Лошо групирано BG3AR200R009
36	BG3AR400R074	Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие	Умерено Фитобентос, Макрозообентос	Умерено Zп	Умерено	Лошо Cd	Неизвестно
37	BG3AR400R018	Река Аламовска	Умерено Макрозообентос	Умерено Робщ	Умерено	Добро групирано BG3AR200R009	Лошо групирано BG3AR200R009
38	BG3AR400L015	Язовир Бенковски	Максимален ЕП	Умерен Робщ	Умерен ЕП	Неизвестно	Неизвестно

В изпълнение на Заповед № РД-1/02.01.2018 г. на Министъра на околната среда и водите за констатираните превишения за посочените показатели в подземни/ повърхностни води I път на тримесечие се предоставя информация на Министерство на здравеопазването във връзка с предприемане на необходимите мерки по компетентност. Тази информация се публикува всеки месец и на сайта на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район” на посочения линк https://earbd.bg/SPRAVKI_ZA_PREVISHENIYA-c761.

Таблица 2-3 Състояние на водните тела на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на „Западно-беломорски район“

№	Код	Водно тяло	СМ/ ИВТ	Екологично състояние/потенциал			Химично състояние
				Биологични елементи	ФХ елементи	Екологично състояние/потенциал	
Обхват на БД „ЗБР“							

39	BG4ME200R1114	р. Сатовчанска Бистрица от кота 1245 м. до вливане на десния й приток р. Дяволски дол		Добро	умерено състояние	умерено състояние	Добро
40	BG4ME200R11140	р. Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.		няма данни от мониторинг за 2022г.	Добро	Добро	Добро
50	BG4ME200R11141	Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.		няма данни от мониторинг за 2022г.	Добро	Добро	Добро
51	BG4ME200R115	р. Сатовчанска Бистрица от вливане на р. Дяволски дол до вливане в р. Места		Добро	умерено състояние	умерено състояние	Добро
53	BG4DO135R1118	р. Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница		Лошо (риби)	умерено състояние	Лошо	Непостигащо добро химично състояние-флуорантен
54	BG4DO135R11180	р. Владово дере от изворите до кота 1090 м.		няма данни от мониторинг за 2022г.	Добро	Добро	Добро
55	BG4DO135R121	р. Осинска от изворите до вливане в р. Доспат		Добро	Умерено	Умерено	Добро
56	BG4DO600R1120	р. Сърнена (Караджа дере) с притоците от кота 1230 м. до вливане в р. Доспат		Умерено	Умерено	Умерено	Добро
57	BG4DO600R11200	р. Сърнена (Караджа дере) с притоците от изворите до кота 1230 м.		няма данни от мониторинг за 2022г.	Добро	Добро	Добро
58	BG4DO600R11201	р. Черешковица от изворите до кота 1240 м.		няма данни от мониторинг за 2022г.	Добро	Добро	Добро
59	BG4DO600R122	р. Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат		Добро	умерено състояние	умерено състояние	Добро
60	BG4DO900L117	яз. „Доспат“		умерено	умерено	умерено	Непостигащ

				състояние	състояние	състояние	о добро ХС-кадмий, флуоранген
--	--	--	--	-----------	-----------	-----------	-------------------------------

2.3. Състояние на питейните води

2.3.1. Подход при оценката на повърхностните питейни водни тела

Оценката на състоянието на повърхностните питейни водни тела е извършена в зависимост от категорията на водоизточниците в тях. Категорията на водоизточниците се определя на базата на резултатите от извършвания мониторинг и нормите в Приложение 1 на Наредба № 12 от 2002 г. за оценка на качеството на повърхностните води за питейно-битови цели. Съгласно тази наредба водоизточниците се класифицират в три категории в зависимост от качеството на водите – А1, А2, А3, като А1 е за най-доброто качество.

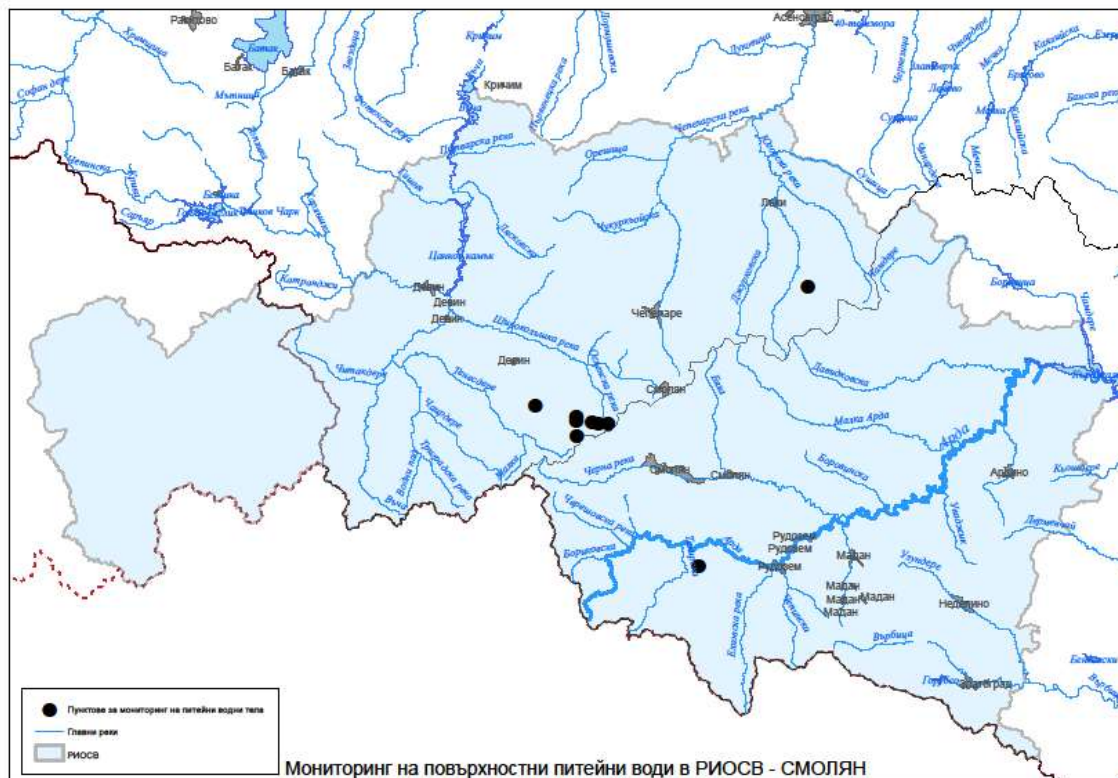
Във втория ПУРБ на ИБР за повърхностните питейни водни тела са приложени критерии за групиране с цел оптимизиране на мониторинга и достоверно използване на резултатите при оценката на състоянието. В резултат на този процес са обособени 2 групи водни тела:

- **ВТ, които се наблюдават самостоятелно (резултатите от мониторинга не могат да бъдат прехвърляни към други водни тела).** Те са избрани по следните критерии:
 - има установени точкови източници на натиск;
 - разположени са в непосредствена близост до значими източници на дифузен натиск;
 - представляват водохранилища (питейни язовири);
 - водоснабдяват големи населени места (>30000 жители);
 - принадлежат към равнинни типове реки, тип R14 Суб-средиземноморски (пресъхващи) реки или дебитът на ПБВ силно варира през годишните сезони и се наблюдават случаи на пресъхване;
 - попадат в категория А3 или излизат извън категориите на Наредба 12.
- **ВТ, които се обособяват в групи, в рамките на които се избират представителни водни тела, провежда се мониторинг на ротационен принцип в периода на ПУРБ и резултатите се използват за оценка на състоянието на всички тела от групата.** При определяне на групите са използвани следните критерии:
 - обща типология;
 - речни басейни / подбасейни;
 - наличие и характер на дифузен натиск (селско и горско стопанство, въздушни емисии).

2.3.2 Резултати от определяне на състоянието на повърхностните водни тела

На територията на Смолянска област се намират 24 водохващания за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води, разположени в 9 питейни водни тела.

Водохващания за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

В Таблица № 2-4 са представени резултатите от определяне категорията на водоизточниците и състоянието на повърхностните питейни водни тела по данни от мониторинга проведен през 2022 година. Състоянието на 9 питейни водни тела (24 водоизточника) се определят като добро (категория А1 и А2).

Таблица №2-4 Състояние на повърхностните питейни водни тела на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

№	Код на водното тяло	Име на водното тяло		Водоизточник	Категория водоизточник	Състояние водно тяло
1	BG3MA600R142	Река Въча и притоци от извори до вливане на река Широколышка	1	Река Хаджиларска	A2	A2
			2	Река Добролайски соват	A2	
			3	Река Голяма	A1	
2	BG3MA600R141	Река Широколышка с всички нейни притоци	4	Река Азмачовско дере	A2	A2
			5	Река Туралско дере	A2	
			6	Река Стикълско дере №1	A2	
			7	Река Солитско дере	A2	
			8	Река Козуяташко дере	A1	
			9	Река Стикълско дере №2	A2	
			10	Река Зорлийско дере	A2	
			11	Река Мечо селище	A2	
3	BG3MA500R109	Река Крушовска за доп. ПБВ на гр. Лъки	12	Река Крушовска	A1	A1
4	BG3MA600L133	Язовир Въча	13	Язовир Въча	A2	A2
5	BG3AR900R042	Река Елховска-	14	Река Искрец	A2	A2

		ПБВ	15	Река Голяма, с.Корита	A1	
			16	Река Елховска	A1	
6	BG3AR900R043	Река Сивинска-ПБВ	17	Река Конска - ляв ръкав	A2	A2
			18	Река Конска - десен ръкав	A2	
			19	Река Катранска рампа	A2	
7	BG3AR900R044	Река Елезово с.Кошница - ПБВ	20	Река Калето (Елезово)	A2	A2
8	BG3AR700R029	Малка Арда - ПБВ	21	Река Сантеново	A2	A2
			22	Река Долчине	A1	
9	BG3AR700R037	Река Давидковска до Глогинско дере	23	Река Чифлика - ляв ръкав	A2	A2
			24	Река Чифлика- десен ръкав	A2	

3.Кратка обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води

Основен замърсител на водните обекти на територията, контролирана от РИОСВ – Смолян са отпадъчните води от канализационните системи на населените места и производствените отпадъчни води от промишлените обекти, намиращи се извън регулационните граници на населените места. Повечето от агломерациите, с население под 2000 екв. жители и от 2000 до 10 000 екв. жители, нямат изградени или са с частично изградени канализационни мрежи и отпадъчните води се заустват в попивни съоръжения или прилежащи дерета и реки.

В канализационните мрежи на агломерациите (там, където има изградени), освен битово-фекални отпадъчни води, се заустват и производствени отпадъчни води от промишлените предприятия, разположени на територията им. Съгласно чл.4 от Наредба № 7/2000г., включването на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места се осъществява на база сключен договор между абоната и оператора, експлоатиращ канализационната система. Качеството на отпадъчните води от промишлените обекти, следва да отговаря на нормите за заустване в канализационната мрежа, като индивидуалните емисионни ограничения в сключените договори с „В и К“ оператор, се достигат след пречистване на промишлените отпадъчни води от локални пречиствателни съоръжения (ЛПСОВ).

За заустването на отпадъчни води от канализационните мрежи в повърхностни водни обекти, както и за заустването на отпадъчни води след селищни пречиствателните станции, са издадени разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти от съответните басейнови дирекции: „Източно беломорски район“-Пловдив и „Западно беломорски район“-Благоевград.

Операторите, експлоатиращи канализационните мрежи на населените места и пречиствателните станции (пречиствателни съоръжения) на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян са:

1. За административната територия на област Смолян: „В и К“ ЕООД – гр. Смолян и/или общините Смолян, Златоград, Неделино, Баните, Мадан, Рудозем, Чепеларе, Девин, Борино и Доспат;

2. За община Лъки, област Пловдив: „В и К“ ЕООД – гр. Пловдив и община Лъки;

3. За община Ардино, област Кърджали: „В и К“ ООД – гр. Кърджали и община Ардино;

4. За община Сатовча, област Благоевград: „В и К“ ЕООД – гр. Благоевград и община Сатовча.

3.1.Селищни канализационни системи с и без изградени ПСОВ

На територията на инспекцията са изградени и работят пречиствателни станции в следните населени места:

- 1 бр. за населени места с над 10 000 е. ж.: ГПСОВ – Смолян;

- 5 бр. за населени места от 2 000 до 10 000 е. ж.: ГПСОВ Мадан, ГПСОВ Рудозем, ГПСОВ Златоград, ПСОВ Борино и ПСОВ к. к. „Пампорово“;

- 15 бр. за населени места под 2 000 е. ж.:

- 1 бр. ПСОВ в община Чепеларе - с. Проглед;
- 4 бр. ПСОВ в община Девин - с. Триград, с. Грохотно, 2 бр. в с. Селча;
- 1 бр. ПСОВ в община Баните - с. Оряховец;
- 9 бр. в община Сатовча - с. Осина, с. Ваклиново, с. Жижево, с. Фъргово, с. Долен, с. Боголин, с. Туховища, с. Крибул и с. Годешево.

Градските пречиствателни станции за отпадъчни води в Мадан, Рудозем, Златоград и Смолян работят с много добър пречиствателен ефект, без надвишение на ИЕО по контролираните показатели.

През първото полугодие в ПСОВ-с. Борино се извършват дейности по привеждане на съоръженията в нормален експлоатационен режим за достигане на ИЕО по РЗ, който е постигнат през второто полугодие и се доказва с представени добри резултати от проведен собствен мониторинг.

След извършен контролен мониторинг на ПСОВ „Пампорово“- к.к. „Пампорово“ са установени надвишения на ИЕО, за което е съставен АУАН на „В и К“ ЕООД, гр. Смолян.

Една част от изградените 9 бр. ПСОВ в община Сатовча не работят нормално и не постигат заложените индивидуални емисионни ограничения, съгласно РЗ. При осъществения контрол през 2022 г. са дадени 6 предписания и са наложени 3 броя нови текущи санкции по реда на чл. 69 от ЗООС, като общият брой на действащите текущи санкции на община Сатовча е шест.

През отчетния период на община Девин са дадени 4 предписания за неправилната експлоатация на ПСОВ – с. Грохотно и ПСОВ – с. Триград, като същите са изпълнени. През годината няма наложени нови текущи санкции, като към момента действа 1 бр. текуща санкция по реда на чл.69 от ЗООС за надвишение на ИЕО, съгласно РЗ за ПСОВ – с. Грохотно.

Пречистването на отпадъчните води от агломерации с над 2 000 е.ж. без изградени ПСОВ, на този етап е трудно осъществимо, поради липса на финансиране за изграждане на пречиствателни станции и натискът върху водните тела от тези населени места продължава да е постоянен и непроменен. Това са реките, в които се заустват битово-фекални води от канализационните мрежи на гр. Ардино и с. Бял извор в община Ардино; гр. Доспат и с. Барутин в община Доспат; с. Върбина в община Мадан; гр. Девин в община Девин; гр. Лъки в община Лъки; с. Сатовча, с. Вълкосел, с. Кочан, с. Плетена, с. Слащен в община Сатовча; с. Смилян, с. Широка лъка, с. Могилица и с. Момчиловци в община Смолян; с. Старцево в община Златоград; гр. Чепеларе в община Чепеларе и с. Чепинци в община Рудозем.

Таблица с населени места с изградени ГПСОВ, ПСОВ и канализационни мрежи без изградени ПСОВ, подлежащи на контрол през 2022г.

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Смолян, гр.Смолян	2	2	1	РЗ№33110111/30.03.2011 г.
2	"В и К" ЕООД,	ГПСОВ - Рудозем,	2	2	-	РЗ№33110030/30.06.2008 г.

	гр.Смолян	гр.Рудозем				
3	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Мадан, гр.Мадан	2	2	-	РЗ№33110028/27.06.2008 г.
4	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Златоград, гр.Златоград	2	2	-	РЗ№33110091/21.11.2016 г.
5	Община Баните	ПСОВ - Оряховец	2	2	-	РЗ№33140225/08.08.2017 г.
6	"В и К" ООД - гр. Кърджали	Канализация гр. Ардино	1	1	-	В процедура по издаване на РЗ
7	Община Ардино	Канализация с. Бял извор	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
8	Община Баните	Канализация с.Баните	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
поречие Марица						
9	„В и К” ЕООД – гр. Смолян	ПСОВ – с. Борино, общ. Борино	1	1	2	РЗ№33140274/22.08.2022 г.
10	„В и К” ЕООД – гр. Смолян	ПСОВ – Пампорово, к.к.Пампорово	2	2	-	РЗ№33710077/26.03.2010 г.
11	Община Чепеларе	ПСОВ-Проглед, с.Проглед	1	1	-	РЗ№33110092/14.12.2009 г.
12	Община Чепеларе	Канализация, гр.Чепеларе	1	1	-	№33140264/06.07.2021 г.
13	Община Девин	ПСОВ - с. Триград	1	1	1	РЗ№33140180/09.06.2015 г.
14	Община Девин	ПСОВ - с. Грохотно	2	2	2	РЗ№33110137/09.06.2015 г.
15	Община Девин	ПСОВ - с. Селча	1	1	-	РЗ№33710103/16.06.2015 г.
16	Община Девин	Канализация, гр.Девин	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
17	Община Лъки	Канализация, гр.Лъки	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
поречие Места						
18	Община Сатовча	ПСОВ-Осина, с.Осина,	2	2	2	РЗ№43710033/14.04.2014 г.
19	Община Сатовча	ПСОВ-Ваклиново, с.Ваклиново	2	2	1	РЗ№43710037/14.04.2014 г.
20	Община Сатовча	ПСОВ-Жижево, с.Жижево	2	2	2	РЗ№43710036/14.04.2014 г.
21	Община Сатовча	ПСОВ-Фъргово, с.Фъргово	2	2	-	РЗ№43710039/14.04.2014 г.
22	Община Сатовча	ПСОВ-Долен, с.Долен	2	2	1	РЗ№43710038/14.04.2014 г.
23	Община Сатовча	ПСОВ-Боголин, с.Боголин	2	2	-	РЗ№43710031/14.04.2014 г.
24	Община Сатовча	ПСОВ-Туховища, с.Туховища	2	2	-	РЗ№43710032/14.04.2014 г.
25	Община Сатовча	ПСОВ-Крибул, с.Крибул	2	2	2	РЗ№43710034/14.04.2014 г.
26	Община Сатовча	ПСОВ-Годешево, с.Годешево	2	2	2	РЗ№43710035/14.04.2014 г.
27	Община Сатовча	Канализация, с.Кочан	1	1	-	РЗ№43110154/14.09.2016 г.
28	Община Сатовча	Канализация, с.Сатовча	1	1	-	РЗ№43110110/02.07.2012 г.
29	Община Доспат	Канализация, с.Барутин	1	1	-	РЗ№43110187/13.05.2019 г.
30	Община Доспат	Канализация, с.Бръщен	1	1	-	РЗ№43710053/13.05.2019 г.

31	Община Доспат	Канализация, с.Црънча	1	1	-	РЗ№43710054/21.05.2019 г.
32	Община Доспат	Канализация, с.Любча	1	1	-	РЗ№43710055/21.05.2019 г.
33	Община Доспат	Канализация, с.Чавдар	1	1	-	РЗ№43710056/21.05.2019 г.
34	Община Доспат	Канализация, с.Касък	1	1	-	РЗ№43710057/21.05.2019 г.
35	Община Доспат	Канализация, с.Змейца	1	1	-	РЗ№43110188/21.05.2019 г.
36	Община Доспат	Канализация, гр.Доспат	1	1	-	РЗ№43110186/13.05.2019 г.
	Общо:		52	52	16	

През годината са извършени 52 бр. планови и 16 бр. извънпланови проверки, които са свързани с последващ контрол по изпълнение на дадени предписания.

3.2.Селищни канализационни системи, предмет на изпълнение на реконструкция, разширение и/или модернизация

През 2022 г. са изградени и/или реконструирани селищни канализационни клонове и мрежи, както следва:

- изграждане на главен колектор ІА на гр.Златоград, приключен и въведен в експлоатация през 2022 година;

- изграждане, реконструкция и разширение на канализационна мрежа на с. Борино, община Борино и изграждане на ПСОВ „Борино“-завършени и въведени в експлоатация през 2022 година;

- изграждане на втори воден цикъл на гр. Смолян през цялата 2022 г., преходен и през 2023 година;

- изграждане и реконструкция на канализационна мрежа и ПСОВ на кв. „Батанци“, гр. Мадан-завършени и введени в експлоатация през 2022 година;

- извършена реконструкция и основен ремонт на вторичен вертикален утаител към ПСОВ „Пампорово“-КК „Пампорово“, общ. Чепеларе.

Някои от общините разполагат с изготвени проекти, които са внесени в различни финансиращи програми и органи, като за 2022 г. няма открито финансиране, а именно:

- „Интегриран проект за воден цикъл на гр. Рудозем - разширение и реконструкция на канализационна и водопроводна мрежа на гр. Рудозем“;

- Проекти за доизграждане на водопроводни и канализационни мрежи на Златоград и Мадан;

- Проект за ГПСОВ на гр. Лъки, общ. Лъки, област Пловдив.

3.3.Мониторинг на отпадъчни води

По възлагане на НСМОС се извършва емисионен контрол на обекти, формиращи отпадъчни води, които заустват в повърхностни водни тела, включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите“.

Съгласно утвърден списък със Заповед № РД-1093/09.12.2021 г. на министъра на околната среда и водите, през 2022 г. са проверени следните обекти, подлежащи на задължителен емисионен контрол:

Таблица с обекти и резултати от изпълнението на емисионния контрол на отпадъчни води, съгласно Заповед № РД-1093/09.12.2021 г. на министъра на околната среда и водите

СПИСЪК НА ОБЕКТИТЕ, ФОРМИРАЩИ ОТПАДЪЧНИ ВОДИ И ЗАУСТВАЩИ ВЪВ ВОДНИ ОБЕКТИ, И ВКЛЮЧЕНИ В "ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА ЗА РАЗРЕШИТЕЛНИ И МОНИТОРИНГ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ" ПО ЗАКОНА ЗА ВОДИТЕ ЗА 2021 год.

№ по ред	№в общия списък	Наименование на обекта	* Населено място (в което се осъществява дейността)	Административна област	Река	Поречието	брой зауствания	брой проби	брой взети проби
1	2	3	4	5	8	9	10	11	12
1	376	"ВиК" ЕООД Смолян, ГПСОВ „Смолян“	Смолян	Смолян	Черна	Арда	1	2	2
2	377	"ВиК" ЕООД Смолян, ПСОВ „Пампорово“	Смолян	Смолян	Бобово дере	Марица	1	2	2
3	378	"ВиК" ЕООД Смолян, Канализация-Девин	Девин	Смолян	Девинска	Марица	1	1	1
4	379	"ВиК" ЕООД Смолян, ГПСОВ" Златоград"	Златоград	Смолян	Върбица	Арда	1	2	2
5	380	"ВиК" ЕООД Пловдив, Канализация-Лъки	Лъки	Пловдив	Лъкинска	Марица	2	2	2
6	381	"ВиК" ЕООД Смолян, ГПСОВ "Мадан"	Мадан	Смолян	Маданска	Арда	1	2	2
7	382	"ВиК" ЕООД Смолян, ГПСОВ "Рудозем"	Рудозем	Смолян	Арда	Арда	1	2	2
8	383	"ВиК" ЕООД Смолян, Канализация-Чепеларе	Чепеларе	Смолян	Чепеларска	Марица	1	1	1
9	384	"Лъки Инвест Говедарника" ЕООД Лъки - Рудник "Дружба"	Землище на Здравец/Лъки	Пловдив	Джурковска	Марица	1	2	2
10	385	"Лъки Инвест - Джурково" ЕООД Лъки - Рудник "Джурково"	Землище на Дряново/Лъки	Пловдив	Джурковска	Марица	1	2	2
11	386	"Горубсо Мадан" АД Мадан, Рудник "Крушев дол"	Мадан	Смолян	Крушевдолска	Арда	1	2	1
12	387	"Върба Батанци" АД Мадан - Рудоземска обогатителна фабрика (РОФ) с пречиствателно съоръжение ХХ"Рудозем - 2"	Рудозем	Смолян	Арда	Арда	1	2	2
13	388	"П.А.Л-БГ" ЕООД София - цех за рибопереработка м."Стайковска ливада", земл.с.Беден	м."Стойкова ливада", землище на Беден/Девин	Смолян	Широколъшка	Марица	1	2	1
14	389	"Родопи Еко Проджектс" ЕООД Златоград - Ермореченска обогатителна фабрика (ЕОФ) с пречиствателно	землище на Ерма река/Златоград	Смолян	р. Голяма	Арда	1	2	2

		съоръжение ХХ "Ерма река"							
15	390	"АЛАДА -2020" ООД-с.Бял извор, МПП "АЛАДА"	Бял извор/Ардино	Кърджали	Бялизворска (р. Азмак дере)	Арда	1	2	2
16	391	"Перперикона" ООД с.Бял извор, ММП "Родопчанка"	Бял извор/Ардино	Кърджали	Бялизворска (р. Азмак дере)	Арда	1	2	2
17	392	"ВиК" ЕООД - Кърджали, Канализация-Ардино	Ардино	Кърджали	Ардинска	Арда	1	1	1
18	393	Община-Ардино, Канализация-с.Бял извор	Бял извор/Ардино	Кърджали	Бялизворска (р. Азмак дере)	Арда	1	1	1
19	394	"Рожен Милк" ООД с.Гълъбово, МПП "Давидково"	Давидково/Баните	Смолян	Давидковска	Арда	1	2	2
20	395	„Скорпион-21“ ООД - Пловдив, МПП-с.Забърдо	Забърдо/Чепеларе	Смолян	Забърдска	Марица	1	2	2
21	396	"Персенски" ООД, с.Жълтуша, МПП"Жълтуша"	Жълтуша/Ардино	Кърджали	Еньовско дере	Арда	1	2	1
22	397	ЕТ"НИК 60-Недялко Колаксьзов"- Пловдив, „Цех за рибопереработка „Сините ханчета“	Хвойна/Чепеларе	Смолян	Чепеларска	Марица	1	2	2
23	398	Община Сатовча, Канализация с.Кочан	Кочан/Сатовча	Благоев град	Жижовска	Места	1	1	1
24	399	Община Доспат, Канализация гр.Доспат	Доспат	Смолян	Доспатска	Места	2	2	2
25	400	Община Баните, Канализационна система с.Оряховец, СПСОВ-с.Оряховец	Оряховец/Баните	Смолян	Малка Арда	Арда	1	2	0
26	401	Община Сатовча, Канализация с.Сатовча	Сатовча/Сатовча	Благоев град	Сатовчанска Бистрица	Места	2	2	0
27	402	„АНМАР“ ООД - с.Падина, МПП"Свети Илия"-с.Падина	Падина/Ардино	Кърджали	Уваджик	Арда	1	2	2
28	403	„Лактена“ООД-с.Кутела, МПП-с.Кутела	Кутела/Смолян	Смолян	Дере, ляв приток на Кутелска	Арда	1	2	1
29	404	Община-Девин, Канализационна система-с.Грохотно, СПСОВ-с. Грохотно	Грохотно/Девин	Смолян	Въча	Марица	1	2	2
30	405	„Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Смолян, Чепеларе и Баните“ -	Местност „Теклен дол“, землище на Смолян	Смолян	Теклен дол, ляв приток на р. Черна	Арда	1	2	2

		гр. Смолян							
31	406	„Регионално депо за неопасни отпадъци на община Рудозем“ - гр.Рудозем	Землище на Бърчево/Рудозем	Рудозем	Бунарски дол, ляв приток на р.Елховска	Арда	1	2	1
32	407	Община-Сатовча, Канализационна система-с.Долен, СПСОВ-с.Долен	Долен/Сатовча	Благоев град	Дере, вливащо се в р. Сатовчанска Бистрица	Места	1	2	2
33	408	Община-Сатовча, Канализационна система-с.Крибул, СПСОВ-с.Крибул	Крибул/Сатовча	Благоев град	Дере, вливащо се в р. Сатовчанска Бистрица	Места	1	2	1
34	409	Община-Сатовча, Канализационна система-с.Боголин, СПСОВ-с.Боголин	Боголин/Сатовча	Благоев град	Дере, ляв приток на р.Сатовчанска Бистрица	Места	1	2	2
35	410	Община-Сатовча, Канализационна система-с.Туховища, СПСОВ-с.Туховища	Туховища/Сатовча	Благоев град	Дере, вливащо се в р. Места	Места	1	2	2
36	411	Община-Сатовча, Канализационна система-с.Годешево, СПСОВ-с.Годешево	Годешево/Сатовча	Благоев град	Дере, ляв приток на р. Места	Места	1	2	2
37	412	Община-Сатовча, Канализационна система-с.Жижево, СПСОВ-с.Жижево	Жижево/Сатовча	Благоев град	Дере, ляв приток на р. Жижевска	Места	1	2	1
38	413	Община-Сатовча, Канализационна система-с.Ваклиново, СПСОВ-с.Ваклиново	Ваклиново/Сатовча	Благоев град	р. Марулевска	Места	1	2	1
39	414	Община-Сатовча, Канализационна система-с.Осина, СПСОВ-с.Осина	Осина/Сатовча	Благоев град	Дере, ляв приток на р. Осинска	Места	1	2	0
40	415	Община-Сатовча, Канализационна система-с.Фъргово, СПСОВ-с.Фъргово	Фъргово/Сатовча	Благоев град	Дере(р. Фърговска), ляв приток на р.Сатовчанска Бистрица	Места	1	2	2
41	416	Община Доспат, Канализация с.Бръщен	Бръщен/Доспат	Смолян	дерета, леви притоци на р.Доспатска	Места	2	2	1

42	417	Община-Доспат, Канализационна система-с.Црънча	с.Црънча/ Доспат	Смолян	дерета, десни притоци на р.Доспатс ка	Доспат	3	3	1
43	418	Община-Доспат, Канализационна система-с.Чавдар	с.Чавдар/ Доспат	Смолян	дерета, леви притоци на р.Черешк овица	Доспат	2	2	2
44	419	Община-Доспат, Канализационна система-с.Любча	с.Любча/ Доспат	Смолян	дере, ляв приток на р.Осинска	Доспат	1	1	1
							44	72	66

В изпълнение на Заповед № РД-1093/09.12.2021 г. и съгласно утвърдения от министъра на околната среда и водите списък за задължителен емисионен контрол на отпадъчни води, които заустват във водни обекти и включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите”, за 2022г. са извършени проверки на 44 обекта (емитери).

Взети са 66 бр. водни проби от отпадъчни води, на които са извършени физико-химични анализа от акредитирани лаборатории РЛ-Смолян, РЛ-Пловдив, РЛ-Хасково и РЛ-Стара Загора към ИАОС-София. От извършените лабораторни анализи и установените надвишени стойности на индивидуалните емисионни ограничения по РЗ или Приложение № 3 от Наредба № 6/2000 г. са съставени 4 бр. АУАН.

3.4.Стопански субекти с изградени ЛПСОВ

През 2022 г. е извършен контрол на 61 бр. инсталации, с изградени локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, заустващи в повърхностни водни обекти, с издадени разрешителни за заустване или заустващи в канализационни мрежи на населените места.

В таблицата по-долу са показани проверените през годината обекти и извършените планови и извънпланови проверки, както следва:

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.					Издадени разрешителни
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	По Закона за водите и КР		
поречие Арда								
1	"Върба-Батанци" АД	РОФ с ХХ"Рудозем-2", гр.Рудозем, рудопереработка	2	2	2	№33120017/09.02.2009		
2	"Родопи Еко Проджектс" ЕООД	ЕОФ с ХХ "Ерма река", гр.Златоград, рудопереработка	3	3	4	№33120056/30.11.2005		
3	„Горубсо-Мадан“ АД	Рудник „Крушев дол“, рудодобив	2	2	-	№33120063/04.07.2004		
5	“Дюлгер” ООД	бетонов възел “Забадско”	1	1	1	№33720019/29.03.2010		
6	Община Смолян	„РДНО“ в м.“Теклен	2	2	-	№358-Н0-И0-А2/2022г.		

		дол“, Смолян				
7	"Мода Шпорт" ЕООД	Шивашко предприятие	1	1	2	№33110085/04.08.2009
8	„БКС“ ЕООД	Бет.възел "Табаково"	1	1	-	№33720028/01.11.2011
9	“Лактена” ООД	МПП Кутела	2	2	-	№33720020/25.05.2010
10	“БМ Трейдинг” ЕООД	Бет. възел "Средок"	1	1	-	№33120092/09.08.2017
11	“Рожен Милк” ООД	МПП Давидково	2	2	-	№ 3140164/11.04.2006
12	“Строител”ЕООД	Бет. възел Златоград	1	1	-	№33120064/21.02.2012
13	„Алада-2020”ООД	МПП „АЛАДА”	2	2	1	№33140084/04.01.2021
14	„Перперикона” ООД	МПП „Перперикона”	2	2	1	№33140231/29.09.2017
15	„Анмар” ООД	МПП „Свети Илия”	2	2	-	№33140221/20.03.2017
16	„Персенски”ООД	МПП "Жълтуша"	2	2	4	№33740038/15.06.2009
17	Община Смолян	ЛПСОВ към ДВПР, с.Петково	1	1	-	№33710098/02.12.2014
18	„Маркони Транс“ ЕООД	Автомивка „Маркони“	1	1	-	№33120059/14.10.2011
19	„Артстрой“ ООД	Бетонов възел, Рудозем	1	1	-	№33120054/14.05.2021
20	„Артстрой“ ООД	ТМСИ, Рудозем	1	1	-	№33120053/14.05.2021
21	Община Рудозем	ЦДГ"Войкова лъка"	1	1	-	№33110140/21.09.2016
22	„ТМСИ” ЕООД	ТМСИ „Върбина”	1	1	-	№33120046/26.03.2010
23	„Ай-Пи-Зет” ЕООД	Бет.възел "Кръстатина"	1	1	-	№33720012/31.07.2009
24	„Круз Чепеларе” ЕООД	Автомивка „Круз“	1	1	-	№33720042/09.05.2006
25	Автомивка „Спринт”, „Ив-Комет”ООД	Автомивка „Спринт”	1	1	-	№33110044/11.09.2008
26	„Дизма-16“ ЕООД	Автомивка, гр.Неделино	1	1	-	№33120014/30.10.2008
27	"Механичен завод - Баните 2000" АД	Мотел "Кючукова къща, с. Баните	1	1	-	№33710096/29.12.2005
28	"Минерал"ЕООД	Бет. възел, с.Баните	1	1	-	№33720053/18.12.2017
29	"Минерал"ЕООД	ТМСИ, с.Баните	1	1	1	№33120094/18.12.2017
30	Община Рудозем	„РДНО“-землище на с.Бърчево, общ.Рудозем	2	2	-	№387-Н0-И0-А0/2010г.
31	ЕТ "Красимир Терзиев - 2000"	Автомивка, с. Оряховец	1	1	-	№33720034/24.10.2005
32	“Горубсо Мадан” АД-Мадан	Рудник "Крушев дол" адм. сграда	1	1	-	№33110138/14.11.2006
33	“Горубсо Мадан” АД	Рудник "Петровица" адм. сграда	1	1	-	№33110139/14.11.2006
34	"Русков"ООД	ТМСИ "Рудозем"- Рудозем	1	1	-	№33120090/18.11.2016
35	"Дудеви"ООД	"Мандра за производство на млечни продукти"	1	1	-	№33740232/14.08.2019
36	"Е енд С имоти" ООД	Вак.селище "Маунтин лейк", м."Езерата"	1	1	1	№331700102/27.05.2015
37	"ИСА 2000" ЕООД	Асфалтова база "Тикале", землище с. Тикале	1	1	-	№33150021/28.11.2014
38	"Калвърт" ЕООД	ТМСИ, с.Смилян	1	1	-	№33120030/05.08.2009
39	"База за отдих", ДТС "Стриим Пампорово" ООД"	ПСОВ на "База за отдих"	1	1	-	№33740175/03.04.2015

40	“Карду” ООД	МПП “Карду”	1	1	-	Заустване в КК на с. Върбина
41	“Вентони Козметик” ЕООД	Производство на козметични продукти	1	1	-	Заустване в ГК на гр. Рудозем
42	„Рубелла бьоти” АД	Производство на козметични продукти	1	1	-	Заустване в ГК на гр. Рудозем
поречие Марица						
43	"Лъки Инвест-Говедарника" ЕООД	Рудник „Говедарника“, з-ще с.Здравец, общ. Лъки, рудодобив	2	2	-	№33120072/14.10.2013
44	"Лъки Инвест - Джурково" ЕООД	рудник "Джурково", з-ще с.Дряново, общ. Лъки, рудодобив	2	2	-	№33120073/14.10.2013
45	“Скорпион-21” ООД	МПП "Забърдо"	2	2	-	№33140095/28.03.2011
46	ЕТ“Ник-60-Недялко Колаксьзов”	Цех за рибопреработка „Сините ханчета“ с.Хвойна	2	2	-	№33140162/25.09.2003
47	"Катя Дафовска" ЕООД	хотел "Дафовска"-КК"Пампорово"	1	1	-	№33710087/12.12.2016
48	"Маунтин лодж" ЕООД	"База за отдих", к.к.Пампорово	1	1	-	№33710106/05.07.2018
49	“П.А.Л-БГ” ЕООД	Цех за рибопреработка, с. Беден	2	2	-	№33140149/17.07.2013
50	ТПК“Михалково”-с.Михалково	Цех за бутилиране на газирана и минерална вода в с. Михалково	1	1	-	№33110136/08.05.2015
51	„Юлиян Исаков” ЕООД	МПП „Триград”	1	1	-	№33120019/06.04.2009
52	"Въча 77" ЕООД	Бетонов възел	1	1	1	№33120034/23.11.2009
53	"Джей и Ви"ЕООД	"Автомивка към автосервиз и тир-паркинг"-Девин	1	1	-	№33140251/10.09.2019
54	"Хидро-Девин"АД	ТМСИ"Забрал"	1	1	-	№33120088/06.06.2003
55	"Драма"ЕООД	ТМСИ"НАСТАН", кв. Настан, м."Рибарника", гр.Девин	1	1	1	№33120005/17.10.2007
56	"Петрол комерс"ООД	Автомивка – гр. Девин	1	1	-	№33120018/17.02.2009
57	"НЕК"ЕАД	КМУ за дъждовни води, "ВЕЦ"Девин	1	1	-	№33130015/30.11.2012
58	"ИСА 2000" ЕООД	Асфалтова база, бет. център и ТМСИ-с. Грохотно	1	1	1	№33120095/11.12.2018
59	"Виденица - 2004" ООД	Бетонов възел	1	1	-	№33120025/23.06.2009
поречие Места						
60	"Наде-69" ЕООД	Автомивка-Плетена, общ.Сатовча	1	1	1	№43120075/21.10.2021
61	ЕТ"Ахмед Джилджов-Небие Джилджова"	Автомивка-с.Сатовча	1	1	-	№43120024/09.11.2011
	Общо проверки:		77	77	21	

Извършени са 77 бр. планови и 21 бр. извънредни проверки, в това число 4 бр. проверки по изпълнение на условия на издадени комплексни разрешителни и включени в мониторинга на отпадъчните води, съгласно Заповед № РД-1093/09.12.2021 г. за регионални депа, в землища на гр.Смолян и гр.Рудозем.

На депото в Рудозем за третиране на отпадъчния инфилтрат е изграден оборотен цикъл по схемата “Чаша на депото-ретензионен басейн-чаша на депото“, като няма изтичане и заустване на инфилтрат в повърхностно и/или подземно водно тяло. За инфилтратата от депото в м.“Теклен дол“ - Смолян е изграден колектор, включен в канализационната мрежа на гр.Смолян и същия се отвежда до ГПСОВ-Смолян за пречистване.

Резултатите от извършения през 2022 г. собствен мониторинг показват, че операторите с издадено КР и РЗ, спазват поставените условия.

3.5.Стопански субекти без изградени ЛПСОВ

През 2022 г., от страна на РИОСВ – Смолян е осъществен контрол на стопанските субекти без изградени пречиствателни съоръжения, заустващи във водни обекти и по – значимите, заустващи чрез селищните канализационни системи, както следва:

Таблица на обекти без изградена ПСОВ

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	„В и К“ООД – гр.Кърджали	Канализация, гр.Ардино	1	1	-	В процедура за издаване на РЗ
2	Община Ардино	Канализация, с.Бял Извор	1	1	-	
3	Община Баните	Канализация, с.Баните	1	1	-	
поречие Марица						
4	Община Чепеларе	Канализация, гр.Чепеларе	1	1	-	№33140264/06.07.2021
5	Община Лъки	Канализация, гр.Лъки	1	1	-	
6	Община Девин	Канализация, гр.Девин	1	1	-	
поречие Места						
7	Община Доспат	Канализация, гр.Доспат	1	1	-	№43110186/13.05.2019
8	Община Сатовча	Канализация, с.Кочан	1	1	-	№43110154/14.09.2016
9	Община Сатовча	Канализация, с.Сатовча	1	1	-	№43110110/02.07.2017
10	Община Доспат	Канализация, с.Барутин	1	1	-	№43110187/13.05.2019
11	Община Доспат	Канализация, с.Бръщен	1	1	-	№43710053/13.05.2019
12	Община Доспат	Канализация, с.Црънча	1	1	-	№43710054/21.05.2019
13	Община Доспат	Канализация, с.Любча	1	1	-	№43710055/21.05.2019
14	Община Доспат	Канализация, с.Чавдар	1	1	-	№43710056/21.05.2019
15	Община Доспат	Канализация, с.Касък	1	1	-	№43710056/21.05.2019
16	Община Доспат	Канализация, с.Змеица	1	1	-	№43110188/21.05.2019
Общо проверки:			16	16	-	

Най-голям натиск върху водните тела, оказва заустването на непречистени отпадъчни води от канализационните мрежи на населените места без изградени пречиствателни станции.

Със средства от ОП „Околна среда“, приоритетно се финансира изграждането на ПСОВ за населени места с над 10 000 е. ж.

3.6.Стопански обекти, емитери на отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества

На територията, контролирана от РИОСВ-Смолян през 2022 г. са проверени 9 обекта, от дейността на които се формират отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества.

Таблица с обекти, емитери на отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите и КР
			планирани проверки извършени	планови проверки извършени	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"Върба Батанци" АД	РОФ с ХХ"Рудозем-2", гр.Рудозем, рудопереработка	2	2	1	№33120017/09.02.2009
2	"Родопи Еко Проджектс" ЕООД	ЕОФ с ХХ"Ерма река", гр.Златоград, рудодобив	3	3	4	№33120056/03.08.2022
3	"Горубсо-Мадан" АД	рудник "Крушев дол", гр.Мадан, рудодобив	2	2	-	№33120063/04.07.2004
4	Община Рудозем	РДНО - Рудозем	2	2	-	КР№387-Н0-И0-А0/2010г.
5	Община Смолян	РДНО -Смолян	2	2	-	КР№358-Н0-И0-А2/2022г.
6	"В и К"ЕООД-Смолян	ГПСОВ - Смолян	2	2	1	№33110111/30.03.2011
поречие Марица						
7	"ЛъкиИнвест-ЛОФ" ЕООД	ЛОФ с ХХ"Лъки 2-Комплекс", гр. Лъки, рудопереработка	1	1	-	Оборотен цикъл ЛОФ-ХХ"Лъки 2"-хор.угаители-ЛОФ
8	"Лъки Инвест-Джурково" ЕООД	рудник "Джурково", з-ще с.Дряново, общ. Лъки, рудодобив	2	2	-	РЗ№33120073/14.10.2013
9	"ЛъкиИнвест-Говедарника" ЕООД,	рудник"Дружба", з-ще с.Здравец, общ. Лъки, рудодобив	2	2	-	РЗ№33120072/14.10.2013
	Общо проверки:		18	18	6	

През годината са извършени 18 бр. планови проверки, 6 бр. извънредни проверки и са дадени 4 бр. предписания.

Обектите, без ЛОФ с ХХ "Лъки 2-Комплекс" - гр. Лъки са включени в списък на емитерите, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители и заустващи във водни обекти, утвърден със Заповед № РД-1093/09.12.2021 г. на министъра на околната среда и водите, които подлежат на задължителен емисионен контрол два пъти годишно. В зависимост от риска на обекта и степента от възможно замърсяване, проверките за определен обект може да се увеличат ("Родопи Еко Проджектс" ЕООД, гр.Златоград, обект: ЕОФ с ХХ "Ерма река", гр.Златоград - планирани 3 бр. проверки).

Отпадъчният инфилтрат от РДНО-Рудозем е в оборотен цикъл и няма заустване във воден обект, а инфилтратата от РДНО-Смолян постъпва в локално пречиствателно

съоръжение след което се зауства в канализационната мрежа на гр. Смолян за допречистване в ГПСОВ-Смолян.

3.7.Стопански субекти с дейност, формиращи биоразградими промишлени отпадъчни води

На територията на РИОСВ - Смолян биоразградими промишлени отпадъчни води се формират от обекти на хранително - вкусовата промишленост - млекопреработка, рибопреработка, преработка на плодове и зеленчуци.

През 2022 г. са извършени 18 бр. планови и 6 бр. извънредни проверки на 11 бр. млекопреработващи предприятия. От тях 9 бр. заустват в повърхностни водни обекти, а 2 бр. в канализационни системи.

При извършения контрол е констатирано, че от страна на операторите са предприети действия по реконструкция и модернизация на съществуващите ЛПСОВ и/или въвеждането в експлоатация на нови модули към съществуващите пречиствателни съоръжения. За установени нарушения през годината са съставени 4 бр. АУАН.

Извършен е контрол на 2 бр. предприятия за рибопреработка „П.А.Л. БГ” ЕООД, гр. София - „Цех за рибопреработка“, землище на с. Беден, община Девин и ЕТ „НИК 60 – Недялко Колаксьзов”, гр. Пловдив - „Цех за рибопреработка“, землище на с. Хвойна, община Чепеларе. На обектите са изградени пречиствателни съоръжения за биологично пречистване на отпадъчните води. Не са установени нарушения.

През годината е извършена 1 бр. проверка на Цех за преработка на плодове и зеленчуци, с. Михалково, общ. Девин, собственост на „Дългъчев“ ЕООД. При проверката не са констатирани несъответствия.

Таблица на обектите с биоразградими промишлени отпадъчни води и извършени проверки през 2022 г.

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни
			планирани проверки	извършени планови	извънредни проверки	По Закона за водите
поречие Арда						
1	"Лактена"ООД	МПП "Кутела", с.Кутела, общ.Смолян	2	2	-	№33720020/25.05.2010
2	"Дудеви"ООД	"Мандра за производство на млечни продукти" в м. „Кочорите“, землище с. Стойките	1	1	-	№33740232/14.08.2019
3	“Родопея Белев” ЕООД	МПП “Родопея Белев” ЕООД	1	1	-	Заустване в канализационната мрежа на гр. Смолян
4	“Карду” ООД	МПП “Карду”, с. Върбина	1	1	-	Заустване в канализационната мрежа на с. Върбина
5	"Рожен Милк" ООД	МПП "Давидково", с.Давидково, общ.Баните,	2	2	-	№33140164/11.04.2006
6	"Алада - 2020" ООД	МПП "Алада", с.Бял Извор, общ.Ардино	2	2	1	№33140084/04.01.2021

7	"Перперикона" ООД	МПП "Родопчанка", с.Бял Извор, общ.Ардино	2	2	1	№33140231/29.09.2017
8	"Анмар"ООД	МПП "Свети Илия", с.Падина, общ.Ардино	2	2	-	№33140221/20.03.2017
9	"Персенски"ООД	МПП "Жълтуша", с.Жълтуша, общ.Ардино	2	2	4	№33740038/15.06.2009
поречие Марица						
10	"Скорпион-21"ООД	МПП"Забърдо", с.Забърдо, общ.Чепеларе	2	2	-	№33140095/28.03.2011
11	„Дългъчев-Михалково” ООД	Цех за преработка и консервиране на плодове и зеленчуци	1	1	-	Заустване в септична яма
12	ЕТ"Ник-60-Недялко Колаксьзов"	Цех за рибопреработка, з-ще с.Хвойна, общ.Чепеларе	2	2	-	№33140162/25.09.2003
13	"П.А.Л- БГ"ЕООД	Цех за рибопреработка, з-ще с.Беден, общ.Девин	2	2	-	№33140149/17.07.2013
14	"Юлиан Исаков" ЕООД	МПП"Триград", с.Триград, общ.Девин	1	1	-	№33120019/06.04.2009
	Общо проверки:		23	23	6	

През годината са извършени 23 бр. планови и 6 бр. извънредна проверка, във връзка със самосезиране и последващ контрол.

В сектора продължава въвеждането на нови технологии и модернизация на съществуващите пречиствателни съоръжения, но въпреки това някои обекти трудно достигнат нормите по разрешителните за заустване. За установени превишение на ИЕО по РЗ са съставени 4 бр. АУАН.

Извършва се контрол и на обектите от отрасъл „Рибопреработка” – „П.А.Л. БГ” ЕООД, гр. София, Цех за рибопреработка в с.Беден, общ. Девин и ЕТ „НИК 60 – Недялко Колаксьзов”, гр. Пловдив, „Цех за рибопреработка“ в с.Хвойна, община Чепеларе, през отчетния период не са констатирани несъответствия по Закона за водите.

3.8.Проблеми със замърсяване на реките с руднични води

На територията, контролирана от РИОСВ - Смолян се експлоатират 10 находища на полиметална оловно-цинкова руда. Преработката на рудата се извършва в 3 обогатителни фабрики: РОФ, ЕОФ и ЛОФ, като отпадъчния хвост постъпва в съответните хвостохранилища: ХХ „Рудозем-2“, ХХ „Ерма река“ и ХХ „Лъки-2“. От обектите, експлоатирани от „Горубсо – Мадан“ АД-гр. Мадан, само рудничните води от рудник „Крушев дол“, гр.Мадан се заустват във воден обект - р. Крушевдолско дере, десен приток на р. Батанска. От извършения емисионен контрол, периодично се установяват превишения на ИЕО, съгласно в РЗ, за което има наложена текуща месечна имуществена санкция по чл. 69 от ЗООС и е съставен АУАН по Закона за водите. Водите от рудник „Петровица” се отвеждат гравитачно в ХХ”Ерма река”, а водите от у-к „Батанци“ и у-к “Върба“ са пренасочени по травербан до БПС и РОФ, където се използват в технологичния цикъл на фабриката или се препомпват директно към ХХ „Рудозем-2“.

Водите на рудниците „Южна Петровица”, „Андрю-Шумачевски дол”, „Мързян-север”, собственост на „Родопи Еко Проджекте” ЕООД-гр.Златоград са отведени към ХХ ”Ерма река” и след пречистване се заустват в р. Голяма, а отпадъчни води от ХХ „Рудозем-2” към РОФ-Рудозем се заустват в р. Арда.

Находище „Джурково”, землище на с.Дряново, общ. Лъки, с оператор „Лъки Инвест - Джурково” ЕООД-гр. Лъки се експлоатира чрез р-к „Джурково“. За допречистване на отпадъчните руднични води има изградена локална пречиствателна станция, която се очаква да бъде въведена в експлоатация. Водите от ХХ “Лъки 2“ към ЛОФ“ - гр. Лъки са в оборотен цикъл по схемата ЛОФ-ХХ-хоризонтални утайтели-ЛОФ и не се заустват във воден обект.

Обобщена информация за най-чести нарушения на екологичното законодателство

Най-чести нарушения на законодателството в областта на водите през 2022 г. са в отраслите „Хранително-вкусова промишленост“ и „Рудодобив и рудопереработка“, като са свързани с:

1. Неспазване на условията в издадените разрешителни за заустване (РЗ) - нарушават се индивидуалните емисионни ограничения (ИЕО) на допустимите прагове на замърсяващи вещества, съдържащи се в отпадъчните води;

2. Неподдържане в нормална експлоатационна изправност на локалните пречиствателни съоръжения за пречистване на промишлени отпадъчни води или селищните пречиствателни станции за населени места под 2000 екв. ж.;

За установените нарушения са съставени 15 бр. АУАН по Закона за водите.

4. Подземни води

4.1. Мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води.

На територията на РИОСВ-Смолян са разположени 6 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях).

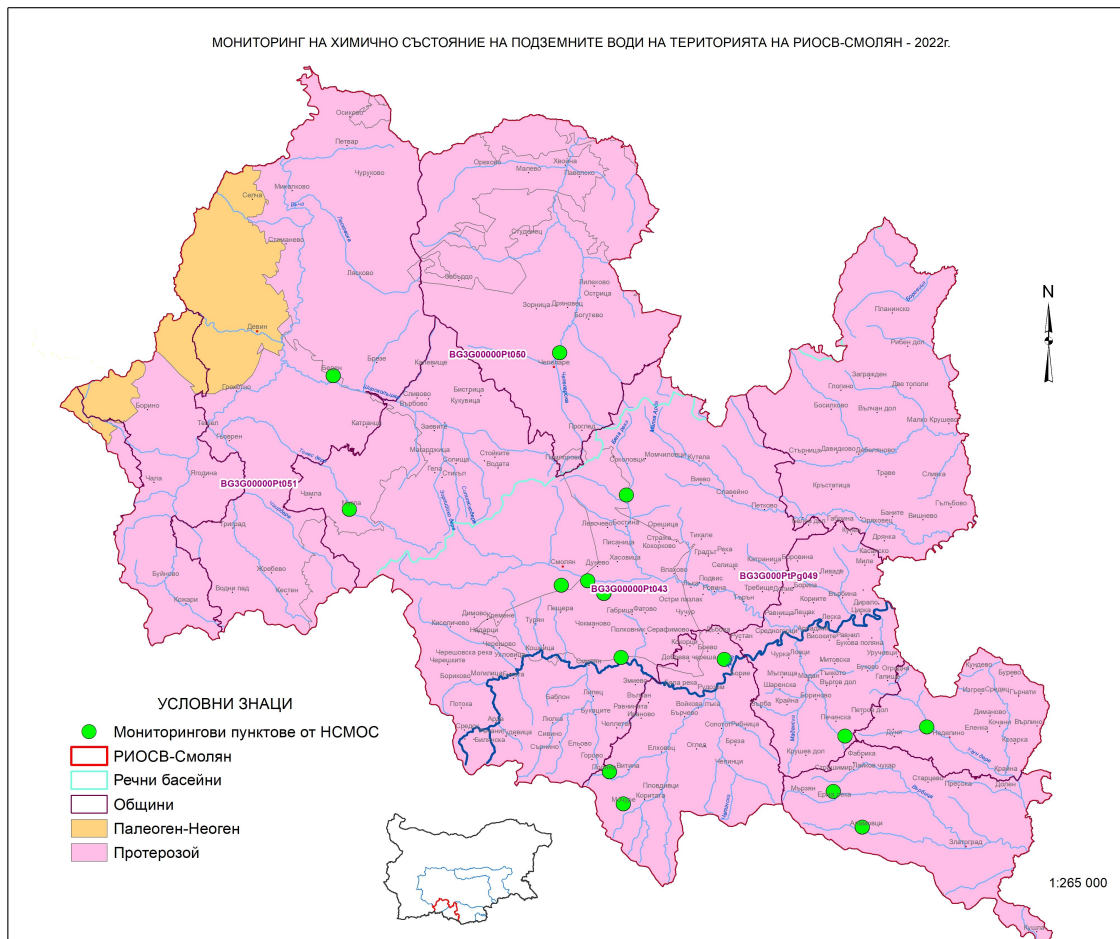
Трябва да изтъкнем, че в регистъра на зоните за защита на подземни води, предназначени за ПБВ са включени всички подземни водни тела на територията на ИБР, поради използването им за водоснабдяване с питейна цел.

През 2022г. е изпълнен оперативен мониторинг.

Националната мрежа за оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на РИОСВ-Смолян през 2022 г. включва 15 хидрогеоложки пункта за мониторинг (отразени на долу представената карта):

1. BG3G00000PTMP205 - Извор „Дупката“, с. Смилян, общ. Смолян;
2. BG3G00000PTMP207 - Извор „Хубча“, гр. Смолян, общ. Смолян;
3. BG3G00000PTMP081 - Извор "Серафимовско дeре", гр. Рудозем, общ. Рудозем;
4. BG3G00000PTMP190 - Галерия травербан №1, с. Аламовци, общ. Златоград;
5. BG3G00000PTMP201 - Каптиран извор - чешма, Мадан – Златоград;
6. BG3G00000PgMP078 - Извор "Бралото", кв. Райково, гр. Смолян, общ. Смолян,;
7. BG3G000A+PtMP099 - Извор - НИМХ № 39а, с. Беден, общ. Девин;
8. BG3G00000PtMP100 - Извор - НИМХ № 336, с. Мугла, общ. Смолян;
9. BG3G000A+PtMP101 - Извор "Главата", с. Ерма река, общ. Златоград
10. BG3G000A+PtMP104 - Извор "Мързян-1, 3", гр. Неделино, общ. Неделино;
11. BG3G000A+PtMP105 - Извор "Свети Иван", гр. Смолян, общ. Смолян;
12. BG3G00000PtMP077 - Извор "Свети дух", гр. Чепеларе, общ. Чепеларе;
13. BG3G00000PG3MP170 - Извор, с. Поляна, общ. Рудозем;
14. BG3G00000PG3MP169 - Извор "Мочура", с. Мочуре, общ. Рудозем;
15. BG3G00000PG3MP168 - Извор “Палагачевия извор”, гр. Смолян, общ. Смолян.

Карта: Мониторинг на химичното състояние на подземни води на територията на РИОСВ-Смолян – 2022 год.

4.2. Оценка на състоянието и характеристика на подземните водни тела.

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която ИАОС изпраща на Басейнова Дирекция „Източнобеломорски басейн“. Пробите са анализирани в ИАОС – основно в Регионална лаборатория – Смолян, а отделни проби са анализирани в Регионална Лаборатория – Пловдив, Регионална Лаборатория - Бургас и Лаборатория - Централен офис - София. За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализирание, както следва:

1. **I група - основни физико-химични показатели** - разтворен кислород, рН, електропроводимост, нитрати, амониев и йони, температура, флуориди – анализират се всички или отделни показатели във всички мониторингови пунктове за подземни води - сезонно (четири пъти в годината) и в два мониторингови пункта - на полугодие (два пъти годишно).

2. **II група - допълнителни физико-химични показатели** – фосфати, желязо (общо), манган – анализират се всички или отделни показатели в част от мониторинговите пунктове сезонно (четири пъти в годината) и в два мониторингови пункта - на полугодие (два пъти годишно).

3. **III група – метали и металоиди** – олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, хром общ, хром – тривалентен, хром – шествалентен, обща α – активност, обща β – активност, естествен уран, радий R226 – анализират се отделни показатели в ограничен брой мониторингови пункта - веднъж годишно през трето тримесечие на годината, а показателите със завишение - сезонно (четири пъти в годината).

4. **IV група - органични вещества** – нефтопродукти – извършено е пробонабиране и анализ на този показател в мониторингов пункт при гр.Смолян - извор „Хубча“ с честота - четири пъти в годината.

Резултатите се сравняват със стандарт за качество съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (ДВ, бр. 87 от 2007г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 102 от 23 декември 2016 г.) за проучване, ползване и опазване на подземните води.

За оценка на химичното състояние на ПВТ са използвани данни от изпълнения през 2022г. мониторинг на химичното състояние на подземните водни тела. Във връзка с това, трябва да отбележим, че:

1. Изпълнението на Заповед РД-602/09.06.2021г. на Министъра на околната среда и водите за програмите за мониторинг на подземни води се отнася за периода 01.06.21г. - 31.05.2022г.

2. Изпълнението на Заповед РД-479/09.06.2022г. на Министъра на околната среда и водите за програмите за мониторинг на подземни води се отнася за периода 01.06.22г. - 31.12.2022г.

3. В оценка на химичното състояние на ПВТ са използвани данни от изпълнения мониторинг за периода 1.01.2022г. – 31.12.2022г.

4. В оценка на химичното състояние на ПВТ по показател нитрати са използвани данни и от изпълнения мониторинг по Директива 91/676/ЕИО (Нитратна директива).

Оценката на химичното състояние на ПВТ е извършена съгласно подход за оценка на химичното състояние на подземните водни тела и е дадена в две категории – добро и лошо. Подходът е разработен в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕС, Директива 2006/118/ЕО. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване, Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води, Ръководство № 18 за състоянието на подземните води и оценка на тенденциите, Ръководство №17 за предотвратяване или ограничаване на преките и непреките отвеждания и Ръководството за докладване по РДВ през 2016 г.

Резултатът от извършена обща оценка на химичното състояние на ПВТ на територията РИОСВ-Смолян през 2022г. е представен в таблица:

№ по ред	код на ПВТ	Наименование	Тест: Обща оценка на химичното състояние на ПВТ (добро/лошо)	Тест: Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (неприложимо/добро/лошо)	Обща оценка на химичното състояние на ПВТ	Вещества или показатели на замърсяване
В обхвата на ИБР						
1	BG3G0000PgN020	Пукнатинни води - Пещера-Доспат	Няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Смолян	Няма мониторингови пунктове черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян	добро	
2	BG3G00000Pt041	Карстови води - Централно Родопски масив	Няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на	Няма мониторингови пунктове черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян	добро	

			РИОСВ- Смолян			
3	BG3G00000Pt043	Карстови води - Смолянски масив	лошо	лошо	лошо	Нефтопродукти 92,25 µg/l
4	BG3G000PtPg049	Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс	добро	добро	добро	констатирано отклонение по показател амониеви йони.
5	BG3G00000Pt050	Пукнатинни води - Централно Родопски комплекс	добро	добро	добро	
6	BG3G00000Pt051	Карстови води - Настан - Триградски басейн	добро	добро	добро	
В обхвата на ЗБР						
7	BG4G001QNPg010	Порови води в кватернер-неоген-палеоген Доспат	добро	добро	добро	
8	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн, Долнодряновски плутон	добро	добро	добро	
9	BG4G001PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнобългарски гранити, Барутин-Буйновски плутон	добро	добро	добро	

Забележка: Общата оценка определя „добро” химично състояние на ПВТ BG3G00000PgN020 и BG3G00000Pt041 на територията на ИБР за 2022г.

4.3. Характеристика на подземните водните тела (ПВТ).

Подземно водно тяло BG3G000PtPg049 /Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс/

От извършените наблюдения върху химичното състояние през 2022г. се констатира:

I. Обща оценка на химичното състояние на ПВТ – има концентрация на РС (релевантна стойност) над стандарт за показател нефтопродукти – 92,25 µg/l (стандарт – 50 µg/l).

Основно, констатира се отклонение на нефтопродукти в мониторингов пункт: BG3G00000PTMP207 - Смолян, Извор „Хубча”, гр. Смолян:

- През 2022г. - средноаритметична стойност е 92,25 µg/l (стандарт – 50 µg/l), като измерената стойност през второ тримесечие е: 294 µg/l, а през първо, трето и четвърто тримесечие – измерената стойност е по-малко от границата на количествено определяне на метода.

Приемаме състоянието за лошо, защото: площта от ПВТ, в която е установено превишение на концентрацията на показателя на замърсяване е по-малка от 20% от площта на ПВТ, но е влошено качеството на подземните води, ползвани за питейно-битово водоснабдяване.

II. Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване – средногодишна концентрация над стандарт за показател нефтопродукти – 92,25 µg/l (стандарт – 50 µg/l). Състоянието е лошо.

Общата оценка определя „лошо” химично състояние на ПВТ BG3G00000Pt043 на територията на РИОСВ-Смолян през 2022г. Показател с отклонение – нефтопродукти.

Общата оценка определя „добро” химично състояние на ПВТ BG3G00000Pt043 на територията на РИОСВ-Смолян през 2022г.

Подземно водно тяло BG3G000PtPg049 / Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс/

От извършените наблюдения върху химичното състояние през 2022г. се констатира:

I. Обща оценка на химичното състояние на ПВТ – има концентрации на РС (релевантна стойност) над стандарт за показател арсен - 12,25 µg/l (стандарт – 10 µg/l).

В сравнение с:

- 2021г. - РС над стандарт за показател арсен 4,9 µg/l;
- 2020г. - РС за показател арсен – 11,4 µg/l.

Основно, констатира се отклонение на арсен в мониторингов пункт: BG3G00000PTMP201 – „Каптиран извор – чешма”, гр. Мадан – гр. Златоград (крайпътна чешма на автомобилен път от гр. Мадан за гр. Златоград) - средноаритметична стойност е 17 µg/l (отклонение целогодишно от 15 µg/l до 19 µg/l):

• През 2021г. - средноаритметична стойност е 9,58 µg/l, като измерените стойности през първо и четвърто тримесечие са съответно: 16,8 µg/l и 11,7 µg/l, а през трето тримесечие – измерената стойност е по-малко от границата на количествено определяне на метода.

• През 2020г. - средноаритметична стойност е 13,1 µg/l, като измерените стойности за този показател през първо, второ, трето и четвърто тримесечие са съответно: 13,5 µg/l, 12,5 µg/l, 12,9 µg/l и 13,4 µg/l.

Констатира се отклонение на арсен през първо тримесечие на 2022г. и в мониторингов пункт: BG3G00000PTMP190 - „Аламовци, Галерия травербан №1», с. Аламовци, общ. Златоград – измерена стойност - 21 µg/l, но средноаритметична стойност за 2022г. е 7,5 µg/l.

Приемаме състоянието за добро, защото: площта от ПВТ, в която е установено превишение на концентрацията на показателя на замърсяване е по-малка от 20% от площта на ПВТ и не е влошено качеството на подземните води, ползвани за питейно-битово водоснабдяване.

II. Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване – няма средногодишна концентрация над стандарт.

Общата оценка определя „добро” химично състояние на ПВТ BG3G000PtPg049 на територията на РИОСВ-Смолян през 2022г., с което се потвърждава оценката през 2021г.

Подземно водно тяло BG4G001QNPg010 /Порови води в кватернер-неоген-палеоген Доспат /

Водното тяло се наблюдава в два мониторингови пункта: BG4G001QNPgMP500-Доспат, „Студения гьол“-КЕИ-5(„В и К“ ЕООД-Смолян) и BG4G001QNPgMP55-Доспат, „Главата“-КЕИ-3(„В и К“ ЕООД-Смолян). Обща оценка на химично състояние на ПВТ за 2021г. е „Добро състояние“, съгласно извършените „Регулярен мониторинг“ от БД „ЗБР“-Благоевград и „Собствен мониторинг“, провеждан от водоползвателя „В и К“ ЕООД-Смолян. Данните от извършвания мониторинг са въведени в ГИСУВД.

Подземно водно тяло BG4G001Pt1030 /Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн, Долнодряновски плутон /

Водното тяло се наблюдава в три мониторингови пункта: BG4G001PtPzMP526 –с. Кочан, „Извора Нов“-ШК („В и К“ ЕООД-Благоевград), BG4G001PtPzMP550-„Петрелик“-ШК („Макс Строй-91“ ЕООД) и BG4G001PtPzMP527 – с. Плетена, „Бенан Гарен“-КИ (Община Гърмен). Обща оценка на химично състояние на ПВТ за 2021г. е „Добро състояние“, съгласно извършените „Регулярен мониторинг“ от БД „ЗБР“-Благоевград и „Собствен мониторинг“, провеждан от водоползвателите „В и К“ ЕООД-Благоевград, „Макс Строй-91“ ЕООД и Община Гърмен. Данните от извършвания мониторинг са въведени в ГИСУВД.

Подземно водно тяло BG4G001PtPz026 /Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнобългарски гранити, Барутин-Буйновски плутон /

Водното тяло се наблюдава в три мониторингови пункта: BG4G001PtPzMP518 –КЕИ Горна махала-Лютово (Община-Белица), BG4G001PtPzMP520-с. Чавдар, „Бял Дунав“ - КИ („В и К“ ЕООД-Смолян) и BG4G001PtPzMP519 –с. Ковачевица, „Горна Ливаде“-ВС („В и К“ ЕООД-Благоевград). Обща оценка на химично състояние на ПВТ за 2021г. е „Добро състояние“, съгласно извършените „Регулярен мониторинг“ от БД „ЗБР“-Благоевград и „Собствен мониторинг“, провеждан от водоползвателите „В и К“ ЕООД-Смолян, „В и К“ ЕООД-Благоевград и Община-Белица. Данните от извършвания мониторинг са въведени в ГИСУВД.

5. Състояние на хидротехническите съоръжения

5.1. Хидротехнически съоръжения под контрол на РИОСВ по общини (брой и разпределение по собственост на язовири, техническо състояние)

Хидротехническите съоръжения на територията на РИОСВ - Смолян, които се контролират са:

1. Хвостохранилище „Рудозем-2“, находящо се в гр. Рудозем, община Рудозем, област Смолян, пречистващо отпадъчните води от РОФ, експлоатирано от „Върба-Батанци“ АД - гр. Мадан;

2. Хвостохранилище „Ерма река“, находящо се в с. Ерма река, община Златоград, област Смолян, пречистващо отпадъчните води от ЕОФ, експлоатирано от „Родопи Еко Проджект“ ЕООД - гр. Златоград;

3. Хвостохранилище „Лъки 2 - Комплекс“, находящо се в землище на гр. Лъки, община Лъки, област Пловдив, пречистващо отпадъчните води от ЛОФ, експлоатирано от „Лъки Инвест ЛОФ“ ЕООД - гр. Лъки.

Хвостохранилищата са съоръжения, чието предназначение е за пречистване на отпадъчния пулп, формиран от преработката на оловно-цинкови руди, при процес на флотация и депониране на твърдия отпадък, съдържащ се в „хвостовия шлам“.

Хвостохранилището функционира в комплекс с две други съоръжения - багерна помпена станция и транспортен тръбопровод за хвостовия шлам (хвостопровод), когато транспорта на хвостовия шлам се извършва напорно при разположена на по-ниска кота флотационна фабрика спрямо хвостохранилището.

По вида на изграждане хвостохранилищата са „долинени“ тип („Рудозем-2“ и „Ерма река“), и „брегови“ тип („Лъки-2“). При „долинния“ тип, съоръжението се изгражда в долината на река или дере, като долината се прегражда със земно-насипна стена, докато при „бреговия“ тип от трите страни се изгражда земно-насипна стена, а реката или дерето остават в страни.

Контролът от страна на РИОСВ - Смолян се осъществява върху ефекта на пречистване на отпадъчните води, формиран при флотацията и факторите, които оказват влияние върху пречиствателния процес:

- площ на водното огледало;
- фронт (плаж) на намяване;
- необходим воден обем за осигуряване на достатъчен времепрестой за утаяване на твърдата фракция;
- спазване технологията на флотационния процес и количеството влагани реагенти, способстващи за по-пълно извличане на металния концентрат.

5.2.Извършени проверки, констатирано състояние

През 2022 г. са извършени планови и извънпланови проверки на хвостохранилищата, както следва:

- ХХ „Лъки-2 - Комплекс“ – 1 проверка – 1 бр. планова;
- ХХ „Рудозем-2“ – 2 проверки – 2 бр. планови;
- ХХ „Ерма река“ - 7 проверки - 3 бр. планови и 4 бр. извънредни проверки;

През годината са извършени 6 бр. планови проверки. След анализ на взетите водни проби не е установено превишение на ИЕО по РЗ, поради което не са предприемани административно-наказателни мерки срещу дружествата, експлоатиращи съоръженията.

Контролът по експлоатационното състояние на стените, системите за наблюдение на напорната филтрация и устойчивостта на динамични и статични натоварвания, се осъществява от ДАМТН.

5.3.Разрешени през годината проблеми

Към 31.12.2022 г. от страна на „Горубсо Мадан“ АД-гр. Мадан са предприети мерки за пренасочване на рудничните води от рудник „Крушев дол“ към ХХ „Ерма река“. Извършват се работи по разчистване на стари изработки, монтаж на напорен тръбопровод и изграждане на помпена станция на хоризонт 865 за препомпване на водите и насочване по подземен травербан към ХХ „Ерма река“. Очаква се комплекса да заработи в средата на 2023 г. и се преустанови заустването на руднични води в „Крушевдолско дере“.

През 2022 г. се изгради нова ЛПСОВ за руднични води от рудник „Джурково“, като през 2023 г. предстои премостване на река Джурковска и въвеждане на ЛПСОВ в експлоатация.

Ежегодно се извършва профилактика за установяване водоплътност на напорните тръбопроводи от ЛОФ до ХХ „Лъки-2“ за хвостов шлам и от ХХ „Лъки-2“ до ЛОФ за пречистени отпадъчни води в оборотен цикъл.

Ежегодно се извършва оглед и тестване на водоплътност на дъното и стените на хоризонталните утайтели под ХХ „Лъки-2“. Проверките, извършени през 2022 г. не са показали неизправности по напорните тръбопроводи или нарушаване цялостта на изолацията по дъното и стените на хоризонталните утайтели.

6.План за управление на риска от наводнения

От определените в Програмата от мерки на утвърден в края на 2016 г. от Министерски съвет План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Източнобеломорски район 2016-2021 г. за територията на РИОСВ Смолян към 31.12.2022 г. са стартирали следните мерки:

Предвидени дейности по ИН	Уникален код на мярката	Име на мярката	Описание на мярката
Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Чепинска в участъка в гр. Рудозем с цел освобождаване на обеми и осигуряване преминаване на висока вълна - Общо количество баластра около 1 000 м ³ .	AR_08_02	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Чепинска в участъка в гр. Рудозем с цел освобождаване на обеми и осигуряване преминаване на висока вълна - Общо количество баластра около 1 000 м ³ .
Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири общинска собственост по ОП ОС - Ремонт на микроязовир "Букова поляна", община Мадан	EARBD_28	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири общинска собственост по ОП ОС

Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения - Обл. Смолян. 20 000 лв. за разработване	EARBD_12	Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на потенциално опасните водни обекти	Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на диги, защитни стени, мостове, прагове и други с цел своевременно предприемане на мерки за предотвратяване на разрушения при наводнения
Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на потенциално опасните водни обекти. Община Чепеларе.	EARBD_13	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения
Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения. Община Чепеларе.	EARBD_14	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения
Доизграждане на защитната стоманобетонена стена по десния бряг на р. Елховска преди моста на ул. "Кап. П. Войвода" по ул. "Стадиона" - дължина 305 м, ширина 0,50 м и височина 7 м (в едно с основите)	AR_08_15	Изграждане на нови корекции	Доизграждане на защитната стоманобетонена стена по десния бряг на р. Елховска преди моста на ул. "Кап. П. Войвода" по ул. "Стадиона" - дължина 305 м, ширина 0,50 м и височина 7 м (в едно с основите)
Ремонт на участъци от стената с подкопани фундаменти. Възстановяване на участъци от стената с нарушена зидария, най-вече в участъка по десния бряг срещу ОУ Н. Вапцаров.	AR_07_03	Реконструкция и поддържане на корекциите	Ремонт на участъци от стената с подкопани фундаменти. Възстановяване на участъци от стената с нарушена зидария, най-вече в участъка по десния бряг срещу ОУ Н. Вапцаров.
Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, поради подкопаване на основите им - обща дължина 2000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Неделинска (Узундере) с приблизителна дължина 6500 м	AR_04_05	Реконструкция и поддържане на корекциите	Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, поради подкопаване на основите им - обща дължина 2000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Неделинска (Узундере) с приблизителна дължина 6500 м
Почистване на участъци от р. Арда извън урб. територия на гр. Рудозем- 5 участъка с обща дължина от 893 м, общ обем от 29 000 м ³ . Нач. на уч-к 1: С 41 30 07.558 И 24 51 25.365, край на уч-к 5: С 41 29 12.780 И 24 49 50.149	AR_08_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Арда в участъка в гр. Рудозем от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - до края на гр. Рудозем след ПСОВ-Рудозем - дължина на участъка 5 630 м - Общо количество баластра около 10 000 м ³ .
Реконструкция и ремонт и	AR_06_41	Реконструкция и	Реконструкция и ремонт и

рехабилитация на язовир „Лагера"		ремонт на язовири	рехабилитация на язовири Киryanов гьол /Рибката/ и язовир „Лагера"
Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовир Киryanов гьол /Рибката/	AR_06_41	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири Киryanов гьол /Рибката/ и язовир „Лагера"
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Черна в рамките на РЗПРН.	AR_06_01	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Черна в рамките на РЗПРН - дължина 16 000 м, площ 50 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Изземане на наносни отложения от коритото на р. Черна	AR_06_02	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Предвижда се изземане на наносни отложения от коритото на р. Черна с общ обем, по експертна оценка - 30 000 м ³
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки (навеси, огради, колиби и др.) от речните брегове и тераси на р. Черна, в рамките на гр. Смолян	AR_06_04	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки (навеси, огради, колиби и др.) от речните брегове и тераси на р. Черна, в рамките на гр. Смолян - 0.2 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, вследствие общо понижение на речното дъно - обща дължина 13 000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Куртин Лом с приблизителна дължина 20 000 м.	AR_06_05	Реконструкция и поддръжане на корекциите	Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, вследствие общо понижение на речното дъно - обща дължина 13 000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Куртин Лом с приблизителна дължина 20 000 м.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Бяла в рамките на РЗПРН.	AR_06_19	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Бяла в рамките на РЗПРН. Общата дължина на участъка възлиза на 3500 м, като тук реката е корегирана в долния ѝ участък (кв. Устово) по двата бряга посредством вертикални подпорни стени общо 1400 м. Площта, която следва да бъде подложена на периодично почистване възлиза на 40 дка.
Осигуряване на хидравлична	AR_06_20	Почистване на	Предвижда се изземане на

проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Изземане на наносни отложения от коритото на р. Бяла.		речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	наносни отложения от коритото на р. Бяла с общ обем, по експертна оценка - 800 м ³
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки от речните брегове и тераси на р. Бяла, в рамките на РЗПРН.	AR_06_21	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки от речните брегове и тераси на р. Бяла, в рамките на РЗПРН - 0.3 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.	AR_06_22	Реконструкция и поддръжане на корекциите	Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.
Изграждане на подпорна стена на ул. "Димитър Благоев", до Римския мост, по левия бряг на р. Черна, гр. Смолян	AR_06_06	Изграждане на нови корекции	Изграждане на нови подпорни стени - р. Черна, гр. Смолян (100 м - ляв бряг и 400 м - десен бряг)
Изграждане на подпорна стена на ул. "Петър Берон", пред блок Строител"№1, по десния бряг на р. Черна, гр. Смолян	AR_06_06	Изграждане на нови корекции	Изграждане на нови подпорни стени - р. Черна, гр. Смолян (100 м - ляв бряг и 400 м - десен бряг)
Изграждане на подпорна стена на ул. „Стефан Стамболов” – десен бряг на река Голяма между ос.т. 9 и ос.т. 11, , l=37.6 0м” в ПИ с идентификатор 31111.31.11 по КККР на гр. Златоград, община Златоград, област Смолян	AR_05_04	Изграждане на нови корекции	Изграждане на стоманобетонни защитни (крилни) стени по двата бряга на р. Голяма река - дължина (2*25) = 50 м, широчина 0,50м и височина 2,5 м
Обследване, анализ и извършване на ремонтно - възстановителни дейности на язовирна стена „Кириянов гьол“ и съоръженията към нея, общ. Смолян, обл. Смолян	EARBD_28	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири общинска собственост по ОП ОС
Изграждане на нова стоманобетонна защитна стена по левия бряг на р. Малка река/Аламовска (приток на р. Върбица) – по ул. „Крайречна“ – в участъка от моста на ул. „Ерма“ (при Джамията) – до моста на ул. „Ахрида“, гр. Златоград, обл. Смолян	AR_05_44	Изграждане на нови корекции	Изграждане на нова стоманобетонна защитна стена по левия бряг на р. Малка река/Аламовска - по ул. "Крайречна" - в участъка от моста на ул. "Ерма" (при Джамията) - до моста на ул. "Ахрида" - параметри на стената: дължина 335 м; височина 4,00 м; дебелина 0,50м

Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Бяла в участъка от Моста при светофара до вливане в Черна река, в регулационните граници на гр. Смолян общ. Смолян, обл. Смолян	AR_06_19	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Бяла в рамките на РЗПРН. Общата дължина на участъка възлиза на 3500 м, като тук реката е корегирана в долния ѝ участък (кв. Устово) по двата бряга посредством вертикални подпорни стени общо 1400 м. Площта, която следва да бъде подложена на периодично почистване възлиза на 40 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.	AR_06_22	Реконструкция и поддръжане на корекциите	Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Бяла в участъка от Моста при светофара до вливане в Черна река, в регулационните граници на гр. Смолян, общ. Смолян, обл. Смолян	AR_06_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Предвижда се изземане на наносни отложения от коритото на р. Бяла с общ обем, по експертна оценка - 800 м ³
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Арда - в участък от водохващането на РОФ до СУ „Св.Св.Кирил и Методий“ в границите на урбанизираната територия на град Рудозем - участък км 0+420+0+850, обл. Смолян	AR_08_19	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на р. Арда в участъка в гр. Рудозем от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - до края на гр. Рудозем след ПСОВ-Рудозем - дължина на участъка 5 630 м
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Арда - в участък от водохващането на РОФ до СУ „Св.Св.Кирил и Методий“ в границите на урбанизираната територия на град Рудозем - участък км 0+420+0+850, обл. Смолян	AR_08_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Арда в участъка в гр. Рудозем от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - до края на гр. Рудозем след ПСОВ-Рудозем - дължина на участъка 5 630 м - Общо количество баластра около 10 000 м ³ .
Оборудване на мониторингова хидрометрична станция на р. Арда край с. Моголища в землището с. Моголища, Община Смолян, област Смолян, с възложител МОСВ. L=24.6313 / B=41.4892	EARBD_15	Подобряване на съществуващата хидроложка информационна система за получаване на данни в реално време за целия басейн	Подобряване на съществуващата хидроложка информационна система за получаване на данни в реално време за целия басейн
Оборудване на мониторингова хидрометрична станция на р.	EARBD_15	Подобряване на съществуващата	Подобряване на съществуващата хидроложка информационна

Маданска след гр. Мадан в на територията на гр. Мадан, Община Мадан, област Смолян, с възложител МОСВ. L=24.9387 / B=41.5016		хидроложка информационна система за получаване на данни в реално време за целия басейн	система за получаване на данни в реално време за целия басейн
Възстановяване на подпорна стена по десния бряг на р. Черна при кръстовището на ул. „Бяло море” и ул. „Петър Берон”, в кв. Райково, гр. Смолян”, Община Смолян, Област Смолян	AR_06_05	Реконструкция и поддържане на корекциите	Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, вследствие общо понижаване на речното дъно - обща дължина 13 000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Куртин Лом с приблизителна дължина 20 000 м.
Аварийно възстановяване на подпорна стена по левия бряг на река Черна, на ул. „Надежда“ в град Смолян, община Смолян, област Смолян, с възложител Община Смолян.	AR_06_05	Реконструкция и поддържане на корекциите	Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, вследствие общо понижаване на речното дъно - обща дължина 13 000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Куртин Лом с приблизителна дължина 20 000 м.
Почистване на израстнали дървета, дънери и храсти в участък от река Девинска преди стоманобетонен мост "Върбата" надолу по течението до ПГ "А. С. Попов" с дължина около 550м.	МА_12_08	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Девинска в рамките на гр. Девин – дължина 2800м, площ 60 дка.

Програмата от мерки на ПУРН в Източноромански район 2016-2021 г. е достъпна за разглеждане в табличен и графичен вид чрез географска информационна система (ГИС) на БД ИБР. Връзка към ГИС на БД ИБР е изведена на началната страница на интернет страницата на БД ИБР.

За 2022 г. за територията на РИОСВ Смолян в БД „ИБР“ има данни за настъпило наводнение на 28 май след силна градушка и поройни дъждове в общините Златоград, Мадан и Девин. В гр. Златоград канализацията и отводнителни канали са запълнени с кални наноси, наводнени са помещения, свлечени са скатове.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ - Смолян

Баланс по видове територии на област Смолян по предназначение

Съгласно данни от „Стратегия за развитие на област Смолян 2014-2020 г.”, публикувана на интернет страницата на Областна администрация - Смолян, териториалната структура на област Смолян е, както следва:

Общини	Обща площ /дка/	Земеделски територии /дка/	Горски територии /дка/	Населени места и др. урбанизиранни територии /дка/	Водни течения и водни площи /дка/	Територии за добив на полезни изкопаеми /дка/
Общо	3192846	850949	2093453	58328	25683	152980

Баните	301165	111807	163281	5224	1022	18799
Борино	173204	51514	105036	1286	290	14748
Девин	573684	144692	383245	5030	4189	35033
Доспат	282697	65917	197006	3292	10721	4405
Златоград	171537	33398	128819	4655	1856	2353
Мадан	174951	41795	120989	8277	1263	1295
Неделино	102252	38663	59226	2706	470	770
Рудозем	182919	26620	146388	5752	1156	2353
Смолян	853997	232127	540147	16197	3845	58122
Чепеларе	376440	104416	249316	5909	871	15102

2. Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди

Съгласно програмата за почвен мониторинг, I-во ниво – широкомащабен мониторинг, през 2022 г. от Регионална лаборатория - Смолян са взети проби от 7 пункта, както следва: с. Солища, с. Момчиловци и с. Киселчово, община Смолян, с. Триград и гр. Девин, кв. Настан, община Девин, с. Студенец, община Чепеларе и с. Вранинци, община Мадан.

Извадките са изпратени за изпитване в Регионални лаборатории към ИАОС в страната, като резултатите ще бъдат обработени през 2023 година.

През 2022 г. са обработени резултатите от извършения мониторинг през 2021 г. на следните пунктове: с. Кръстатца, община Баните, с. Дряново, община Лъки, с. Барутин, община Доспат, с. Михалково, община Девин, с. Чокманово, община Смолян, с. Планинско, община Баните и с. Диманово, община Неделино.

От направените анализи на взетите почвени извадки, отново се отчитат завишения на олово в пунктовете Дряново и Кръстатца, като в Дряново се наблюдава и завишение на „никел“, а в Кръстатца - на „цинк“. Наблюдават се превишения в пункт Михалково по показатели „мед“ и „кадмий“, а в пункт Чокманово - на „никел“. Пунктовете са със статут на настоящо земеползване „ливада“ или „нива“ и най-вероятно замърсяването е фоново.

Не се констатират надвишения над ПДК при анализите на взетите извадки от пунктовете Барутин, Диманово и Планинско. Резултатите за тежки метали в сравнение с предходните години са с близки стойности, което показва, че няма промяна на цялостната ситуация.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

Всички обекти на територията на РИОСВ - Смолян, попадащи в обхвата на Програмата за отстраняване на минали екологични щети са завършени. Изключение прави само обект „Рекултивация на Хвостохранилище „Лъки-1“ към "Лъки Инвест "АД гр. Лъки. Техническата и биологичната рекултивация на хвостохранилището е извършена в периода 2011-2014 година. От 2015 г. дружеството води кореспонденция с ДНСК, с цел въвеждане на обекта в експлоатация, като са получени откази за назначаване на ДПК, поради непълнота и/или липса на документи и неточности в предназначението на терена.

През 2022 г. е извършена планова проверка на площадката, като за осигуряване на нормалната хидравлична проводимост на отводнителните канавки е дадено предписание за почистването им от паднали камъни и натрупани листа и клони. Същото е изпълнено в срок.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/ употреба препарати за растителна защита

На територията на РИОСВ-Смолян са разположени пет склада за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита, находящи се в с. Давидково, община Баните, с. Орехово, община Чепеларе, с. Търън, община Смолян, местност „Герзовица“, землище на гр. Смолян, община Смолян и с. Сатовча, община Сатовча, както и пет площадки с Б-Б кубове, разположени в с. Чубрика, община Ардино – 16 бр.; с. Бърчево, община Рудозем – 9 бр.; с. Слащен, община Сатовча – 4 бр.; с. Сатовча, община Сатовча – 5 бр. и гр. Девин, община Девин – 8 броя.

През 2022 г. няма промяна в числеността и местоположението на складовете за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита и Б-Б кубовете.

В складовете се съхраняват общо 73 868 кг. твърди и 5 170 л. течни препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, в масивни сгради с бетонови основи.

През 2022 г., РИОСВ-Смолян извърши планови проверки на всички складове за пестициди и площадки с Б-Б кубове, находящи се на територията на инспекцията. При извършена планова проверка на склада за съхранение на негодни за употреба ПРЗ в с. Търън, общ. Смолян, е установено натрупване на скални и земни маси в канавката, разположена в задната част на сградата, достигайки до долните вентилационни отвори, което създава условия за навлизане на дъждовна вода в склада. Дадени са предписания на кмета на Община Смолян за почистване на канавката в задната част на сградата и страничните такива от свлечените скални и земни наноси, както и премахване на тревната и храстовидната растителност около постройката. Извършена е последваща проверка на място, при която е установено, че същите са изпълнени.

При останалите проверки на складове и площадки с Б-Б кубове не са установени нарушения в съхранението на препаратите, както и в целостта на сградите или бетоновите конструкции на кубовете. Не са нарушени огражденията, ограничаващи достъпа на хора и животни до складовете и кубовете. Не се установяват разливи и разпиляване на препарати.

Складовете и Б-Б кубовете, с изключение на тези в с. Сатовча, не са охраняеми. Същите се наблюдават предимно от кметовете на населените места, на чиято територия са разположени.

През м. декември е представена в ИАОС актуална информация, съгласувана с регионалните структури на Национална служба за растителна защита към Министерството на земеделието, храните и горите и ГД „Пожарна безопасност и защита на населението” на МВР, за състоянието на складовете и Б-Б кубовете за негодни и забранени продукти за растителна защита, както и техните координати.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти

През 2022 г., не са постъпвали сигнали и не е констатирано наднормено замърсяване с устойчиви органични замърсители, включително нефтопродукти.

6. Ерозия на почвите

Загубата на почвен материал, оказва съществено влияние върху функциите на почвата, както в мястото на проявлението на ерозията, така и върху прилежащите територии. Ерозията води до разрушаване на горните слоеве на почвата, изменя физико-механичните и химичните и свойства, и води до намаляване количеството на хранителните елементи и запасите на почвена влага.

Основните фактори, влияещи на ерозията са климатичните условия, релефа, начина на използване на земята, състоянието на растителната покривка и не на последно място антропогенната дейност – обезлесяването, неправилната обработка на почвата, пожарите и други.

Лекият механичен състав на почвите в района, големите наклони и силната разчлененост на релефа, благоприятстват ерозионните процеси.

В РИОСВ - Смолян няма налична информация и данни за засегнатите площи, местоположението и развитието на ерозионните процеси, както за финансирани проекти против ерозията, които се изпълняват на територията на инспекцията.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

През 2022 г., съгласно програмата за почвен мониторинг II-ро ниво – вкисляване, са взети и анализирани извадки от четири пункта, както следва: пункт „Рожен“, землище на с. Соколовци, община Смолян, пункт „Борино“, землище на с. Борино, община Борино, пункт „Доспат“, землище на гр. Доспат, община Доспат и пункт Сатовча, землище на с. Сатовча, община Сатовча. Резултатите от анализите на всички пунктове са показали киселинно-алкално равновесие в почвата около стойност от рН (KCL) 3,5 до рН (KCL) 4,5.

На територията на РИОСВ - Смолян не се провежда мониторинг за засоляване на почвите.

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

През 2022 г. продължи контрола по места за недопускане на нерегламентирани замърсявания с битови и строителни отпадъци. При извършени проверки по населените места са установени 24 бр. замърсени площи с отпадъци. Дадени са предписания за почистване на замърсените участъци, като при извършените последващи проверки се установява, че същите са почистени.

Осъществен е контрол на общините за недопускане на замърсявания с битови и строителни отпадъци, включително и на речни корита и прилежащите им терени по писма с предписания на директора на РИОСВ – Смолян. По данни на общините са почистените 106 бр. нерегламентирани замърсявания на речните корита и прилежащите терени и 175 бр. участъци от общински пътища и улична мрежа в населени места.

Нерегламентираните замърсявания на площи с битови и/или строителни отпадъци по населени места са посочени в таблицата, както следва:

№ по ред	Нерегламентирани замърсявания с битови, строителни и/или промишлени отпадъци / местоположение	Замърсени площи / брой	Почистени площи / брой
Община Смолян			
1.	Община Смолян, местност „Мирчова падина“	1	1
2.	с. Стража	1	1
Община Девин			
3.	гр. Девин под къщи в ромска махала	1	1
4.	с. Лясково	1	1
Община Чепеларе			
5.	Общинско депо в ликвидация, землище на с. Богутево	1	1
Община Доспат			
6.	с. Барутин	4	4
Община Борино			
7.	с. Борино, Дяволска пътека	3	3
Община Мадан			
8.	с. Ловци	1	1
9.	с. Леска	1	1
Община Адино			
10.	ОПУ-Кърджали, на територията на общ. Ардино	2	2
11.	с. Дядовци	1	1
12.	с. Бял Извор	2	2
13.	с. Бял Извор, местност „Карамисирлер“ и местност „Яманар“	2	2
Община Сатовча			
14.	местност „Чувала“, з-ще на с. Кочан	3	3
Общо констатирани и почистени нерегламентирани замърсявания през 2022 г.		24	24

9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ – Смолян

Данните от провеждания почвен мониторинг показват, че в по-голямата си част показателите са в границите на ПДК, а при някои резултати дори много под допустимите норми.

През изминалата година, на територията на РИОСВ - Смолян не са отчетени замърсявания на почвите с устойчиви органични замърсители, включително с нефтопродукти и/или с препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност.

Продължава контрола за недопускане на замърсявания с битови и/или строителни отпадъци. При установяване на такива се дават предписания за почистването им, с цел недопускане образуването на нерегламентирани сметища, които могат да доведат до отрицателна промяна в характеристиките на почвения слой.

С провежданите процедури по ОВОС и ЕО за инвестиционните предложения се осъществява превантивната дейност, свързана с опазване на почвите от замърсяване.

Служители на инспекцията ежемесечно вземат участие в комисиите по промяна предназначението на земеделските земи, като се следи за спазване на нормативните изисквания, касаещи опазване на почвите.

Извършват се също така проверки на инсталации с издадени комплексни разрешителни, като се следи за въздействието им върху почвите, отчитайки резултатите от извършения собствен мониторинг на почвите по предвидените за анализ показатели.

Предвид това, че почвите са ограничен и незаменим природен ресурс, наше задължение е да ги опазим от увреждане и/или замърсяване. От чистотата на почвите до голяма степен зависи тяхното плодородие и влияние върху здравето на хората и животните.

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

На регионално ниво РИОСВ – Смолян осъществява националната политика в областта на защитата на природата, насочена към управлението, контрола и опазването на биологичното разнообразие и защитените природни територии, и е в съответствие с международното и национално законодателство – Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за защитените територии, Закона за лечебните растения, Закона за генетично модифицираните организми и стратегическите документи – Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000, Стратегически план за биологичното биоразнообразие, Стратегия на ЕС за биологично разнообразие, Глобална стратегия за опазване на растенията, Национален план за опазване на най-значимите влажни зони.

В изпълнение на основната цел за опазване на биологичното разнообразие, на територията на страната е създадена Национална екологична мрежа (НЕМ), като част от европейската екологична мрежа, създадена да гарантира оцеляването на най-ценните видове и местообитания в Европа. Националната екологична мрежа се състои от защитени територии, обявени съгласно изискванията на Закона за защитените територии и защитени зони („Натура 2000“), обявени по Закона за биологичното разнообразие, съгласно изискванията на Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 2009/147/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици. Със създаването на НЕМ, страната ни изпълнява целите за опазване на биологичното, геологично и ландшафтно разнообразие; участие в европейските и световни екологични мрежи, опазващи природните местообитания и местообитанията на дивата флора и фауна, включително и птици, редки, ендемични и/или застрашени видове; осигуряване на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линеене и зимуване на дивите животни; създаване на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове; търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна, на вековни и забележителни дървета; ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии; защита на местното биоразнообразие и екосистемните услуги срещу инвазивни чужди видове.

„Натура 2000“ е основният инструмент за опазване на биологичното разнообразие в Европейския съюз и се основава на Директивата за птиците от 1979 г. и Директивата за местообитанията от 1992 г.

1. Защитени територии в териториалния обхват на дейност на РИОСВ – Смолян

Защитените територии се обявяват със заповед на министъра на околната среда и водите по реда на Закона за защитените територии, с който се уреждат категориите защитени територии, тяхното предназначение и режим на опазване и ползване, обявяване и управление. Обявяването им се извършва, с цел опазване на ценни екосистеми и на биоразнообразието като цяло, опазване на отделни растителни и животински видове и съобщества, техните местообитания, както и опазване на уникални и характерни природни забележителности. Към настоящия момент в България са обявени 1015 защитени територии, които обхващат приблизително 5,3 % от територията на страната. Според националното законодателство (Закон за защитените територии), защитените територии са 6 категории, съответстващи на категориите на защита според Световният съюз за защита на природата

(IUCN) – резервати, национални паркове, природни забележителности, поддържани резервати, природни паркове и защитени местности.

Резерватите и поддържаните резервати са територии, включващи образци на естествени екосистеми, опазването на които изключва всякаква или се допуска минимална човешка намеса, като същите са изключителна държавна собственост.

В териториалния обхват на РИОСВ – Смолян попадат общо 61 защитени територии, разпределени по категории, както следва: 4 резервата - „Сосковчето“, „Казаните“, „Кастраклий“ и „Червената стена“ – част, с площ от 8010,659 дка, попадаща в землището на с. Борово, община Лъки, област Пловдив; 4 поддържани резервата – „Конски дол“, „Амзово“, „Момчиловски дол“ и „Шабаница“, както и 27 защитени местности и 26 природни забележителности.

В таблицата в Приложение №1 е представена по-подробна информация за защитените територии.

През 2022 г. са издадени две заповеди на министъра на околната среда и водите за актуализация на площите на защитени територии, попадащи в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян - Природна забележителност "Момата" и Природна забележителност "Сарийска чука-Главата". Така от всичките общо 61 защитени територии, 40 са с актуализирани заповеди, а именно: 4 резервата, 4 поддържани резервата, 13 защитени местности и 19 природни забележителности, т.е. около 65% от защитените територии са с актуални заповеди за обявяване.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и изпълняват противопожарни планове за дейностите в защитени територии, изключително държавна собственост – резервати и поддържани резервати. Извършено е системно наблюдение на териториите за опасност от възникване на пожари, като през 2022 г. на територията на РИОСВ - Смолян не са възникнали пожари в защитените територии.

Съгласуват се планираните дейности от собственици и ползватели в защитени територии с режимите, определени със заповедите за обявяване.

По отношение на защитените територии, от РИОСВ – Смолян е извършван текущ котрол, включващ проверки по спазване на режимите, определени със заповедите за обявяване и/или актуализация на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии. През 2022 г. са проверени всички планирани обекти, а именно: 4 резервата - „Кастраклий“, „Червената стена“, „Сосковчето“, „Казаните“; 4 поддържани резервата - „Конски дол“, „Амзово“, „Момчиловски дол“, „Шабаница“; 14 защитени местности - „Манастирището“, „Хубча“, „Соскочански дол“, „Борино“, „Старата гора“, „Триградско ждрело“, „Дяволски мост“, „Света Неделя“, „Средните ливади“, „Момина вода-Ахматица“, „Рожен“, „Врх Средногорец“, „Дълбок дол“ и „Лятната гора“; 10 природни забележителности - „Буйновското ждрело“, „Дяволски мост и водопада в местността „Хайдушки дол““, „Сливодолско падало“, „Невястата“, „Смолянски езера“, „Родопски силивряк“ с. Любино, „Родопски силивряк“ с. Дядовци, „Хладилната пещера“, „Смолянски водопад“ и „Чудните мостове.

С извънредни проверки са проверени:

- ЗМ „Караджа дере“ - във връзка с внесено уведомление за план извлечение за промяна вида на сечта, след регистриран ветровал в горските насаждения;
- ПЗ „Смолянските езера“ - документална проверка в системата за документооборота на РИОСВ - Смолян за постъпили и издадени съгласувания на сечи в защитената територия.

Подробна информация за всяка защитена територия от териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, може да бъде намерена в базата данни за защитените територии на инспекцията: <https://smolyan.riosv.com>, както и на интернет страницата на Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС): <http://eea.government.bg/bg/dokladi/registers>

2. Защитени зони по „Натура 2000“

Екологичната мрежа от защитени зони „Натура 2000“, се създава в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива

92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, наричана накратко (Директива за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО за опазването на дивите птици, наричана накратко (Директива за птиците). Общата и основна цел на Директивата за местообитанията, е поддържане и възстановяване на естествените местообитания и видовете от дивата флора и фауна в благоприятно природозащитно състояние. Директивата за птиците се отнася до всички естествено срещащи се диви птици, с прилагане на разпоредбите, свързани със защитата, управлението и контрола на тези видове и установяване на правила за тяхното използване. Мрежата „Натура 2000“ дава възможност за запазване или възстановяване на благоприятното природозащитно състояние на целевите типове местообитания и видове, включително и птици. Целите на опазване могат да бъдат постигнати чрез прилагане на мерки, съгласно изискванията на двете природозащитни директиви.

Изграждането на Натура 2000 местата в Република България е регламентирано в Закона за биологичното разнообразие, който въвежда нормите на двете европейски директиви и съгласно който в страната се обявяват защитени зони, като част от Националната екологична мрежа. Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове, както и типове природни местообитания, включени в Приложенията на Директивите. Списъците с природните местообитания и видовете, вкл. птици, за чиито местообитания се обявяват защитени зони са изброени в Приложения №1 и №2 от ЗБР. Приносът на България към мрежата „Натура 2000“ се основава на 341 защитени зони, като към момента мрежата включва: 120 защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 23,1 % от територията на България и 234 защитени зони за опазване на природни местообитания, покриващи 30,3 % от територията на България (13 бр. от 33 са с обща граница по двете Директиви).

В териториалния обхват на РИОСВ – Смолян попадат общо 9 защитени зони, като част от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ по смисъла на Закона за биологичното разнообразие, на обща площ от около 211708 ха, включващи 4 защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна („Родопи Западни“, „Родопи Средни“, „Циганско градище“ и „Долна Места“) и 5 защитени зони за опазване на дивите птици („Триград-Мурсалица“, „Персенк“, „Добростан“, „Западни Родопи“ и „Места“), които са както следва:

• *Защитени зони по „Натура 2000“ за опазване на дивите птици в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян - 5 броя:*

Код	Наименование	Обща площ в ха	Общини на територията на РИОСВ - Смолян	Забележка
BG0002073	„Добростан“	83655,4406	Баните и Смолян, област Смолян; Лъки, област Пловдив и Ардино, област Кърджали	Попада и на територията на РИОСВ-Пловдив и РИОСВ-Хасково, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Смолян - 51%; РИОСВ-Пловдив - 31% и РИОСВ-Хасково - 18%.
BG0002113	„Триград-Мурсалица“	55340,9527	Борино, Доспат, Смолян, Девин, област Смолян	Изцяло на територията на РИОСВ - Смолян.
BG0002063	„Западни Родопи“	133384,7816	Борино, Доспат, Девин, област Смолян и Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ-Пазарджик и РИОСВ-Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Пазарджик - 84%, РИОСВ-Смолян – 9%, РИОСВ-Благоевград - 7% .

BG0002105	„Персенк”	16119,674	Девин, Чепеларе, Смолян, област Смолян	Попада и на територията на РИОСВ-Пловдив, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Смолян - 93%, РИОСВ-Пловдив –7% .
BG0002076	„Места”	20426,6444	Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ-Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Благоевград - 90% и РИОСВ-Смолян - 10% .

• *Защитени зони по Натура 2000 опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян - 4 броя:*

Код	Наименование	Обща площ в ха	Общини на територията на РИОСВ - Смолян	Забележка
BG0000372	„Циганско градище”	9555,741	Смолян, Златоград, Рудозем и Мадан, област Смолян	Изцяло на територията на РИОСВ - Смолян.
BG0001030	„Родопи Западни”	272851,406	Смолян, Борино, Доспат, Девин, Рудозем, Чепеларе, област Смолян	Попада и на територията на РИОСВ-Пазарджик, РИОСВ-Благоевград и РИОСВ - Пловдив, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Смолян - 47%, РИОСВ-Пазарджик - 42%, РИОСВ-Благоевград - 9%, РИОСВ - Пловдив - 2%.
BG0001031	„Родопи Средни”	155107,6837	Смолян, Баните, Чепеларе, област Смолян; Лъки, област Пловдив и Ардино, област Кърджали	Попада и на територията на РИОСВ-Пловдив и РИОСВ-Хасково, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Смолян - 42%; РИОСВ-Хасково - 30% и РИОСВ - Пловдив - 28% .
BG0000220	„Долна Места”	9514,697	Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ-Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Благоевград - 75% и РИОСВ-Смолян - 25% .

Само територията на Община Неделино, попадаща в териториалния обхват на инспекцията не се засяга от защитени зони по смисъла на ЗБР.

Зоните по двете директиви в голяма си част се припокриват. Защитени зони „Триград-Мурсалица” с код BG0002113 за опазване на дивите птици и „Циганско градище” с код BG0000372 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, са разположени изцяло на контролираната от РИОСВ - Смолян територия, а останалите седем защитени зони, попадат отчасти в териториалния обхват на инспекцията.

Защитена зона BG0001030 „Родопи Западни“ е най-голямата защитена зона в България и една от най-големите в Европа и едновременно с това е ключово място за опазване на кафявата мечка – без опазване на тази зона срещу фрагментация и засилване на човешко влияние, бъдещото на цялата Рило-Родопска популация на мечката, включително и гръцката ѝ част, би било несигурно.

През 2022 г. не са настъпили промени в броя, площта и състоянието на защитени зони в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, като към настоящия момент само за защитена зона „Долна Места“, няма издадена заповед за обявяването ѝ.

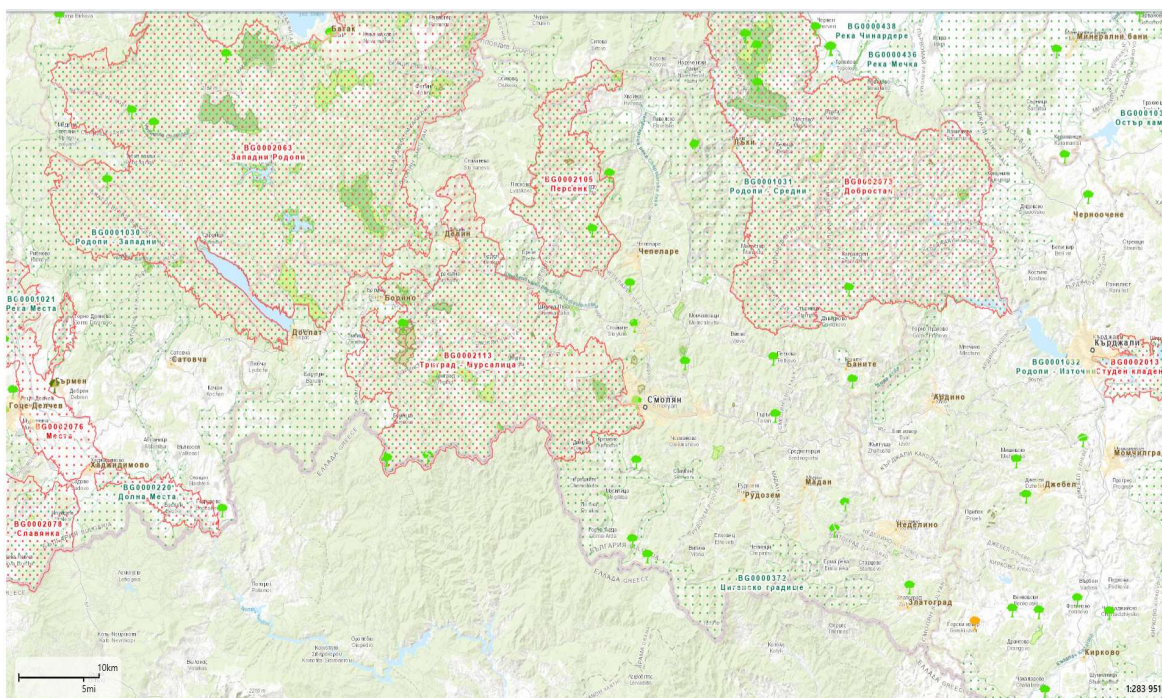
Със заповедите за обявяване на защитените зони са определени режими на дейности с цел опазване предмета на опазване в съответната защитена зона.

За защитените зони и промените в тях, РИОСВ – Смолян води публичен регистър, достъпен на интернет страницата на инспекцията: <https://smolyan.riosv.com>.

Актуални данни (стандартни формуляри, предмет и цели на опазване, граници в цифров вид и други подобни) за защитените зони, като част от мрежата „Натура 2000“ са налични и достъпни на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите, на адрес: www5.government.bg, в раздел ПРИРОДА/НАТУРА 2000/НАТУРА 2000 в България/Информационна система за НАТУРА 2000 в България.

През 2022 г. по проект на Министерство на околната среда и водите са разработени мобилни приложения за публична информация и мобилен достъп до справочни услуги от системата за мрежата Натура 2000 за Android и за iOS, които също са достъпни на интернет страницата на министерството.

Визуализация на местоположението и обхвата на защитените зони е представена на фигурата по-долу:

С цел опазването на предмета и целите на защитените зони по „Натура 2000“, РИОСВ – Смолян осъществява текущ и превантивен контрол.

През 2022 г. е осъществен контрол на всички планирани шест обекта (защитени зони) – 33 „Родопи Западни“; 33 „Триград Мурсалица“; 33 „Западни Родопи“; 33 „Родопи Средни“, 33 „Доброостан“ и 33 „Персенк“, включващ проверки по спазване на режимите, определени в заповедите за обявяване на защитените зони, както и по реализацията на проекти, планове, програми и инвестиционни предложения, във връзка с предмета и целите на опазване на защитени зони от Екологичната мрежа „Натура 2000“.

Извършени са също проверки по документи за установяване на валидност и правно действие на издадени административни актове по процедури, попадащи в обхвата чл. 31 от ЗБР, като са проверени 6 обекта - защитени зони „Родопи Западни“, „Триград Мурсалица“, „Западни Родопи“, „Родопи Средни“, „Доброостан“ и „Персенк“, във връзка с решения по ОС, издадени през 2016 г. от директора на РИОСВ – Смолян, както и една проверка на състоянието на природно местообитание 6210* Полуестествени сухи тревни и храстови

съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания за орхидеи), предмет на опазване в защитена зона „Родопи Средни“. При осъществения контрол не са установени:

- дейности по неспазване на режимите и забраните на проверената защитена зона „Родопи Западни“, определени със заповедта за обявяването ѝ;

- неспазване на поставените условия в решенията по оценка за съвместимост, издадени от директора на РИОСВ – Смолян;

- данни за влошаване състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в защитените зони, вкл. и на природно местообитание 6210.

От извършеният през 2022 г. контрол по сигнали, касаещи строителство, поставяне на каравана с увредена табела в Натура 2000, работа на МВЕЦ-ове в Натура 2000, както и по писмо от МОСВ за установени от Държавен фонд „Земеделие“ разоравания на площи, попадащи в границите на защитени зони „Родопи Западни“ и „Триград Мурсалица“ не са установени лица, извършващи дейности, водещи до:

- нарушения на режимите на защитените зони, определени със заповедите за обявяването им;

- унищожаване местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони, в резултат от дейността на обекти, изградени преди обявяването на съответната защитена зона.

- нови разоравания на поземлени имоти с начин на трайно ползване: ливади, пасища, мери, като съществуващите в имотите разоравания с малки площи са извършени преди обявяване на съответната защитена зона.

Превантивният контрол на защитените зони се осъществява, чрез процедурата по оценка за съвместимост на планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП) с предмета и целите на опазване на защитените зони. С прилагането на процедурата, още на най-ранен етап от реализацията на определен план, програма, проект или инвестиционно предложение, се преценява вероятната степен на отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони. Процедурата е регламентирана с чл. 31 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, а условията и реда за извършването ѝ, са определени с *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)*, съгласно които на оценка за съвместимост се подлагат:

- планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП), техни изменения или разширения, извън обхвата Приложения №1 и №2 на ЗООС, но попадащи изцяло или отчасти в границите на защитени зони и са свързани с промяна предназначението и/или начина на трайно ползване на имота (*самостоятелна процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС*);

- планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП), техни изменения или разширения, попадащи в приложения 1 и 2 на ЗООС (*съвместена процедура по оценка за съвместимост по реда на Глава трета от Наредбата за ОС*).

В решенията по ОС, с които се съгласува реализацията на инвестиционни предложения/планове/програми/проекти се поставят задължителни за изпълнение условия, както и въвеждане в 5-годишен срок от датата на издаване, в който ако възложителят не започне действия по осъществяване на инвестиционното предложение, плана, програмата, решението автоматично прекратява действието си.

За останалите ППП и ИП или техни изменения или разширения, които не попадат в приложимостта на самостоятелната и/или съвместената процедура по оценка за съвместимост, в зависимост от техния характер и вероятността от въздействието им върху защитените зони, компетентният орган по околна среда, преценява начина на процедиране и определя приложима процедура, съгласно разпоредбата на чл.2, ал.2 от *Наредбата за ОС*.

Провеждането на процедурата по ОС за всяко ИП/ППП е процес, при който се определят и оценяват евентуалните въздействия, които то може да окаже самостоятелно или в комбинация в други проекти или планове върху Натура 2000, като се преценява дали тези

въздействия могат да бъдат значителни.

През 2022 г. по реда на чл. 31 от ЗБР и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони са издадени документи по съответните процедури, както следва:

- 29 бр. решения за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие на ИП/ППП върху защитените зони /чл. 18 от Наредбата за ОС/;
- 5 бр. решения за извършване на оценка за степента на въздействие на ИП/ППП върху защитени зони /чл. 20 от Наредбата за ОС/;
- 3 бр. решения по оценка на степента на въздействие /чл. 28 от Наредбата за ОС/;
- 2 бр. решения за прекратяване на процедурата по реда на Наредбата за ОС;
- 874 бр. писма по чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС;
- 1 бр. решение по оценка на въздействието върху околната среда, с характер „не одобрявам“ осъществяването на инвестиционното предложение;
- 31 бр. решения за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда, от които 2 бр. решения са с характер „да се извърши ОВОС“, съобразено с преценката, че има вероятност съответното инвестиционно предложение да окаже значително отрицателно въздействие върху защитените зони. Останалите 29 бр. решения са с характер „да не се извършва ОВОС“.
- 19 бр. решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка, с характер „да не се извършва екологична оценка“.

Общият брой инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, процедури през 2022 г. по реда на ЗООС и/или ЗБР (съвместена и самостоятелна процедури), попадащи в границите на защитени зони е 59, от които 37 бр. са самостоятелна процедура по ОС и 22 бр. са съвместена процедура по реда на ЗООС и ЗБР.

При провеждането на процедурите по ОС и през отчетната 2022 г., за всяко ИП/ППП се прилагат и използват резултатите от извършен пространствен анализ в ГИС среда и количествен анализ по отношение местоположението и обхвата на засегнатите защитени зони, на типовете природни местообитания и местообитания на видовете, предмет на опазване в съответната засегната защитена зона. Извършвана е количествена оценка за степента на засягане на природни местообитания и местообитанията на видовете, използвайки данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“. Оценяват и анализират се наличните данни за вероятността за натрупване и/или наслагване на евентуалните въздействия върху предмета и целите на опазване в защитените зони.

Анализът на проведените процедури по ОС (съвместена и самостоятелна процедури) по отношение на броя на издадените административни актове през 2022 г. и предходните 3 години показва относително постоянен брой на процедурираните ИП/ППП.

Продължава тенденцията, голяма част от индивидуалните административни актове, издадени по реда на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС, да са за планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които не попадат в защитени зони. Основната част от тях са план-извлечения за промяна вида на сечта и горскостопански програми, а инвестиционните предложения са в регулациите на населените места, поради което за тях е преценено, че няма вероятност да доведат до отрицателно въздействие върху най-близо разположените защитени зони.

Отчита се запазване на тенденцията, процедурираните ИП/ППП да са основно обекти от горско стопанство, туризъм, лека промишленост и земеделие, като голяма част от тях продължават да бъдат тясно свързани с определено финансиране, по европейски програми – основно от ПРСР 2014-2020 г., МИГ, МИРГ. През 2022 г. се отчита значително повишен инвестиционен интерес от страна на фирми и частни лица към преминаване на енергийна независимост чрез използване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и изграждане на фотоволтаични електрически инсталации.

С проведените процедури по ОС се засяга основно горска територия (горскостопански програми/планове на физически и юридически лица (кооперации, общини), а при инвестиционните предложения, свързани с изграждане на бази/къщи за сезонен вилен отдих и други, се засягат предимно земеделски територии – имоти със сравнително малка площ (средно около 2 дка).

С цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия, при реализацията на дейностите, заложен в инвестиционните предложения, планове, програми, в издадените решения се поставят условия за изпълнение.

3. Биоразнообразие

Територията, контролирана от РИОСВ – Смолян се характеризира с голямо разнообразие на видове, на съобщества и природни местообитания, както и с наличието на уникална флора и фауна, на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти, както и изобилие от ценни лечебни растения. Срещат се над 100 вида ендемични видове растения, някои от които са с по-широко разпространение, други са с ограничени ареали и имат единични находища, като родопски крем (*Lilium rhodopaeum*), родопско омайниче (*Geum rhodopaeum*), родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis*), блатен плаун (*Lycopodiella inundata*), кръглолистна росянка (*Drosera rotundifolia*), блатно петльово перо (*Gladiolus palustris*) и други.

Горските територии се характеризират с преобладаване на иглолисти видове, включващи основно смърчови и бялборови гори, и по-слабо застъпените елови и др. насаждения, както и наличие на смесени и на широколистни гори, представени от бук, дъб, габър, горун, ясен, бреза и други. В землищата на селата Кочан, Осина, Ваклиново и Сатовча, община Сатовча, област Благоевград, се намира най-големия брезов масив на Балканския полуостров. Обширните иглолистни и смесени гори в региона, както и наличието на значими скални образувания, се явяват едновременно местообитания и ключови места за опазване на защитените видове – кафява мечка и дива коза. Много вековни смърчови и черборови гори, и местообитания на защитените видове, като родопски крем и блатен плаун, са обект на защита и опазване и по реда на Закона за защитените територии.

Животинският свят е представен с богато разнообразие от птици, влечуги, земноводни, бозайници и риби, голяма част от които са включени в Приложение II и III от Закона за биологичното разнообразие. Територията е обитавана от над 250 вида птици, предимно горски видове, като повече от половината са и гнездящи, а броят на срещаните бозайници е над 80 вида.

Опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие, включва извършване на контрол върху състоянието на защитени растителни и животински видове и техните местообитания; устойчивото ползване на лечебни растения и оценка състоянието на естествените им находища; предотвратяване на риска от увреждане на видове, местообитания и територии; опазването на вековни или забележителни дървета, регулирано ползване на растителни и животински видове, чрез извършване на регистрация на екземпляри по чл. 91 от ЗБР и по ЗЗЖ, мониторинг защитени видове и местообитания.

- Опазване на защитени растителни и животински видове и техните местообитания и устойчивото ползване на биологичните ресурси

Съгласно Закона за биологичното разнообразие, за защитени на територията на цялата страна се обявяват дивите животински и растителни видове, посочени в Приложение № 3 от закона, като за тях са регламентирани и въведени редица забрани, валидни за всички жизнени стадии от развитието им, като за видове със знак (*) се прилагат разпоредбите на чл. 278д от Наказателния кодекс. Такива видове са например кафявата мечка, видрата, европейска дива котка, дива коза, шипоопашата костенурка и други, а от птиците – малък корморан, ловен сокол, сокол скитник, ливаден дърдавец и други.

През 2022 г. е осъществен текущ контрол по Закона за биологичното разнообразие на ловни стопанства от териториалния обхват на РИОСВ - Смолян, относно спазване на условията по разрешителни за дива коза, като са проверени всички планирани четири обекта. В периода април - декември 2022 г. е проведен и ежегодния мониторинг на дива коза, като отчетените резултати, показват стабилно състояние на популацията на защитения вид.

Извършен е планов контрол по отношение състоянието на находища на следните защитени растителни видове: родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis*) в м. "Буйновското ждрело"; блатно петльово перо */Gladiolus palustris/* в с. Сатовча; родопски крем */Lilium rhodoreum/* в с. Мочуре, м. "Съдълицето"; планински крем (*Lilium jankae*) в гр. Чепеларе. От извършените проверки и осъществения мониторинг е установено, че популациите им са стабилни и не са констатирани нарушения.

Ежегодно, обект на контрол относно продажбата на защитени видове – растения и животни са обществени пазари, като в тази връзка през 2022 г. са проверени 1 бр. общински пазар в с. Баните, община Баните и 1 бр. пазар в м. "Чудните мостове", с. Забърдо, община Чепеларе. При извършените проверки не са констатирани продажби на защитени видове, както и нарушения на ЗБР.

В изпълнение на функциите по превантивен контрол за опазване на биологичното разнообразие, през 2022 година са извършени следните дейности, съобразно законовите и подзаконовите нормативни актове:

- осъществена регистрация на животински видове, включени в Конвенцията за международна търговия с диви растителни и животински видове (CITES), като са издадени 8 регистрационни карти, съгласно чл. 91 от Закона за биологичното разнообразие.

- осъществена регистрация на животински видове по Закона за защита на животните (ЗЗЖ), като са издадени 4 бр. регистрационни карти чл. 22 от Закона за защита на животните.

През отчетния период, осъщественият контрол включва и извършване на извънредни проверки по отношение опазване на биологичното разнообразие, както следва:

- сигнали от граждани за ранени или бедстващи защитени видове, намерени в безпомощно състояние: 1 бр. прилеп и 4 бр. птици (черен щъркел (*Ciconia nigra*); горска улулица (*Strix aluco*); обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черен бързолет (*Apus apus*). Птиците са взети, като две са изпратени за лечение в Спасителен център за диви животни – гр. Стара Загора, за една от птиците по време на проверката е констатирана смъртта ѝ, а другата е уловена и след първоначален оглед е освободена в състояние да лети в подходящ район;

- проверки на магазинната мрежа, в изпълнение на писмо на МОСВ за установяване на произход на черен хайвер и месо от есетри. При проверките не е констатирано предлагане за продажба на черен хайвер и месо от есетрови видове (*Acipenseriformes spp.*);

- проверка по постъпило заявление за регистрация на видове, включени в приложенията на конвенцията за международна търговия */CITES/* от вида боа удушвач в землището на с. Корита, община Рудозем;

- проверка на находище инвазивен вид девесил - растителните видове *Heracleum mantegazzianum* и *Heracleum sosnowskyi*, в района на с. Борино, община Борино. При проверката е установено наличие на екземплярите, които са в различна фаза на развитие;

- проверка по самосезиране за ново находище на защитения растителен вид родопски крем в землището на с. Джурково, община Лъки, област Пловдив;

- проверки, във връзка с предложения за обявяване на вековни дървета, включващи 1 бр. в землището на с. Река и 1 бр. в землището на гр. Смолян, община Смолян;

- 212 бр. проверки по сигнали, свързани с присъствие/нападения от защитения вид - кафява мечка, чрез функциониране на Групата за бързо реагиране към РИОСВ – Смолян, като е установено следното: при 203 броя от сигналите е доказано, че щетите върху селскостопанското имущество са нансени от кафява мечка, а за 6 бр. не е доказано, че щетите са от мечка. За наличие и присъствие на кафява мечка в населени места са извършени 3 бр. проверки.

Броят на щетите през 2022 г. спрямо 2021 г. се е увеличил от 190 на 203. Поради концентрацията на щети в териториите на ТП „ДГС–Славейно“, ТП „ДГС–Триград“, ТП „ДГС–Борино“ и ТП „ДГС–Смилян“, на горските стопанствата са издадени 5 бр. разрешителни за отстрел от МЗХ, валидни до края на 2022 г. От тях са реализирани 2 бр. - по едно в ТП „ДГС–Триград“ и ТП „ДГС–Смилян“.

Във връзка със зачестилите случаи на присъствие на кафява мечка в гр. Чепеларе, на ТП „ДГС–Акад. Николай Хайтов“ е издадено 1 бр. разрешително за прогонване или улавяне и преместване на кафява мечка, в района на действие на горското стопанство, като единствено е извършено шумово прогонване.

Наличието на ГБР улеснява и подпомага дейността на инспекцията по отношение опазване и мониторинг на защитения вид - кафява мечка, включително за установяване на щетите, нанесени от нея върху селскостопанското имущество, както и изготвянето на предложенията до МОСВ за изплащане на съответните обещетения за нанесените щети от кафява мечка. И през следващата година ще продължи кампанията по разясняване сред местното население на видовете превантивни мерки за защита на селскостопанското имущество.

И през 2022 г. е осъществяван контрол по Закона за биологичното разнообразие, като са извършвани извънредни проверки във връзка с инвестиционни предложения.

- Вековни дървета

Отделни вековни или забележителни дървета могат да се обявяват за защитени със заповед на министъра на околната среда и водите, в или извън населените места, съгласувано със собственика на имота, в който се намира дървото. Обявените за защитени дървета се вписват в регистри на Министерството на околната среда и водите и съответната РИОСВ.

В териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, съгласно публикуван на интернет страницата на инспекцията регистър на вековните дървета, попадат 29 бр. защитени вековни дървета, представени основно от смърч, бук, чинар, бял бор, черен бор и други.

През 2022 г. от министъра на околната среда и водите бяха издадени заповеди за обявяване на две вековни дървета – “смърч” в гр. Смолян и “бук” в с. Река, община Смолян.

Осъществен е текущ контрол по отношение състоянието на обявени вековни дървета, като са проверени: “бук” в с. Вълчан дол, община Баните; “смърч-многовръх” в гр. Чепеларе, община Чепеларе; два броя “бук” в с. Буйново, община Борино; “смърч” в с. Кожаре, община Борино; “смърч - 13 братя” в с. Стойките, община Смолян; пет броя “бук” в община Мадан. При проверките на терен е констатирано, че вековните дървета са в добро санитарно състояние и няма нарушения от антропогенен характер.

В таблицата в Приложение №2 е представена по-подробна информация за вековните дървета на територията на инспекцията.

- Мониторинг на биологичното разнообразие

През 2022 г. е извършен мониторинг на защитените видове – кафява мечка, дива коза, родопски крем, планински крем и блатно петльово перо, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) в България. Всички данни от мониторинга за защитените видове са въведени в националната база данни за биологичен мониторинг към ИАОС.

Извършеният през месеците ноември – декември 2022 г. мониторинг, относно стопанисването и опазването популацията на дивата коза, на територията на ДЛС „Извора“ - гр. Девин и ДЛС „Кормисош“ - гр.Лъки, показва, че популацията на вида е в стабилно състояние. Подобно е състоянието и в другите регистрирани местообитания и популации, извън тези ловни стопанства, а именно на територията на ДГС „Смолян“, ДГС „Борино“, ДГС „Триград“, ДГС „Хвойна“, ДГС „Михалково“, ДГС „Широка лъка“ и ДГС „Смилян“. През последните години, при проведените наблюдения е констатирано достигане на оптималния запас в тези местообитания и миграция на екземпляри в съседни райони, където природните и антропогенни условия са благоприятни за създаване на нови популации. През

годината от МОСВ са издадени по-малко разрешителни за отстрел на диви кози, като са отстреляни по-малко от разрешените екземпляри.

Съвместно с участието на ИАОС и на регионалните структури на МОСВ и МЗХГ, е извършен и есенен мониторинг на вида кафява мечка на територията на Родопите, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) в България. Данните от мониторинга са предоставени на Изпълнителната агенция по околна среда.

- *Лечебни растения*

Лечебните растения в естествените им находища, се опазват от увреждане или унищожаване, с цел осигуряване на устойчивото им ползване, като част от естествения растителен генетичен фонд със сегашна или бъдеща ценност. Опазването включва поддържане и съхраняване на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания и на популациите от видове лечебни растения, както и контрол по отношение устойчивото им ползване и оценка състоянието на естествените им находища.

В РИОСВ – Смолян има регистрирани 10 билкозаготвителни пункта и 2 пункта за изкупуване на билки за нуждите на производството, извършващи дейности на територията на общините: Смолян, Девин, Доспат, Чепеларе и Неделино, като през 2022 г. по реда на Закона за лечебните растения в инспекцията има регистриран 1 бр. нов пункт, находящ се в с. Триград, община Девин, област Смолян.

През 2022 г. са извършени проверки на 7 билкозаготвителни пункта, находящи се в с. Могилица (1 бр.), град Смолян (1 бр.), с. Момчиловци (1 бр.), община Смолян; с. Триград (3 бр.), община Девин и гр. Чепеларе (1 бр.), община Чепеларе, както и на два пазара - 1 бр. общински пазар в с. Баните, община Баните и 1 бр. пазар в м. „Чудните мостове“, с. Забърдо, община Чепеларе, относно продажбата на лечебни растения и билки. Не са констатирани нарушения, като за четири билкозаготвителни пункта е установено, че не осъществяват дейности по изкупуване и реализиране на билки от лечебни растения.

Ежегодно за съответната календарна година, министърът на околната среда и водите издава заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения. Режимът на опазване и ползване се прилага за видове, чиито ресурси проявяват трайна тенденция за намаляване и съществуваща заплаха за естественото им разпространение в природата. С тази заповед се определят допустимите за събиране количества от 11 билки (кг сухо тегло) от естествени находища, извън територията на трите Национални парка. Към тях спадат лечебна иглика, червен божур, бял пелин, лазаркия, лудо биле и други.

В РИОСВ – Смолян не са постъпвали искания за ползване през 2022 г. на лечебни растения под специален режим на ползване и в тази връзка няма издавани заповеди на директора на РИОСВ – Смолян за отпускане на квоти за ползването им.

С издадената заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения на министъра на околната среда и водите, за поредна година е въведена забрана за събиране от естествените му находища, включително и за лични нужди на лечебното растение - Мурсалски чай (*Sideritis scardica* Grisb.). Забраната не важи за продажба на билки от култивиран Мурсалски чай, която се разрешава след издадено удостоверение от съответната общинска администрация с данни за местонахождение, площ и количество на произведените през годината количества билки. Въведена е практика за съвместни проверки с РДГ и ДГС/ДЛС при осъществяване на контрол по спазване на забраната за ползване от естествените находища на Мурсалски чай, както за стопански, така и за лични цели.

За оценка състоянието на естествените находища на лечебни растения са извършени 4 бр. планови проверки на находища на пирински чай (мурсалски чай) *Sideritis scardica*, в землищата на с. Мугла, община Смолян, с. Триград и гр. Девин, община Девин и находище на иглика (*Primula veris*) с. Соколовци, м. Рожен, община Смолян. От проверките е установено, че находищата са в добро състояние, като не е констатирано ползване.

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби.

В изпълнение на мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве, чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването на отпадъците, регламентирани в Закона за управление на отпадъците, РИОСВ - Смолян осъществява контрол на 13 общини - Ардино, Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Лъки, Мадан, Неделино, Рудозем, Сатовча, Смолян и Чепеларе.

Всички общини от региона имат приети Наредби за управление на отпадъците, разработени съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

С Решение № 459 на Министерския съвет от 17.06.2021 г. е приет Национален план за управление на отпадъците (НПУО) за периода 2021-2028 година. В него са посочени стратегически цели, гарантиращи постигане на генералната цел на страната в сферата на управление на отпадъците „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива”:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

- Увеличаване количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;

- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други.

Законът за управление на отпадъците предвижда Общинските програми за управление на отпадъците да бъдат разработени в съответствие със структурата и целите на Националния план и за период до 2028 година.

През 2022 г. са изготвени и приети от общинските съвети Програми за управление на отпадъците на общините – Смолян, Рудозем, Мадан, Баните, Доспат, Девин, Ардино, Златоград и Сатовча, а на общините - Чепеларе, Лъки и Неделино са в процес на разработване. Община Борино също има изготвена програма, но предстои да бъде приета с решение на Общински съвет – с. Борино.

Извършени са морфологични анализи на битовите отпадъци, образувани на територията на всички общини, по проект на ПУДООС, финансиран по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество, които са валидни до 2024 година.

Извършени са проверки на всички общини на територията на РИОСВ – Смолян, във връзка с изпълнение на задълженията на общинските кметове, заложен в чл. 19 от ЗУО, както и мерките, заложен в Програмите за управление на отпадъците.

На територията на РИОСВ - Смолян, всички общини имат организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Обхванати са 297 населени места, като са осигурени достатъчно съдове (контейнери и кофи) за отпадъци. Поради трудно достъпни места, малък брой жители или липса на постоянно живущи, десет населени места /0.17 % от общото население/ не са включени в системата. За извозване на битовите отпадъци от населените места има изготвени и утвърдени графици от общинските кметове.

Във връзка с информирането на обществеността по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъци, на интернет страниците на общините е публикувана информация, позволяваща всеки гражданин да се запознае с начините на управление на отпадъците на територията на съответната община. Всички общини разполагат със „зелен телефон“, с цел подаване на сигнали, свързани с установяване на нерегламентирани сметища и други нарушения в областта на управление на отпадъците.

За предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, кметовете на общините са издали заповеди, съгласно които всеки кмет на населено място, следи за недопускането възникването на незаконни сметища.

1. Битови отпадъци

Системи на организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци

Събирането и транспортирането на битовите отпадъци е задължение на общините. Броят на обслужваното население от системата за сметосъбиране и сметоизвозване е 140259, което представлява 99,83 % от общото население. Десет от общо 307 населени места не са обхванати, поради ниския брой жители и трудната достъпност, от които - едно в община Смолян - с. Чучур, две в община Рудозем - с. Добрева череша, с. Дъбова и седем в община Ардино: с. Аврамово, с. Дойранци, с. Латинка, с. Любино, с. Мак, с. Песнопой, с. Теменуга /0.17 % от общото население/.

Поради планинския характер на територията, събирането на битовите отпадъци се извършва с малки сметосъбиращи автомобили. Това налага претоварване на отпадъците от общините, които са отдалечени от регионалните депа. Такива са общините Девин и Ардино, които имат издадени документи по чл. 35 от ЗУО за претоварни площадки за битови отпадъци.

Десет общини извършват самостоятелно сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците, за което притежават регистрационни документи за събиране и транспортиране, а останалите три се обслужват от лица с разрешително по ЗУО, на база сключени договори.

Непрекъснато се оптимизират системите по сметосъбиране и сметоизвозване, чрез закупуване на нови съдове и техника.

Обобщени данни за обхванато население в системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци, се съдържат в Приложение №3.

През 2022 г. инспекцията продължи с контрола за недопускане на замърсявания в населени места, включително и по речните корита и прилежащите им земи и общински пътища, за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци. Дадени бяха предписания на кметовете на всички контролирани общини, в срок до 15 април да извършат проверки на речните корита и прилежащите територии за нерегламентирани замърсявания. Общините бяха задължени да вземат мерки за недопускане на замърсявания, а при наличие на такива, да организират тяхното почистване. Почистени са 21 бр. замърсени площи с битови и строителни отпадъци, 106 бр. нерегламентирани замърсявания на речните корита и прилежащите терени и 175 бр. участъци от общински пътища и улична мрежа в населени места.

По време на проверките не са констатирани нерегламентирани замърсявания с отпадъци (сметища) на реките и прилежащите им земи, включително и на общинските пътища.

През изминалата година са извършени общо 54 проверки за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци по населени места, общинските пътища и пътищата от републиканската пътна мрежа, замърсявания на речните корита и прилежащите терени.

Разделно събиране на битови отпадъци

На база сключени договори с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО, в общините Смолян, Златоград, Ардино, Рудозем и Баните е въведена организация за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метални опаковки, пластмаси и стъкло от населението, търговските обекти, производствени и административни сгради.

В община Златоград продължава разделното събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и отпадъци от стъклени опаковки, във всичките населени места по схема „от врата на врата“. Събраните отпадъци се съхраняват временно на площадка в гр. Златоград, за която на общината има издаден регистрационен документ, съгласно ЗУО. През отчетната година са завишени количествата на разделно събраните отпадъци в регистрационния документ, тъй като тенденцията е за повишаване на ефективността на системата „от врата на врата“ в общината.

Община Девин извършва самостоятелно разделното събиране на отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, включително отпадъци от опаковки и извършва предварително третиране на събраните отпадъци на площадка, за която има издаден регистрационен документ.

В общините Сатовча и Лъки е въведена системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на база договори с организации по оползотворяване „Булекопак“ АД и „Екобулпак България“ АД.

За град Смолян има осигурена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, чрез сключени договори с лица, притежаващи разрешения по чл. 35, ал. 1 от ЗУО за съответната дейност. За останалите населени места в региона, няма нормативно задължение за наличие на такива площадки, тъй като са с население под 10 000 жители.

В общините Смолян, Баните и Чепеларе са въведени системи за разделно събиране на битови отпадъци от облекло и текстилни материали, на база договори с „М-текс рециклиране на текстил“ ООД и „Текстил и обувки“ АД, като са разположени специализирани контейнери – 5 бр. в гр. Смолян, 1 бр. в с. Баните и 3 бр. в гр. Чепеларе, а в община Девин престои поставяне на такива контейнери, на база сключен договор с „Текстилна организация“ АД.

Развитие на системите по разделно събиране на МРО от бита и биоотпадъци.

Седем общини - Смолян, Чепеларе, Борино, Девин, Лъки, Мадан и Сатовча имат сключени договори с организации по оползотворяване за разделното събиране на негодни за употреба портативни батерии и акумулатори.

За разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, общините Смолян, Сатовча, Девин и Чепеларе са сключили договори с организации по оползотворяване. За събирането на ИУЕЕО е предвидено да се правят кампании.

За разделното събиране на ИУМПС, общините Борино и Чепеларе имат сключени договори с организация по оползотворяване, а общините Смолян и Златоград с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО.

В таблицата Приложение №4 са представени данните за 2022 г. за обхванато население по общини в системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци от ООп.

Биоотпадъци – на територията на Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Мадан, Златоград и Неделино, находящо се в с. Шаренска, община Мадан, функционират инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и компостираща инсталация. В общините от регионалното сдружение са разположени контейнери за зелени биоразградими отпадъци, с вместимост 1100 л. - 60 бр. в община Златоград, 59 бр. в община Мадан и 49 бр. в община Неделино, които се обслужват от оператора на компостиращата инсталация.

Инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и компостиране на биоразградими отпадъци, събрани на територията на общините Смолян, Чепеларе и Баните, функционират и на територията на Регионално депо за неопасни отпадъци – Смолян, находящо се в гр. Смолян, м. „Герзовица“. За разделното събиране на биоразградими отпадъци на територията на гр. Смолян са разположени 50 бр. кофи.

В гр. Ардино са разположени 3 бр. компостери за зелени отпадъци в двора на община Ардино.

Изградена е инсталация за сепариране на битови отпадъци и компостираща инсталация в с. Барутин, община Доспат, които през 2022 г. не са извършвали дейност.

Действащите инсталации за обезвреждане на битови отпадъци

Инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци на територията на инспекцията, отговарящи на изискванията на Наредба №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци са, както следва:

- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Смолян, Чепеларе и Баните, находящо се в м. „Герзовица“, землище на гр. Смолян;

- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Девин, Борино, Сатовча и Сърница, находящо се в с. Барутин, община Доспат;

- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Мадан, Златоград и Неделино, находящо се в с. Шаренска, община Мадан;

- Регионално депо за неопасни отпадъци на Община Рудозем, находящо се в землището на с. Бърчево, община Рудозем.

Общините Ардино и Лъки депонират битовите отпадъци на регионални депа, извън територията на инспекцията, съответно на Регионално депо - Кърджали и Регионално депо - Асеновград.

Всички общини участват в регионални сдружения.

На територията на РИОСВ - Смолян няма депа, които попадат в обхвата на процедурата по нарушението на правото на ЕС, във връзка с постановено Решение на Съда на Европейския съюз от 16 юли 2015 г. по дело С-145/14.

През 2022 г. на регионалните депа Смолян, Мадан, Рудозем и Доспат са депонирани 24 538,850 т. отпадъци. Наблюдава се значително намаление на количествата им – с 4 505,840 т., спрямо 2021 г. Данните са представени в табличен вид, както следва:

№	Депо	Количество образувани, съответно и депонирани битови отпадъци през 2022 г.	Количество образувани, съответно и депонирани битови отпадъци през 2021 г.
1.	Регионално депо Смолян	11 805,840 т.	13 464,420 т.
2.	Регионално депо Мадан	3 007,540 т.	5 335,190 т.
3.	Регионално депо Рудозем	1 261,000 т.	1 147,750 т.
4.	Регионално депо Доспат	8 464,120 т.	9 096,980 т.
	Общо:	24 538,850 т.	29 044,340 т.

Намалените количества отпадъци се дължат на инсталациите за сепариране и компостиране на отпадъци, разположени на Регионалните депа Смолян и Мадан. На депото в Рудозем се извършва само ръчно сепариране.

През 2022 г. количествата на отделените отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло и метал са увеличени с 1 966,360 т. спрямо предходната година (8 794,310 т. през 2022 г. и 6 827,950 т. през 2021 г.). Най-голямо увеличение се наблюдава в отделените пластмаса и хартия - около 100 %.

Представяме количеството отделени за оползотворяване отпадъци през 2022 г. в табличен вид:

№	Депо	Хартия /т/	Пластмаса /т/	Стъкло /т/	Метали /т/	Произведено RDF – гориво от отпадъци
1.	Регионално депо Смолян	2836,440	2916,580	1381,940	486,300	582,480
2.	Регионално депо Мадан	140,430	182,440	29,800	75,920	12,880
3.	Регионално депо Рудозем	108,200	40,900	-	-	-
4.	Регионално депо Доспат	-	-	-	-	-
	Общо: 8 794,310 т.	3085,070	3139,920	1411,740	562,220	595,360

В м. „Гайтанина“, землище на с. Барутин, община Доспат, има изградени компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци. Строежът е приет с ДПК, но и през 2022 г. инсталациите не са извършвали дейност, поради възникналото свлачище на площадката.

За извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране, всеки собственик на депо предоставя:

- обезпечения, покриващи бъдещи разходи за закриване и след експлоатационни грижи на площадката (чл. 60, ал. 2, т. 1 от ЗУО);

- отчисления в размер и по ред, определени с наредба, които имат за цел да се намали количеството на депонираните отпадъци и да се насърчи тяхното рециклиране и оползотворяване (чл. 64 от ЗУО). Отчисленията по чл. 64, ал. 1 се променят всяка година, като за 2022 г. са 95 лв/тон.

РИОСВ - Смолян контролира общините за заплащане на дължимите месечни обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 от ЗУО за депонираните отпадъци. Не са издавани АУПДВ през отчетната година.

Информацията за събраните, дължимите и изразходвани обезпечения и отчисления се публикува на официалния сайт на инспекцията и се актуализира на всяко тримесечие.

Внесените отчисления за 2022 г. са, както следва:

№	Депо	Общини	Постъпили обезпечения по чл. 60 /лв/	Постъпили отчисления по чл. 64 /лв/	Общо постъпили отчисления /лв/	Не постъпили обезпечения /лв/	Не постъпили отчисления /лв/	Изразходени средства /лв/
1.	Регионално депо Смолян	Смолян, Чепеларе, Баните	449,52 – Същите са възстановени, съгласно представено решение на общинския съвет.	26 690,25 Същите са възстановени, съгласно представено решение на общинския съвет.	27 139,77 Същите са възстановени, съгласно представено решение на общинския съвет.	1 587,94	16 329,87	-
2.	Регионално депо Мадан	Мадан, Златоград, Неделино	9 928,10	150 397,82	160 325,92	4 083,19	67 578,72	-
3.	Регионално депо Доспат	Доспат, Девин, Борино, Сатовча, Сърница	13 570,93 лв., от които 9 693,34 лв. са възстановени, съгласно промени в ДПК	296 100,75 лв., които са възстановени, съгласно промени в ДПК	309 671,68 лв., от които 305 794,09 лв. са възстановени, съгласно промени в ДПК	0	0	22 560
4.	Регионално депо Рудозем	Рудозем	0	0	0	0	0	12 000

Съгласно приети промени в Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс /ДВ бр. 17 от 01.03.2022 г./, месечните обезпечения и отчисления и за 2022 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците, може да се разходват от общините по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетия от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци. След представени решения на общинските съвети, РИОСВ - Смолян сторнира част от задълженията за 2022 г. на

общините: Смолян, Рудозем, Доспат, Девин, Мадан, Неделино и Чепеларе. На общините Баните, Борино, Сатовча и Сърница, които бяха предсрочно превели своите задължения за 2022 г., са сторнирани и възстановени исканите средства, за които са представили решения на общинския си съвет в срок до 31.12.2022 години. Средствата са използвани предимно за закупуване на сметосъбираща техника, контейнери за отпадъци и за почистване на отпадъци.

През 2022 г. по реда на Наредба №7/2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, са отпуснати средства от натрупаните отчисления по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците за изготвяне на Програми за управление на отпадъците за периода 2021 - 2028 г., на Община Доспат – 8 400 лв., на Община Девин – 14 160 лв. и на Община Рудозем – 12 000 лева.

На основание издадените Заповеди от 2022 г. на изпълнителния директор на ИАОС са намалени с 50 на сто задълженията по чл. 64 от ЗУО за 2019 г. на общините, които са изпълнили целите по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО /касаещи изпълнение на заложените цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници/ - Баните, Доспат и Сатовча. В заповедите няма посочени общини, от териториалния ни обхват, изпълнили целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО /касаещи ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г./.

Утайки от ПСОВ

Образуваните утайки от дейността на ГПСОВ в градовете Смолян, Мадан, Златоград, Рудозем и КК Пампорово в по-голямата си част се предават за оползотворяване на юридическо лице, извършващо дейност извън територията на инспекцията на база сключен договор с „В и К“ ЕООД гр. Смолян. Друга част от същите се предават за депониране на регионалните депа на територията на РИОСВ - Смолян. Събраните утайки от пречиствателните станции по населени места в общините Девин и Сатовча, се почистват със специализирана машина и извозват за допълнително третиране в други пречиствателни станции.

Трансграничен превоз на отпадъци

През 2022 г. са извършени проверки на 5 фирми, извършващи трансграничен превоз на отпадъци, като четири от тях са на площадки за третиране на отпадъци (дрехи втора употреба), които са от внос и една на текстилно предприятие, чиито отпадък се изнася за преработка в Република Турция. При проверките не са констатирани нарушения.

Дружествата са уведомили РИОСВ - Смолян в срок не по-късно от деня на натоварване за предстоящ внос на отпадъци, ведно с Приложение VII на Регламент (ЕО) № 1013/2006.

Ежемесечно са определяни длъжностни лица от отдел „Управление на отпадъците и опазване на почвите“, които са включвани в Заповед на министъра на околната среда и водите, с цел осъществяване на контрол на територията на инспекцията, свързан с трансграничен превоз на отпадъци.

На територията на РИОСВ – Смолян, през 2022 г. не са констатирани случаи на незаконен трансграничен превоз на отпадъци.

2. Строителни отпадъци

На територията на инспекцията няма депа за строителни отпадъци. Една част от отпадъците се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци, а другите се оползотворяват.

Дружеството „Ростер“ ООД - гр. Смолян има издадено разрешение за мобилна инсталация за третиране на строителни отпадъци, но същата е позиционирана извън територията на инспекцията. „Променергомонтаж“ АД гр. Смолян и „Артстрой“ ООД гр. Смолян имат издадени разрешения за третиране на строителни отпадъци – рециклиране с

код R5, за площадка, находяща се в гр. Смолян („Променергомонтаж“ АД) и площадка, находяща се в гр. Рудозем („Артстрой“ ООД).

В община Златоград и община Неделино е създадена организация за събиране и транспортиране за оползотворяване и/или обезвреждане на строителни отпадъци, образувани от домакинствата при текущи ремонтни дейности, на база сключен договор за сътрудничество с „Родопстрой-97“ ООД гр. Момчилград.

Община Мадан е осигурила четири броя 4 м³ контейнери за строителни отпадъци, които предоставят на населението, след направена заявка. Съдовете се обслужват от общината, които има издадени документи по чл. 35 от ЗУО.

В община Ардино строителните отпадъци /бетон, тухли, керемиди, фаянсови и керамични изделия и др. отпадъци от строителство и събаряне/ се извозват на площадка за временно съхранение, находяща се в гр. Ардино, м. „Мектеб янъ”, за което общината има издаден регистрационен документ от РИОСВ - Смолян.

За обекти, с възложител Кмет на община, съгласно чл. 27, ал. 2 от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни отпадъци, са представени 12 бр. отчети в РИОСВ - Смолян по ПУСО /План за управление на строителните отпадъци/. Съгласно тях, фирмите изпълняват заложените цели за материално оползотворяване, включително подготовка за повторна употреба, влагане на рециклирани строителни материали и/или оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи.

През 2022 г. продължи контрола по постъпили сигнали и жалби за замърсени площи със строителни отпадъци. За установени нерегламентирани замърсявания са давани предписания, които са изпълнени. По-голяма част от констатираните замърсявания с отпадъци са от смесен характер - строителни и битови отпадъци.

3. Производствени и опасни отпадъци

През 2022 г. са извършени планови и извънредни проверки на предприятия, генериращи производствени и опасни отпадъци. При проверките отново е констатирано запазване на тенденцията за намаляване количеството на отпадъците, предавани за обезвреждане на депата. Това се дължи, от една страна на засиления контрол отпадъците да се предават за оползотворяване, а от друга на въведените технологични линии за рециклиране на образуваните отпадъци и/или връщането им в основното производство от фирмите „Арексим Инженеринг” ЕАД, „Белотекс-95” АД, „Рубелла Бюти” АД, „Платаниус-4” АД и други.

Най-голям дял от производствените отпадъци се пада на генераторите на дървесни и текстилни отпадъци, пластмасови отпадъци и отпадъци от опаковки. Много от фирмите сами транспортират генерираните неопасни отпадъци, за което имат издадени регистрационни документи. Голяма част от дървесните отпадъци от региона се предават за оползотворяване на фирми, притежаващи регистрационни документи за третиране на отпадъци и производство на пелети. Друга част от дървесните отпадъци се предават за оползотворяване извън територията на инспекцията от фирми, които притежават регистрационни документи за транспортиране. Дървесните отпадъци, събрани от тези фирми през 2022 г. са предадени за оползотворяване на „Кроношпан България” ЕООД гр. Бургас, „Кастамону България” АД с. Горно Сахране и „Шико“ ЕООД - площадка с. Катунца, област Пловдив.

На територията на инспекцията няма съоръжения за третиране на текстилни отпадъци. Поради смесения им състав, по-голямата част се обезвреждат чрез депониране, на база издадени от РИОСВ-Смолян становища за основно охарактеризиране на отпадъците. Други фирми, предават образуваните текстилни отпадъци за повторна употреба. Проверени са и търговски обекти, извършващи продажба на дрехи втора употреба, като не са установени нарушения. Осъществен е контрол и на четирите лица, притежаващи Регистрационни документи за третиране на отпадъци от текстилни материали и артикули втора употреба, като не са констатирани нарушения.

За 2022 г. „Арексим Инженеринг” ЕАД е оползотворила 244 т. полимерни отпадъци, получени от други лица и от собствената дейност, а „Амер Спорт България” ЕООД гр.

Чепеларе е предала 318 т. полимерни отпадъци, генерирани от дейността на площадката за производство на ски.

При осъществен контрол на предприятия, генериращи производствени и опасни отпадъци са дадени предписания за: представяне на договори за предаване на отпадъци; класификация на генерирани отпадъци; ограничаване и недопускане на замърсявания; преустановяване и недопускане изгарянето на отпадъци. Същите са изпълнени в срок. За констатирано нарушение, касаещо не водене на отчетност е съставен 1 бр. АУАН на юридическо лице и е наложена имуществена санкция в размер на 2 000 лева.

Извършени са 2 бр. извънредни проверки на 2 обекта по постъпили сигнали в РИОСВ – Смолян за нерегламентирано изгаряне на отпадъци. За установените нарушения са съставени 2 бр. АУАН на юридически лица. Наложени са имуществени санкции в общ размер на 3 400 лева.

При проверките е установено, че предприятията, които притежават оборудване, съдържащо хлорфлуорвъгледороди, нямат съхранени фреони като отпадък /R22 и R402A/, тъй като оборудването е в експлоатация. Лицата са запознати с изискванията на Регламент 517/2014 г., относно такъв вид оборудване и третирането им като отпадък след извеждането им от експлоатация. През отчетната година, в инспекцията не са получавани идентификационни документи за предадено дефектирало оборудване, съдържащо хлорфлуорвъгледороди или фреони.

РИОСВ-Смолян контролира 87 автосервиза и площадки за събиране на отработени масла. Проверките обхващат начина на съхраняване на отработените масла и предаването им за последващо третиране, наличие на идентификационни документи, договори за предаване, водене на отчетност. От направените проверки, включително и в отоплителния сезон, не е установено изгаряне на масла.

През 2022 г. в инспекцията са получени 74 бр. идентификационни документа /за 2021 г. - 76 бр./ от товарополучаващите фирми за предадени общо 36.858 т. отработени масла за оползотворяване /за 2021 г. - 55.768 т./.

Видно е, че количеството на предадените масла през 2022 г. е по-малко в сравнение с 2021 г., поради даваните през предходни години указания от страна на служителите на инспекцията към операторите, за тяхното съхранение и предаването им за оползотворяване в срок.

Образуваните 36.858 т. са предадени на лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО, а именно на: "БалБок Инженеринг" АД гр. София, „Валд-95“ ЕООД гр. София, "Велчев" ЕООД с. Злокучене, „ЕПП Ойл“ ЕООД гр. Карнобат, „Омникар-БГ“ ЕООД гр. Пловдив, "Промишлени системи" ООД гр. Пазарджик, „Ремси-Е“ ЕООД гр. София, „Стил-96“ ООД гр. Кърджали и „Индустриални суровини“ ЕООД гр. Нови Искър.

През 2022 г. са извършени проверки на сервизи за монтаж, демонтаж и смяна на гуми, като някои от тях извършват и други сервизни дейности. Проверени са възможностите за обратното приемане на излезлите от употреба гуми от крайните потребители, наличие на договори за предаване на ИУГ, водене на отчетност по реда на Наредба № 1/04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Дадено е предписание за представяне на документи, удостоверяващи произхода на автомобилни гуми - втора употреба. Същото е изпълнено, като са представени фактури за покупката им от фирми, регистрирани на територията на България.

При проверките отново е констатирано голямо количество съхранени ИУГ на мястото на образуване. Причините са трудностите, които срещат генераторите на гуми при предаването им за последващо третиране, поради отказ на оползотворяващите фирми да вземат отпадъците, както и тяхната отдалеченост от региона.

Извършени са 3 бр. извънредни проверки по постъпили 3 сигнала, както следва:

- По постъпил сигнал за горене на гуми и ремъци, пушек и силна задушлива миризма в гр. Смолян, е извършена проверка на автосервизи и територията около тях, като не е установено горене на гуми и ремъци, пушек и задушлива миризма;

- По постъпил сигнал за нерегламентирано изхвърлени излезли от употреба гуми в с. Стража, общ. Смолян е извършена проверка на място, при която е установено, че има струпани излезли от употреба гуми. Дадено е предписание на кмета на община Смолян за тяхното почистване, като същото е изпълнено в срок;

- По постъпил сигнал за нерегламентирано изхвърлени излезли от употреба гуми в язовир Въча, в землището на с. Михалково, община Девин е извършена проверка на място, съвместно с представители на община Девин. При проверката е установено, че има изхвърлени 7-8 броя излезли от употреба автомобилни гуми. Дадено е предписание на кмета на община Девин за почистване на констатираните отпадъци, като след изтичането на срока ще се извърши проверка за изпълнението му.

През отчетната година са утвърдени 94 бр. работни листове за класификация на отпадъци на 62 генератора, прекратени са 18 бр. работни листове на 8 генератора, съгласно изискванията на Наредба №2/2014 г. за класификация на отпадъците. Утвърждаването на работните листове е извършено чрез НИСО, като малка част от тях са утвърдени на хартиен носител и въведени в системата по служебен път. Издадени са 3 бр. становища за основно охарактеризиране на отпадъците по представени доклади. На задължените лица се дават указания и се оказва съдействие, относно работата с НИСО. При проверките се установява, че все повече обекти вече имат регистрация и водят редовна отчетност.

През 2022 г. са извършени проверки относно нерегламентирано изгаряне на отпадъци през отоплителния сезон. Проверени са автосервиси, сервиси за смяна на автомобилни гуми, текстилни и дървопреработващи предприятия, включително генериращи отпадъци от ПДЧ. Установено е, че отоплителните уреди и котелните инсталации на обектите работят на ток или с различни видове горива - твърдо гориво, дизелово гориво, газ, дървесни и слънчогледови пелети.

Извършени са 2 бр. извънредни проверки на 2 обекта по постъпили сигнали в РИОСВ – Смолян, за изгаряне на отпадъци и задушлива миризма, както следва:

- В котел на твърдо гориво към шивашко предприятие, находящо се в община Сатовча, е установено нерегламентирано изгаряне на текстилни отпадъци. За констатираното нарушение е съставен АУАН на дружеството и има издадено НП.

- В котел на твърдо гориво към хотел в гр. Рудозем, е констатирано изгаряне на отпадъци от шивашко производство. За нарушението е съставен АУАН на дружеството, като в тази връзка има влязло в сила споразумение по реда на чл. 58 г от ЗАНН.

4. Болнични отпадъци

През годината са извършени проверки на болнични заведения - болници, специализирани болници за рехабилитация и други. Не са констатирани нарушения, относно спазване изискванията на ЗУО и Наредба №1/2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения. Дадено е само едно предписание за представяне на договор за предаване на опасни отпадъци за изгаряне в инсинератор. Предписанието е изпълнено в срок.

Отпадъците се предават на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за дейност временно съхранение, събиране и транспортиране и обезвреждане, на база сключени договори. Това са фирмите „МЛ-България“ АД гр. Пазарджик, „ХосвитаЛ“ АД гр. Пловдив, „ЕКО ТРЕЙД БГ“ ООД, „Еко Сейф“ ООД и „Евро МедикаЛ“ ЕООД гр. Хасково, а биологичните отпадъци и тези от COVID-19 се обезвреждат в инсинератора на ПУДООС гр. София.

На територията на инспекцията няма съоръжение за третиране на болнични отпадъци. Само МБАЛ „Проф. Д-р Братан Шукеров“ гр. Смолян, притежава Разрешение №11-ДО-78-02/26.05.2014 г. за дейност с код R13 - събиране и временно съхраняване на опасни болнични отпадъци.

През 2022 г. продължи класификация на отпадъците, генерирани от дейността на частно-практикуващи лекари и стоматолози, като за утвърждаване на работните листове за отпадъци от подгрупа 18 01 са изисквани становища от съответната РЗИ, съгласно разпоредбите на Наредба №2/2014г. за класификация на отпадъците.

Всички генерирани отпадъци от хуманното здравеопазване се предават чрез идентификационни документи, съгласно нормативните изисквания, като един екземпляр се предоставя на съответната РИОСВ от товарополучателя.

Не са извършвани проверки на частно-практикуващи лекари и стоматолози. Инспекцията следи тяхната дейност въз основа на получените идентификационни документи за предадените опасни отпадъци.

5. Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаване на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ - Смолян

Засилен остава контрола от страна на РИОСВ – Смолян по отношение управлението на отпадъците и недопускане на нерегламентираното им изхвърляне. Продължава контролът на общините за недопускане на замърсявания с битови и строителни отпадъци, включително и на речни корита и прилежащите им терени, след изпратени писма с предписания на директора на РИОСВ – Смолян за почистването им.

През изминалата година са извършени 54 проверки за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци по населени места, общинските пътища и пътищата от републиканската пътна мрежа и замърсявания на речните корита. По данни на общините са почистени 106 бр. нерегламентирани замърсявания на речните корита и прилежащите терени и 175 бр. участъци от общински пътища и улична мрежа в населени места.

Извършен е стриктен контрол по внасяне на дължимите обезпечения на общините по чл.60 и отчисления по чл. 64 от ЗУО;

Ежегодно се контролират условията в разрешителните за третиране на отпадъци на площадките за събиране и третиране на ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, ОП, ОЦЦМ.

Осъществен е засилен контрол срещу нерегламентираното изгаряне на отпадъци при извършените проверки на автосервизи, шивашки предприятия, площадки за смяна на автомобилни гуми, магазини за дрехи втора употреба, мебелни производства и други. Съставени са 2 бр. АУАН и са издадени 2 бр. наказателни постановления на юридически лица за нерегламентирано изгаряне на отпадъци.

По-голяма част от обектите са извършили класификация на отпадъците и водят електронна отчетност, съгласно изискванията на Наредба № 1/2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

На територията на РИОСВ - Смолян лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, изпълняват задълженията си чрез колективна система, представлявана от организации по оползотворяване, или чрез заплащане на продуктова такса в ПУДООС. На територията на инспекцията няма лица, изпълняващи задълженията си индивидуално (чл. 14, ал. 1 от ЗУО).

Броят на контролираните от инспекцията лица, пускащи на пазара опаковани стоки е 165. От тях 127 бр. изпълняват задълженията си чрез колективна система, представлявана от организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки, а 38 бр. заплащат продуктова такса по сметката на ПУДООС към МОСВ. Идентифицирано е едно ново задължено лице.

Продължава инициативата на РИОСВ – Смолян за събиране на пластмасови капачки в метално сърце, поставено пред инспекцията в помощ за закупуване на апаратура за болниците в страната. Много институции, училища и жители от цялата област станаха част от благотворителна кауза, докато събират разделно своите пластмасови отпадъци.

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлени източници по отношение на излъчван от тях шум в околната среда

Съгласно утвърдения от МОСВ график са извършени 5 бр. измервания на шум, излъчван от промишлени обекти. От представените протоколи от изпитване, не са констатирани превишения на излъчванията на промишлен шум в околната среда, съгласно Наредба № 6/26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите

за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

2. Кратка информация за разработените и одобрени общински планове за действие за ограничаване и намаляване на шума в околната среда на територията на РИОСВ (само за общините с население над 100 000 жители):

На територията на РИОСВ – Смолян няма общини с население над 100 000 жители.

III. 3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ

Радиационният мониторинг на околната среда в териториалния обхват на РИОСВ - Смолян се осъществява от РЛ-Пловдив при ИАОС, съгласно Заповед № РД-295/28.04.2017 г. и Заповед № РД-595/06.07.2022 г. на МОСВ. Програмата за наблюдение през 2022 г. включва 30 (тридесет) пункта с необработваеми терени, 21 (двадесет и един) от които фонови: Стойките, Широка лъка, Мадан, Златоград, Рудозем, Поляна, Смолян, Неделино, Наречен, Чепеларе, Смилян, Киселчово, Мугла, Соколовци, Рожен, Михалково, Девин, Барутин, Доспат, Лъки, Четрока, Манастир и 9 (девет) пункта в райони на обекти, потенциални замърсители: под шахта 3 до р. Барутинска, района на местност Картофена нива, райони на отвали Крушев дол, Мързян 2, Голям Палас Север, райони на хвостохранилища Ерма река, Рудозем 2, района на рудник Дружба, Джурково.

Девет са пунктове за наблюдение на седимент, разпределени на същия принцип. Радиационният мониторинг на атмосферният въздух се осъществява в един пункт: гр.Смолян.

Радиационен гама фон

Радиационният гама-фон измерен през 2022 г. в мониторинговите пунктове е в границите на характерния за съответния пункт естествен гама-фон при конкретните метеорологични условия. Стойностите на мощността на еквивалентната доза варират от 0,15 $\mu\text{Sv/h}$ до 0,26 $\mu\text{Sv/h}$.

Атмосферна радиоактивност

Атмосферната радиоактивност на пункт гр. Смолян се определя еднократно през годината чрез гама-спектрометрично определяне на обемната активност на естествени и техногенни радионуклиди на аерозолна проба. Измерените през 2022 г. специфични активности на наблюдаваните естествени радионуклиди и техногенния ^{137}Cs , са под съответните минимално детектируеми активности на метода. Стойностите са значително под границата на средногодишната обемна активност на атмосферен въздух в жилища и на открито, определени за критичната група от населението в наредбата за радиационна защита. Определената обемна активност на космогенния ^7Be -4,9mBq/m³ е съпоставима с данните от съответните сезони от предходни години.

Необработваеми почви

Радиологичният мониторинг на необработваемите почви в пунктовете за наблюдение се осъществява в почвен слой 0÷20 cm. Наблюдаваната масова активност на естествените радионуклиди във фоновете пунктове варира в широки граници и не се различават от обичайте за региона, измерени в предходните години: ^{238}U (26Bq/kg (Девин)÷337Bq/kg(Киселчово)); ^{226}Ra (27Bq/kg(Девин)÷127Bq/kg(Поляна)); ^{32}Th (45Bq/kg (Девин)÷125Bq/kg(Поляна)); ^{40}K (563(Златоград)÷1260Bq/kg(Поляна)).

В пунктовете на райони, потенциални замърсители (под шахта 3 до р. Барутинска, района на местност Картофена нива, райони на отвали Крушев дол, Мързян 2, Голям Палас Север, райони на хвостохранилища Ерма река, Рудозем 2, района на рудник Дружба, Джурково), регистрираните стойности на масови активности на естествените радионуклиди нямат съществени отклонения от изследваните от предходни години. През 2022 г. стойностите варират за ^{238}U (21Bq/kg (района на хвостохранилище „Ерма река“)÷346 Bq/kg(района на местност „Картофена нива“)); ^{226}Ra (18 Bq/kg(района на хвостохранилище „Ерма река“) ÷ 460 Bq/kg(района на местност „Картофена нива“)); ^{232}Th (40 Bq/kg (района на хвостохранилище „Ерма река“)); ÷106 Bq/kg района на местност „Картофена нива“); ^{40}K (460 Bq/kg(под шахта 3 до река „Барутинска“) ÷1095 Bq/kg(Района на отвар „Голям Палас Север“)).

Масовата активност на техногенния ^{137}Cs ($0,5 \div 100 \text{ Bq/kg}$), отложен вследствие от Чернобилската авария и през 2022 г. продължава да е по-висока в някои открити и с висока надморска височина места, като пункт Четрока (161 Bq/kg), Рожен (80 Bq/kg), Михалково (64 Bq/kg), Манастир, община Лъки (228 Bq/kg). Дългогодишните наблюдения на това замърсяване, потвърждават силно петнистия му характер и тенденция на намаляване, вследствие глобалното му преразпределение при естествените миграционни процеси и период на полуразпадане.

Седименти

В седиментите на фонови пунктове на р. Лъки, р. Чепеларска, р. Черна преди Смолян са измерени стойности в границите: ^{238}U ($40 \div 150 \text{ Bq/kg}$); ^{226}Ra ($39 \div 136 \text{ Bq/kg}$); ^{232}Th ($46 \div 101 \text{ Bq/kg}$); ^{40}K ($660 \div 1069 \text{ Bq/kg}$), а за седиментите от реки в райони с потенциални замърсители: р. Киселчовска (обект „Възход“), р. Барутинска, Осинска (обект „Изгрев“) съответно: ^{238}U ($52 \div 236 \text{ Bq/kg}$); ^{226}Ra ($55 \div 526 \text{ Bq/kg}$); ^{232}Th ($47 \div 110 \text{ Bq/kg}$); ^{40}K ($459 \div 1013 \text{ Bq/kg}$). Няма съществена разлика в масовите активности на естествените радионуклиди определени през 2022 г. и тези от предходни години.

Специфичната активност на техногенния ^{137}Cs през 2022 г. варира от $0,9 \text{ Bq/kg}$ до $1,7 \text{ Bq/kg}$. През годината не е наблюдавано наличие на други техногенни радионуклиди в седиментите.

Води

Радиологичният мониторинг на води се осъществява от РЛ - София. Реките от фонови пунктове на р. Арда, р. Доспат, р. Лъки, р. Чепеларска, р. Черна преди Смолян се следят по радиологичните показатели - обща алфа радиоактивност и обща бета радиоактивност. Определените стойности по обща алфа-активност са от $0,06 \text{ Bq/l}$ до $0,44 \text{ Bq/l}$, а обща бета-активност са от $0,08 \text{ Bq/l}$ до $0,15 \text{ Bq/l}$ и са в съответствие с Наредба № Н-4/14.09.2012 г. и Наредба № 1/1999 г. за норми за целите на радиационната защита и безопасност при ликвидиране на последствията от урановата промишленост в България, съответно за тези в близост до бивши уранодобивни обекти.

Наблюдават се и води на самоизлив в райони с потенциални замърсители - р. Киселчовска (обект „Възход“), р. Барутинска, р. Осинска (обект „Изгрев“). Първата се изследва по показателите обща алфа и обща бета активност, а втората и по показателите естествен уран и ^{226}Ra . Определените активности по показателите са характерни за тези пунктове. Стойностите варират: естествен уран от $<0,01 \text{ mg/l}$ до $0,32 \text{ mg/l}$ и ^{226}Ra от $92,2 \text{ mBq/l}$ до $250,6 \text{ mBq/l}$ и са в съответствие с Наредба № 6/09.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти.

III. 4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите

Управлението на химикалите по време на целия им жизнен цикъл има за цел постигане на високо ниво на защита на човешкото здраве и опазване на околната среда. Това се постига посредством засилване ролята и отговорността на индустрията, осигуряване на безопасната им употреба в условията на свободното им движение на вътрешния и европейски пазар и предотвратяване на последствията от промишлени аварии.

Националната политика по управление на химикалите се основава на Закона за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и изискванията на Директива Севезо III, транспонирана в българското законодателство в Закона за опазване на околната среда (ЗООС) - Глава седма “Предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване”, Раздел I “Контрол на опасностите от големи аварии” и подзаконовите нормативни актове към тях.

Управлението на химикалите и предотвратяването на големи аварии с опасни вещества от фирмите на територията на РИОСВ-Смолян се основава на принципите на:

- намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда;
- постигане на високо ниво на защита на човешкото здраве и околната среда;

- засилване на конкурентоспособността на българската индустрия;
- стремеж към високо ниво на обществено доверие към държавната политика в тази област.

РиОСВ-Смолян извършва превантивен, текущ и последващ контрол на лицата - производители, вносители и потребители надолу по веригата на опасни химични вещества и смеси по прилагане на хармонизираното законодателство в областта на химикалите.

През 2022 г. са извършени 31 бр. проверки, като от тях 27 бр. при участие в комплексни проверки и 4 бр. по химикали. Дадени са 5 бр. предписания - информацията за съхраняваните и употребяваните химични вещества и смеси, да се приведе в съответствие с формата на Приложение №2 от Заповед № 268/11.05.2018 г. на министъра на околната среда и водите и същата да се представи в РиОСВ - Смолян. Предписанията са изпълнени в срок.

В сравнение с предходната година през 2022 г. са извършени по-голям брой проверки – 31 бр. спрямо 25 бр. през 2021 година.

През 2022 г. за спазване на законодателството в областта на контрола на риска от големи аварии с опасни вещества са извършени 4 бр. проверки на 3 обекта по спазване на изискванията на Глава 7, Раздел I на ЗООС, от които 3 бр. планови и 1 бр. извънредна проверки. При извършения планов контрол на предприятията през 2022 г. комисията по чл.157а от ЗООС издаде 2 бр. предписания - за почистване от тревна растителност и обезопасяване на ел. бутон за достъп, които са изпълнени в срок.

2. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контрола през годината, съгласно различните нормативни актове.

Основните приоритетите при извършването на контрола през 2022 г. бяха насочени към:

- спазване изискванията на Закона за защита от вредното въздействието на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и европейското законодателство по химикали при производството, употребата, съхранението и свободното движение на химикали;

- спазване на Политиката за предотвратяване на големи аварии от предприятия с нисък и висок рисков потенциал, в които е въведена система за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях.

Кратко описание на резултатите от контролната дейност (за химикали и за управление на риска от големи аварии) Химикали

Регламент (ЕО) №1907/2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)

Извършени са 31 бр. проверки на 31 дружества по Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH), като при 5 от проверките са дадени предписания основно за представяне на документацията по Приложение № 2 от Указанията за провеждане на контролна дейност по Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, във връзка с прилагането на Регламент REACH и Регламент CLP, утвърдени със Заповед № РД-268/2018г. на министъра на околната среда и водите.

От проверените по смисъла на Регламент REACH, 31 дружества са потребители по веригата, като едно дружество е производител и потребител по веригата.

През годината е осъществен контрол на 5 дружества – потребители по веригата за контрол на сценариите на експозиция, посочени в 16 бр. разширени информационни листове за безопасност, включващи сценариите на експозиция. При осъществения контрол не са констатирани нарушения в употребите и контрола на експозиция в околна среда.

В рамките на Десетия хармонизиран европейски проект на Форума на ЕСНА (REF-10) „Integrated Chemical Control of Products“ бяха закупени 2 бр. продукти от електронни магазини. Същите бяха изпратени за анализ в акредитирана лаборатория.

Извършен беше контрол на вещества, за които са въведени ограничения, съгласно Приложение № XVII на Регламент REACH, вписване 27 – количество отделен никел от изделия, предназначени за пряк и продължителен контакт с човешката кожа и вписване 51, 52 – съдържание на фталати. Резултатите от извършените анализи показват, че в изследваните предмети не се откриват посочените вещества.

• *Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP).*

През 2022 г. не е извършван контрол по този регламент.

• *Регламент № 648/2004 относно детергентите*

През 2022 г. е извършена 1 бр. проверка на производител на детергенти, при която е констатирано, че дружеството е преустановило производството на миещи и почистващи продукти.

• *Регламент № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC).*

Към момента на територията на РИОСВ-Смолян няма вносители или износители на вещества, включени в Регламент № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC), поради което за 2022 г. не е планиран контрол и не са провеждани извънредни проверки. За отчетния период не е прилагана процедура за износ или внос на вещества от Приложение I на регламента.

• *Регламент (ЕС) № 2017/852 относно живака*

На територията на РИОСВ-Смолян не са идентифицирани фирми, които съхраняват метален живак.

• *Регламент (ЕС) № 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ) -* през 2022 г. са извършени 5 бр. проверки на фирми - производители на изделия и потребители надолу по веригата. Извършен е контрол за идентифициране на притежатели на запаси на УОЗ вещества за разрешена употреба, съгласно чл. 5 (2) от регламента; на въведените ограничения/забрани за употреба на УОЗ вещества от Приложение I и II от Регламента; на включените през 2020 г. УОЗ: дикофол (dicofol); перфлуорооктанова киселина (PFOA), нейните соли и PFOA свързани съединения; перфлуорооктан сулфонова киселина (PFOS), нейните соли и перфлуорооктан сулфонил флуорид (PFOSF), както и на всички УОЗ вещества от Приложение I и II.

• *Регламент (ЕС) № 2019/1020 относно надзора на пазара*

През 2022 г. са извършени проверки по този Регламент само в рамките на Десетия хармонизиран европейски проект на Форума на ЕЧА (REF-10) „Integrated Chemical Control of Products“.

• *Наредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси*

През 2022 г. са извършени 30 бр. проверки на 30 обекта. От извършения контрол е установено, че фирмите са предприели мерки относно спазването изискванията на Наредбата. Използваните химични вещества и смеси се съхраняват в оригиналните опаковки, при спазване на изискванията за съвместно съхранение в складови помещения с непропускливи стени и под, без връзка с канализацията и с оторизиран достъп.

По време на проверките е установено, че операторите са предприели действия за актуализация на оценката, във връзка с изменение на Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси /ДВ, бр. 10 от 05.02.2021 г./, в указания срок в §4 на Преходните и заключителните разпоредби и формат, утвърден със Заповед №184/09.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите.

Обобщение и изводи от извършената контролна дейност по спазване на законодателството на химикалите:

- при проведения контрол за наличие на вещества, предмет на ограничаване съгласно приложение XVII на REACH, не е констатирано несъответствие с вписванията или наличието на такива вещества;

- при осъществения контрол по прилагането на Регламент (ЕО) № 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ), не е констатирано наличие на УОЗ веществата - алкани C10-C13, късоверижни хлорирани парафини (SCCPs), перфлуорооктансулфонова киселина и нейните производни (PFOS), хексабромциклододекан (HBCD) и декабромодифенил етер (deca-BDE).

- планът за контролна дейност през 2022 г. по управление на опасни химични вещества е изпълнен;

- няма съставени АУАН или приложени ПАМ при извършената контролна дейност по управление на опасните вещества и смеси.

- вследствие на осъществения контрол през 2022 г. по спазване на законодателството по химикали е установено, че производството и употребата на химичните вещества и смеси се осъществява по начин, който свежда до минимум значителните неблагоприятни ефекти върху здравето на човека и околната среда.

2. СЕВЕЗО

Директивата 2012/18/ЕС, СЕВЕЗО III относно контрола на опасностите от големи аварии с опасни вещества е транспонирана в българското законодателство в Закона за опазване на околната среда - Глава седма, Раздел I “Предотвратяване на големи аварии” и Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях.

На територията, контролирана от РИОСВ - Смолян, в обхвата на Глава седма, раздел първи от ЗООС попадат 6 бр. предприятия - 1 брой е класифицирано с висок рисков потенциал /ПВРП/, а 5 броя с нисък рисков потенциал /ПНРП/.

Предприятия с висок рисков потенциал:

1. „Хвостохранилище Лъки – 2 комплекс“, с оператор „Лъки Инвест“ АД, гр.Лъки. На обекта се извършва депониране на отпадъка от Обогатителна фабрика, стопанисвана от „Лъки Инвест“ АД.

Предприятия с нисък рисков потенциал:

1. Обогатителна фабрика “Ерма река”, с оператор “Родопи Еко Проджектс” ЕООД – гр. Златоград;

2. Обогатителна фабрика гр. Рудозем, с оператор „Върба Батанци” АД, гр. Мадан;

3. Взривен склад „Хаджийски дол”, с оператор „Горубсо Мадан” АД, гр. Мадан;

4. “Базисен склад за взривни материали”, в землището на с. Лъкавица, общ. Лъки, с оператор „Лъки Инвест” АД, гр.Лъки;

5. Фабрика за емулсионни взривни вещества в с. Фабрика, общ. Златоград, с оператор „Нитроком“ АД, гр.София. По данни на община Златоград, към настоящия момент няма издадено Разрешение за строеж.

Действащите предприятия с нисък рисков потенциал са групирани в две основни групи:

- Обогатителни фабрики за преработка на сулфидна полиметална оловно-цинкова руда - 2 броя. Разположени са в населените места – гр. Рудозем и с. Ерма река, общ. Златоград и са построени в средата на миналия век. Използваните флотационни реагенти и рисковете от възникване на аварии са идентични и са свързани с разливи, пожари, неправилно съхранение на химикалите, природни бедствия.

- Складове, в които се съхраняват взривни материали и средства за взривяване за добив на оловно-цинкова руда - 2 броя.

В съответствие с годишния план за контролната дейност на комисиите за извършване на съвместни проверки на предприятията, класифицирани с нисък и висок рисков потенциал, утвърден със заповед на министъра на околната среда и водите са извършени 3 бр. проверки на:

Предприятия с висок рисков потенциал:

1. „ ХХ „Лъки – 2 комплекс“, с оператор „Лъки инвест“ АД, гр.Лъки – не са констатирани несъответствия.

Предприятия с нисък рисков потенциал:

1. Взривен склад „Хаджийски дол”, с оператор „Горубсо Мадан”АД – гр.Мадан – при проверката са дадени 2 бр. предписания, които са изпълнени всроч.

2. “Базисен склад за взривни материали”, землище на с. Лъкавица, общ. Лъки, с оператор „Лъки инвест” АД, гр.Лъки - не са констатирани несъответствия.

Контролът по прилагането на разработените политики за предотвратяване на големи аварии (ППГА) и въведените системи за управление на мерките за безопасност /СУМБ/ е

извършван, чрез съвместни проверки от определени със Заповед на министъра на околната среда и водите комисии по чл.157а от ЗООС, включващи представители на РИОСВ, РД ПБЗН, ДИТ и представители на кметовете на общини. На територията на РИОСВ-Смолян, тези комисии работят при добра координация и изграден механизъм за съвместни проверки.

Резултати от извършената контролна дейност по предотвратяването на риска от големи аварии:

- предприятията имат актуализирани уведомления за класификация по чл.103, ал.1 от ЗООС, потвърдени от министъра на околната среда и водите и актуализирани Доклади за политиката за предотвратяване на големи аварии /ДППГА/, чиято пълнота и съответствие са потвърдени със становища на директора на РИОСВ-Смолян.

- при извършения контрол е констатирано, че в СЕВЕЗО обектите на територията на РИОСВ - Смолян са предприети необходимите мерки за привеждането им в съответствие с действащото законодателство, в резултат на което през 2022 г. не са установени аварийни ситуации и няма регистрирани случаи на големи аварии с опасни химични вещества. Операторите спазват управленските и технически мерки за безопасност, предвидени в докладите за политиката за предотвратяване на големи аварии.

През 2022 г. няма потвърдени нови уведомления за класификация по чл.103, ал.2 от ЗООС от изпълнителния директор на ИАОС.

През 2022 г. няма издадено становище по чл.106, ал. 2 от ЗООС от директора на РИОСВ - Смолян, тъй като няма постъпили доклади за политиката за предотвратяване на големи аварии (ДППГА) на нови предприятия и/или изменения на съществуващи такива;

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

IV.1. Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и Екологична оценка (ЕО)

През годината са процедурирани 2 бр. инвестиционни предложения, за които е постановен административен акт с характер „да се извърши ОВОС“. Решенията са с № СМ-007-ПР/2022г. и №СМ-010-ПР/2022г. от отрасъл „Туризм и отдих – т.12, буква „в“ - ваканционни селища, хотелски комплекси извън урбанизирани територии и съпътстващи дейности (невключени в Приложение № 1) на Приложение №2 на ЗООС, като по искане на възложителите по-нататъшния ход на процедурите са прекратени.

Общ брой издадени решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за територията на РИОСВ-Смолян по отрасли и общини.

Сравнение на издадените документи по реда на глава шеста от ЗООС, в периода 2020-2022 г.

№	Вид документ	2020г.	2021г.	2022г.
1	Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС	35	37	31
2	Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	5	12	19
3	Решения по ОВОС	0	0	1
4	Становища по ЕО	3	2	0

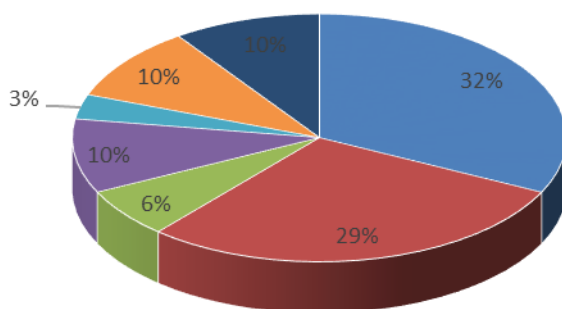
В сравнение с предходни години се наблюдава тенденция за увеличаване броя на процедурираните предложения, за които са издадени Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, поради инвеститорски интерес, свързан с реализиране на обекти в отраслите на инфраструктурата и туризма.

През 2022 г. са издадени 31 бр. Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционни предложения, разпределени по отрасли, както следва:

Отрасъл съгласно приложение №2 от ЗООС	Бр.
1. Селско, горско и водно стопанство	10
3. Енергийно стопанство	9
6. Инсталации в химическата промишленост (не включени в приложение №1)	2
7. Предприятия в хранителната промишленост	3
10. Инфраструктурни инвестиционни предложения	1
11. Други инвестиционни предложения	3
12. Туризъм и отдих	3
Общо	31

Решения по преценяване на необходимостта от ОВОС по отрасли 2022г.

- 1. Селско, горско и водно стопанство, 10бр.
- 3. Енергийно стопанство, 9бр.
- 6. Инсталации в химическата промишленост (невключени в приложение №1), 2бр.
- 7. Предприятия в хранителната промишленост, 3бр.
- 10. Инфраструктурни инвестиционни предложения, 1бр.
- 11. Други инвестиционни предложения, 3бр.
- 12. Туризъм и отдих, 3бр.

Най-често процедурните инвестиционни предложения са в отрасли „Селско, горско и водно стопанство“ и „Енергийно стопанство“ и представляват над 60% от общия брой. Основните дейности, които са процедурни са изграждане на фотоволтаични инсталации и почистване на земеделски площи от дървесна растителност.

Другите процедурни ИП са свързани с предприятия от хранителната промишленост, оползотворяване на дървесни отпадъци и производството на пелети, туризъм и отдих.

Както и предишни години инвеститорският интерес се определя основно от финансирането на обекти по европейски и национални програми.

Всички преписки са обработвани в срок и са публикувани на интернет страницата на инспекцията и в Националния публичен регистър на процедурите по ОВОС.

Проведена е процедура по ОВОС, завършила с Решение по ОВОС № СМ-01-01/2022 г. за не одобряване реализацията на инвестиционното предложение за „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино“ - находище „Китница“ в землище на с. Чернигово, с. Дедино, с. Търна, с. Боровица, с. Китница, с. Долно Прахово, общ. Ардино, обл. Кърджали, което възложителят е обжалвал по съдебен ред.

Предвид сложността на предложението, множеството процедури, които са проведени през годините и съдебни обжалвания, продължителността му не може да бъде определена еднозначно. Първоначалното внасяне на уведомлението е било на 25.06.2013г. Последното

искане за издаване на решение по ОВОС е от 07.07.2021г., а решението е издадено на 11.01.2022 г. Процедурата е продължила 188 дни.

Продължителността на процедурите по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС се определя основно от срока на постъпване на информацията по приложение №2 на Наредбата по ОВОС, изисканата допълнителната информация, която е необходимо да представят възложителите и издаване на съгласувателни документи от страна на компетентните органи и общинските администрации.

От страна на РИОСВ-Смолян няма забавяне на процедури и неспазване на срокове за издаване на крайните административни актове по глава шеста от ЗООС. Средната продължителност на приключилите процедури по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС през 2022 г. е 96 дни, което е значително по-малко от 2021г. – 148 дни и 2020 г. – 151 дни. Всички преписки са приключени в срок и се обработват своевременно.

Общ брой на решения по ОВОС за не одобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ОВОС, общ брой на обжалвани решения по ОВОС/решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, общ брой на отменени решения.

През 2022 г. в РИОСВ - Смолян са постъпили 484 бр. уведомления по чл. 4, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС (независимо от това дали подлежат на процедура по реда на раздел III, глава VI от ЗООС), като за 58 бр. (от които за 4 внесени уведомления през 2021 г.) е определено, че подлежат на процедура по реда на раздел III, глава шеста от ЗООС.

Издадени са 31 бр. Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, от тях с характер „да не се извършва“ ОВОС са 29 бр., а 2 бр. с характер „да се извърши ОВОС“.

През периода е издадено и 1 бр. Решение за поправка на очевидна фактическа грешка, допусната в Решение № СМ-006-ПР/2022 г. на директора на РИОСВ - Смолян.

Проведено е едно заседание на РЕЕС при РИОСВ - Смолян, като е взето решение за не одобряване на реализацията на инвестиционното предложение „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино“ - находище „Китница“ в землище на с.Чернигово, с.Дедино, с.Търна, с.Боровица, с.Китница, с. Долно Прахово, общ. Ардино, обл. Кърджали. Издадено е Решение по ОВОС № СМ-01-01/2022 г. на директора на РИОСВ – Смолян.

През отчетния период са издадени 7 бр. Решения за прекратяване на процедурата по реда на раздел III, глава шеста от ЗООС, както следва:

- по искане на възложителя – 4 бр. (2 бр. от тях са за ИП, за които е преценено „да се извърши ОВОС“ през 2022 г.);
- поради недопустимост – 1 бр.;
- за неизпълнение на дадени от РИОСВ указания или не представяне на изискана информация/документация – 2 броя.

Общ брой на становища по ЕО и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за територията на РИОСВ-Смолян по области.

Броят на решенията по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, решенията по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО, решенията по ОВОС и становищата по ЕО за 2022 г. по области и общини са, както следва:

Област/Община	Брой решения по преценяване на необходимостта от извършване	Брой решения по преценяване на необходимостта от извършване	Брой решения по ОВОС, 1 бр.	Брой становища по ЕО, 0 бр.

	на ОВОС, 31 бр.	на ЕО, 19 бр.		
Област Благоевград	1	2	0	0
- Община Сатовча	1	2	0	0
Област Кърджали	1	3	1	0
- Община Ардино	1	3	1	0
Област Пловдив	0	0	0	0
- Община Лъки	0	0	0	0
Област Смолян	31	14	0	0
- Община Баните	4	1	0	0
- Община Борино	3*	-	0	0
- Община Девин	5*	1	0	0
- Община Доспат	2	1	0	0
- Община Златоград	3	4	0	0
- Община Мадан	2*	1	0	0
- Община Неделино	1*	-	0	0
- Община Рудозем	2	1	0	0
- Община Смолян	8	4	0	0
- Община Чепеларе	1	1	0	0

*- 2 бр. инвестиционни предложения, попадащи на територията на две общини.

През 2022 г. са издадени 19 бр. Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО. От тях 3 бр. са за изменение на ОУП, 2 бр. за общински планове, 5 бр. за ПУП-ПРЗ и 9 бр. за общински програми.

В сравнение с предходната година, броят е по-голям, но това е свързано с новия период за изработване на общински планове за интегрирано развитие, планове за опазване на околната среда, програми за отпадъци и изменение на вече одобрените общи устройствени планове. Всичките решения са с характер „да не се извършва ЕО“. Няма обжалвани решения и становища по екологична оценка.

През годината не са процедурирани планове/програми, посочени в приложения № 1 и №2 на Наредбата за ЕО, за които е постановен административен акт с характер „да се извърши ЕО“.

През 2022 г. не са процедурирани планове/програми, за които да са издавани становища, а така също и не са постъпвали искания за издаване на становища по ЕО.

Разпределението на издадените решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка, съгласно категориите планове/програми, посочени в приложения № 1 и №2 на Наредбата за ЕО е, както следва:

- 2 бр. програми, попадащи в чл.2, ал.2, т.1 и т.9.3, на приложение №2;
- 9 бр. планове, попадащи в чл.2, ал.2, т.1 от Наредбата за ЕО;
- 8 бр. програми, попадащи в чл.2, ал.2, т.1 и т.5.1. от Приложение № 2.

През годината са постъпили 17 бр. уведомления за планове и програми по чл. 8, ал.1 от Наредбата за ЕО. Дадени са 17 бр. указания за провеждане на процедура по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО. Постъпили са 17 бр. искания за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО.

Продължителността на процедурите по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО се определя най-вече от качеството на предоставената информация от страна на възложителите, както и получаване на съгласувателни документи от компетентните органи и общинските администрации. Средната продължителност на приключилите процедури по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО през 2021 г. е 57 дни. Наблюдава се тенденция за значително намаляване на срока за продължителност в сравнение с 2020 г. – 92 дни.

Общ брой на становища по ЕО за не одобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ЕО, общ брой на обжалвани становища/решения, общ брой на отменени становища/решения.

Не са издавани Становища по ЕО за не одобряване и не са прекратявани процедури по ЕО.

Контрол по изпълнение на условията в издадените решения по ОВОС, решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, Становища по ЕО и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО.

През 2022 г. са извършени 17 бр. планови проверки на място по изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 7 от ЗООС на обекти с издадени Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. От извършените проверки е установено, че за 7 обекта са издадени разрешителни за строеж - от тях 1 обект не е започнал реализация, а 6 обекта са в различен етап на реализация. За останалите 10 бр. предложения не са издавани разрешения за строеж и не са започвали строителни дейности или подготовка за строителство.

Съгласно чл. 93, ал. 8, и чл. 99, ал. 12 от ЗООС са извършени 14 бр. планови проверки по документи, относно правното действие на административни актове - Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и Решения по ОВОС, издадени по реда на глава шеста от ЗООС за ИП, процедури през 2016 г. и първото тримесечие на 2017 година.

В резултат на извършените проверки по документи е констатирано, че 6 бр. са въведени в експлоатация, 6 бр. не са започнали реализация или издадените разрешения за строеж са загубили правното си действие, а 2 бр. издадени разрешения за строеж са в сила и обектите са в различна фаза на строителство.

По-долу в табличен вид е посочен броят на проверените ИП по области и общини и разпределението им, както следва:

Община	Брой, ИП загубили правно действие, бр.	Брой обекти в различен етап на реализация, бр.	Брой обекти въведени в експлоатация, бр.
Област Смолян			
Доспат	2	-	1
Борино	1	-	1
Мадан	-	-	2
Чепеларе	1	-	-
Златоград	-	1	-
Неделино	-	-	1
Смолян	2	-	-
Област Пловдив			
Лъки	-	1	-
Област Благоевград			

Сатовча	-	-	1
Общо	6	2	6

Извършени са 9 бр. планови проверки по документи на постъпили доклади по наблюдение и контрол на общи устройствени планове, за които са издадени Становища по ЕО. Всички доклади са одобрени, като е констатирано, че мерките, поставени в становищата са взети предвид при окончателното одобряване и прилагане на плановете.

При извършените планови проверки по издадени решения по ОВОС, решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и становища по ЕО, не са констатирани нарушения по поставените условия, мерки и ограничения. Всички планирани проверки са извършени на 100%.

През годината са извършени следните извънредни проверки:

- 1 бр. проверка на място във връзка с постъпил сигнал за обект „Добив на скалнооблицовъчни материали - гнайси и амфиболити от находище „Бистрица“, землище на с. Плетена, община Сатовча, област Благоевград” с издадено Решение по ОВОС №СМ-01-01/2018 г. на ЕТ „Кафадарци - Елхан Кафадаров“. При проверката е констатирано неизпълнение на условия в Решението и е съставен 1 бр. АУАН;

- 1 бр. проверка на място за установяване на правното действие на Решение по преценяване на необходимостта от ОВОС по искане на възложителя, при която е констатирано, че е започнала реализацията на предложението;

- 1 бр. проверка по документи за установяване на правното действие на Решение по преценяване на необходимостта от ОВОС във връзка с издаване на решение от комисията за промяна на предназначението на земеделски земи към ОДЗ – Смолян, съгласно чл. 17, ал.1 т.1 на ЗОЗЗ, при която е констатирано, че не е започнала реализацията на предложението;

- 1 бр. проверка на място във връзка с постъпило уведомление за инвестиционно предложение за установяване на състоянието на земеделската земя и горската растителност в нея, преди определяне на приложимата процедура по реда на глава шеста от ЗООС.

IV.2. Комплексни разрешителни

На територията на РИОСВ – Смолян се контролират 5 бр. инсталации с издадени комплексни разрешителни - четири регионални депа и една инсталация за интензивно отглеждане на птици.

Въз основа на извършена системна оценка на риска по чл. 154а, ал. 3 от ЗООС на инсталациите с издадени КР, през 2022 г. са извършени 5 бр. планови проверки, както следва:

1. „*Регионално депо за неопасни на общините Смолян, Чепеларе и Баните*”, с оператор община Смолян – при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

С решение № 358-Н0-И0-А2/2022 г. на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда е актуализирано комплексното разрешително на депото, във връзка с реализирани промени – изграждане на участък за стабилизиране на подситовата фракция на инсталацията за сепариране на отпадъците и промяна на вид и количествата на образуваните отпадъци.

2. „*Регионално депо за неопасни отпадъци на община Рудозем*” с оператор община Рудозем - при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

Регионалните депа в Смолян и Рудозем са включени в списъка за контрол на обектите, формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти, съгласно Заповед № РД – 1093/09.12.2021 г. на министъра на околната среда и водите, с честота на мониторинга 2 пъти годишно. При извършения емисионен контрол не са констатирани превишения на ИЕО, заложи в КР.

3. „*Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница*”, с оператор Община Доспат - при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

4. „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Мадан, Златоград и Неделино”, с оператор Община Мадан - при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

5. „Инсталация за интензивно отглеждане на птици“, с оператор „Кокоимпекс“ ООД, гр. Смолян - при проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

За извършените проверки са изготвени доклади, които са предоставени на операторите, съгласно чл. 154а от ЗООС и са публикувани на интернет страницата на РИОСВ – Смолян. Резултатите показват, че операторите спазват условията и сроковете в издадените комплексни разрешителни, както и законовите задължения, произтичащи от ЗООС, специализираните закони и подзаконовите нормативни актове към тях.

В нормативно определения срок, в РИОСВ – Смолян са представени 5 бр. годишни доклади по околна среда (ГДОС) за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексното разрешително.

Извършени проверки и предприети действия по регистрирани жалби/сигнали.

През 2022 г. не са постъпвали жалби и сигнали, свързани с дейността на инсталациите с издадени комплексни разрешителни.

IV.3. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети

През 2022 г. са извършени 5 бр. планови проверки в рамките на комплексни проверки на обекти, попадащи в обхвата на Приложение №1 от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети /ЗОПОЕЩ/. Дадени са 2 бр. предписания за представяне на собствена оценка, съгласно Наредба №1/29.10.2008 г. за вида на превантивните и оздравителните мерки в предвидените случаи от ЗОПОЕЩ и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение, както и предоставяне на информация за публичен регистър към МОСВ.

През отчетния период не са констатирани случаи на непосредствена заплаха и причинени екологични щети по смисъла на ЗОПОЕЩ, съответно не са издавани заповеди за прилагане на оздравителни мерки.

IV.4. Доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС

На територията, контролирана от РИОСВ - Смолян няма организации, прилагащи доброволните ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС.

IV.5. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на общественото поведение за грижа към околната среда

В съответствие с изискванията на екологичното законодателство, РИОСВ-Смолян поддържа база данни с информация и регистри, като периодично – ежедневно, ежеседмично и ежемесечно актуализира информацията в тях. Като задължено лице по ЗДОИ, предоставя информация, свързана с околната среда чрез публикуване на интернет страницата си – Годишен доклад за състоянието на околната среда за 2021г., месечни отчети и план за контролната дейност за 2022 година. Чрез информиране на обществеността за резултатите от контролната дейност и провежданите политики по околна среда на регионално ниво, през 2022 г. инспекцията постига все по – пълна прозрачност на дейността си пред обществеността и медиите.

В рамките на информационните кампании за повишаване на екологичното съзнание и култура на различните групи от обществеността по повод „Световният ден на водата“, „Деня на Земята“, „Европейският ден на „Натура 2000“, 22 май - „Деня на биоразнообразието“, „Световният ден без тютюнопушене“ и „Световният ден на околната среда“ – 5 юни, Европейската седмица на мобилността, и Международният ден на планините – 11 декември, екоинспекцията проведе разнообразни инициативи - детски работилници, литературен и

фото конкурс и други, с над 1200 деца и младежи до 29 години от 35 училища и детски градини от цялата страна.

По програмата „Политики за младежта в сферата на околната среда“, в качеството си на регионална структура на МОСВ, ангажирана с подготовката и изпълнението на дейности по програмата, РИОСВ – Смолян в партньорство с 5 неправителствени организации реализира инициативи по следните приоритетни за програмата дейности – ефективно управление на отпадъците; устойчиви практики в био земеделието; опазване на биоразнообразието и горите. Освен възложените за изпълнение дейности, реализирани в партньорство неправителствени организации, РИОСВ – Смолян проведе две младежки инициативи, насочени към намаляване количествата на депонираните отпадъци и опознаването и опазването на защитените видове, а именно - „Мерки за намаляване на отпадъците в нашето ежедневие“ и Фотоконкурс на тема „Редките и защитени видове около нас“.

През 2022 година, инспекцията утвърди добрите си практики по отношение стимулиране на обществеността към намаляването и повторното оползотворяване на отпадъци, посредством провеждане на образователни инициативи. Имайки поглед върху готовността на местното население към събирането на капачки за благотворителност чрез серия от инициативи, посветени на насърчаването на използване на текстилни торбички, РИОСВ – Смолян даде още един добър пример, как с малки стъпки можем да постигнем големи ползи за опазване на околната среда.

Повишеният интерес към информационно-образователни инициативи, участието на деца от цялата страна в организирани от инспекцията конкурси и отправените от страна на други обществени организации покани за съвместни инициативи, са показателни за постигането на все по – пълна прозрачност на дейността на инспекцията и интерес от страна на обществеността към политиките по околна среда на регионално ниво.

Чрез предоставената от МОСВ възможност за финансиране и изпълнение на инициативи по програма „Политики за младежта в сферата на околната среда“, бяха постигнати отлични резултати по отношение повишаване на знанията и ефективното управление на отпадъците; запознаване на младежите с устойчиви практики в био земеделието; въвличане на обществеността в дейности за запознаване с биологичното разнообразие в Родопите с фокус към защитени видове бозайници и птици; промяна на нагласите на обществото към емблематичния за Родопите защитен вид – Кафявата мечка; събиране на информация за наличието и разпространението на инвазивни видове дървета и храсти, представляващи заплаха за местообитанията и биоразнообразието и други.

IV.6. Административно – наказателна отговорност и принудителни административни мерки

През 2022 г., в РИОСВ - Смолян са образувани следните административно-наказателни производства по реда на чл. 69 и сл. от ЗООС и чл.36-58 от ЗАНН:

- По реда на чл. 69 и чл. 69а от ЗООС и Наредбата за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения, са наложени пет текущи санкции;

- По реда на чл. 69б от ЗООС са издадени 4 бр. заповеди за отмяна на текущи санкции.

- По реда на чл. 69в от ЗООС са издадени 1 бр. заповед за спиране и 1 бр. заповед за възобновяване на текущи санкции;

През 2022 г., общият брой на съставените актове за установяване на административни нарушения е 25. По тези АУАН са издадени 16 бр. наказателни постановления, сключени между нарушителя и наказващия орган 8 бр. споразумения по чл. 58г от ЗАНН и е издадена 1 бр. Резолюция за прекратяване на административно-наказателно производство на основание чл.54, ал.1, т.6 от ЗАНН. По една преписка, административно - наказващият орган не се е произнесъл през 2021 г., поради затруднение относно връчването на съставения

АУАН и спазване на изискването по чл.44, ал.1 от ЗАНН, а е направил това през 2022 г. с издаване на 1 бр. наказателно постановление.

За периода са постъпили 3 бр. Постановления за прекратяване на наказателни производства от органите на Прокуратурата, по тях са издадени 3 бр. наказателни постановления.

През 2022 г., общият брой на издадените наказателни постановления е 20, а общият брой на сключени Споразумения между нарушителя и наказващия орган по чл. 58г от ЗАНН е 8.

През 2022 г. са обжалвани 2 бр. наказателни постановления пред съответния съд, от тях – 1 бр. НП е отменено, а по 1 бр. съдебното производство по него не е приключило.

През годината не са издавани заповеди за налагане на принудителни административни мерки.

Постъпилите в РИОСВ – Смолян жалби и сигнали през 2022 г. са 94 бр., от които 18 бр. са подадени писмено, а 76 бр. сигнали са постъпили на „зелен телефон“ и по e-mail. Установено е, че 47 бр. от сигналите и жалбите са основателни, а 47 бр. са неоснователни.

В зависимост от естеството на жалбата или сигнала, се изпращат по компетентност или извършват съвместни проверки с други институции (ОБДХ, РЗИ, обл. администрация, общини, РЛ, Басейновите дирекции и др.). Препратени по компетентност до други институции са 18 бр. жалби и сигнали, най-често са свързани със замърсяване с отпадъчни води от канализационните мрежи в населените места и нерегламентирано изхвърляне на битови и строителни отпадъци, както и торов отпад в регулационните граници на населените места и др.

При осъществяване на контрола, подателите на сигнали/жалби се информират и могат да присъстват на проверката. На 12 бр. сигнали и жалби са изпратени отговори с писмо. С цел осъществяване на постоянен контрол през почивните и празнични дни на 2022 г., експерти от инспекцията са полагали дежурство по график. Подадените сигнали и жалби са: замърсяване на водоприемници с отпадъчни битови и производствени води или разрушени канализации; нерегламентирано третиране на отпадъци; замърсяване на въздуха; намерени птици в безпомощно състояние, публично излагане на препарати на защитени животни, нерегламентирани сечи и други.

V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Наименование на проекта	Кратка характеристика	Източници на финансиране	Стойност на проекта, лв.	Етап на изпълнение
1	2	3	4	5
Област Смолян				
Община Смолян				
"В и К" ЕООД-Смолян, Община-Смолян и Асоциация по "В и К"-Смолян	"Интегриран воден проект на агломерация Смолян", обект: "Интегриран воден проект на агломерация Смолян" по "Червена книга на Фидик"- Реконструкция и доизграждане на В и К мрежата на гр. Смолян	Договор № РД-ОПОС-05/13.01.2020г. с ОП "ОС" към МОСВ	22 500 741,62 лв. без ДДС	Изпълнен на 99%, извършват се, наложили се промени по чл. 154 от ЗУТ
"В и К" ЕООД-Смолян, Община-Смолян и Асоциация по "В и К"-Смолян	"Интегриран воден проект на агломерация Смолян", обект: "Интегриран воден проект на агломерация Смолян" по "Жълта книга на Фидик"- Реконструкция и	Договор № РД-ОПОС-06/27.01.2020г. с ОП "ОС" към МОСВ	Около 31 289 400 ,00 лв. без ДДС	Водопровод 33,76%; Канализация 22,04%

	доизграждане на В и К мрежата на гр. Смолян			
BG16M1OP002-5.003-0004 “Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Смолян”	<p>Реализирането на проектното предложение ще допринесе за подобряване качеството на атмосферния въздух в община Смолян, чрез намаляване наднормените нива на фини прахови частици и индиректно на азотни оксиди. Заложените дейности са насочени към подкрепа на мерки, свързани с провеждане на проучвания, изследвания, информационни и разяснителни кампании, в резултата от изпълнението на които ще се реализират и конкретни инвестиционни мерки, насочени към идентифицираният като основен източник на замърсяване с ФПЧ₁₀ битовото отопление, попадащи в обхвата на мерките от Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.) и допринасящи към целите на Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха съгл. Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители.</p>	Оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г."	1 200 000 лв.	<p>Проектът ще се изпълнява на два етапа. Осигурения финансов ресурс по проекта е в размер на 9 604 317,86 лв. Срок за изпълнение на проекта 58 месеца. Срок за физическо изпълнение на дейностите по проекта 53 месеца. Първи етап включва изпълнението на следните дейности:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проучване на нагласите на населението; 2. Организиране и провеждане на разяснителна/обучителна кампания; 3. Изготвяне на анализ на ситуацията по отношение видовете отопление по квартали; 4. Разработване на Механизъм за осигуряване на приоритетност на инвестициите; 5. Изготвяне на анализи, оценки, обосновки, изследвания за целите на подготовка на втория етап на проектното предложение; 6. Определяне на средни/пределни цени; <p>Втори етап включва</p>

				изпълнението на следните дейности - закупуването, доставката и подмяната на определените в рамките на първия етап от проекта отоплителни устройства. Неразделна част от дейностите през втората част от проекта са демонтажа и предаването на старите устройства на обхванатите домакинства. През 2022 г. е стартирала подмяната на старите неефективни отоплителни уреди с нови ефективни уреди. Към декември 2022 г. са монтирани около 300 бр. отоплителни уреди.
Изграждане на подпорна стена на общински път SML 3242/ III - 8683, Смилян-Могилица/ Черешова река - Киселчово при км 3 + 800, Община Смолян.	Изграждането на подпорна стена на общински път SML 3242/ III - 8683, Смилян-Могилица/ Черешова река - Киселчово е с цел укрепване на общинския път.	ПМС № 352/ 10.12.2020 г.	367 742,84 лв.	За обекта има издадено разрешително за строеж № 23/ 01.03.2022 г. На 02.06.2022 г. е открита строителната площадка с подписване на протокол №2. Извършени са следните дейности: Демонтажни, изкопни, армировъчни, кофражни и бетонови работи. Обектът е завършен с подписване на Констативен акт 15 от 01.09.2022 г. Предстои

				въвеждането му в експлоатация.
"Реконструкция на вътрешна водоснабдителна мрежа на с. Гела, община Смолян – II етап"	Реконструкция на вътрешната водоснабдителна мрежа на с. Гела, община Смолян.	МРРБ	166 101, 80 лв.	Изготвен е работен проект, който е одобрен на 01.10.2021 г. и е издадено Разрешение за строеж № 90 от 13.10.2021 г. Строително - монтажните работи на обекта са стартирали с подписване на Протокол обр.2 за откриване на строителна площадка от 12.11.2021 г. Строителството на обекта е завършено с подписване на Констативен акт 15 за установяване годността за приемане на строежа от 29.11.2021 г. Строежът е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване № СТ-05-653 от 09.12.2022 г.
Възстановяване на подпорна стена по десния бряг на река Черна при кръстовището на ул. "Бяло море" и ул. "Д-р Петър Берон" в кв. Райково, гр. Смолян.	Възстановяването на подпорната стена е с цел укрепване десния бряг на р. Черна при кръстовището на ул. "Бяло море" и ул. Д-р Петър Берон" в кв. Райково, гр. Смолян	Община Смолян	301 997,38 лв.	За обекта има издадено разрешително за строеж № 92/ 28.06.2022 г. На 21.07.2022 г. е открита строителната площадка с подписване на протокол №2. Извършени са следните дейности: демонтажни, изкопни, армировъчни, кофражни и бетонови работи. Монтиран е метален парапет на изпълнената

				подпорна стена. Предстои въвеждането му в експлоатация.
ЧОС:ДГ "Слънце" гр. Смолян, общ. Смолян, обл. Смолян	"Зелен рай под открито небе"	ПУДООС; Договор № 15083 от 07.06.2022 г.	7 500,00 лв.	Изпълнен
ЧОС:Профилирана природоматематическа гимназия гр. Смолян, общ. Смолян, обл. Смолян	"В хармония с природата"	ПУДООС; Договор № 15011 от 23.05.2022 г.	7 500,00 лв.	Изпълнен
ЧОС:ДГ "Радост" гр. Смолян, общ. Смолян, обл. Смолян	"Да преоткрием чудото - живот"	ПУДООС; Договор № 14994 от 20.05.2022 г.	7 499,60 лв.	Изпълнен
ЧОС: Кметство-с. Момчиловци	"Спорт за здраве сред чиста природа"	ПУДООС; Договор № 15023 от 31.05.2022 г.	15 000,00 лв.	Не е изпълнен
ЧОС: Кметство-с. Търън	"Обичам природата и аз участвам"-изграждане на позитивно отношение към природата, чрез екологично възпитание	ПУДООС; Договор № 15144 от 07.06.2022 г.	15 000,00 лв.	Изпълнен
Община Мадан				
Доставка и монтаж на соларни панели за начален корпус към ДГ "Елица"	Монтирани соларни панели за производство на ел. енергия с мощност 29,7 кВт	Община Мадан	54 659,00 лв	Изпълнен
Доставка и монтаж на указателни табели, реконструкция на съществуващи и изграждане на нови беседки, оформяне на подходи и благоустрояване на туристически атракции и екопътеки на територията на община Мадан.	Подменени покриви на 4 бр. беседки по маршрути на туристически пътеки	Община мадан	13 843,00 лв	Изпълнено
Закупуване на специализиран автомобил за метене на улици	Закупуване на специализиран автомобил за метене на улици	Община Мадан	29 880,00 лв	Изпълнен
"Реконструкция на уличната мрежа и съпътстваща инфраструктура в кв. Батанци, община Мадан"	Реконструкция на уличната мрежа, подземна инфраструктура и изграждане на селищна ПСОВ	РБ/ОС	2 250 506,00 лв.	Изпълнен, проведена ДПК, в процедура по въвеждане в експлоатация
ЧОС:ДГ "Елица" гр. Мадан, общ. Мадан, обл. Смолян	"Малки еколози в действие"	ПУДООС; Договор № 15080/ 07.06.2022 г.	7 500,00 лв.	Изпълнен
Община Чепеларе				
ЧОС:Професионална гимназия по селско, горско стопанство и туризъм "Н. Й. Вапцаров" гр. Чепеларе, общ. Чепеларе, обл. Смолян	"Обичам природата - и аз участвам"	ПУДООС; Договор № 15048 от 31.05.2022 г.	7 377,38 лв.	Изпълнен
Община Рудозем				

Реконструкция на част от съществуващ довеждащ водопровод извор " Мочура "- с. Елховец- гр. Рудозем и прилежащите му съоръжения. От съществуваща разпределителна шахта спирателен кран (РШ СК) към НВ "Елховец до връзка със съществуващия водопровод О. Т. 298 на ул. " Георги Бенковски " по плана на гр. Рудозем, общ. Рудозем	Подмяна на водопроводни тръби. Изграждане на нови ревизионни шахти. Възстановяване на повредена инфраструктура	МРРБ	3 984 390 лв.	Предстои да бъде въведен в експлоатация
Благоустрояване и реконструкция на парк - УПИ IV- за парк, кв. 22 по плана на гр. Рудозем	Обновяване на парковото пространство пред СБР " Родопи ". Подмяна на пешеходна настилка и улично осветление. Поставяне на нови пейки и монтиране на перголи. Изграждане на нови зелени площи	Фонд " ФЛАГ "	319 892, 40 лв.	Въведен в експлоатация
Реконструкция на ул. " Васил Левски " в гр. Рудозем	Полагане на нова асфалтова настилка. Изграждане на нови паркоместа, зелени площи, тротоари, канализация за отпадни и дъждовни води	Фонд " ФЛАГ "	1 052 112 лв.	Въведен в експлоатация
Благоустрояване и реконструкция на парк- УПИ I-121 за парк и детска площадка, кв. 36 по плана на гр. Рудозем	Обновяване на парково пространство в централната част на гр. Рудозем. Подмяна на пешеходна настилка и улично осветление. Поставяне на нови пейки и монтиране на перголи. Изграждане на нови детски площадки, паркоместа и зелени площи	Фонд " ФЛАГ "	800 067, 60 лв.	Въведен в експлоатация
Реконструкция на ул. " Енгеровска ", в с. Елховец, община Рудозем	Изграждане на нова асфалтова и бехатонова настилка, нови подпорни стени и канализация за дъждовни води	ДФЗ	153 710, 65 лв.	Въведен в експлоатация
Реконструкция на ул. " Стефан Стамболов ", гр. Рудозем, община Рудозем	Полагане на нова асфалтова настилка. Изграждане на нови тротоари и канализация за дъждовни води. Поставяне на нови парпети и улично осветление.	ДФЗ	572 655, 20 лв.	Въведен в експлоатация
ЧОС:СУ "Св. Св. Кирил и Методий" гр. Рудозем, общ. Рудозем, обл. Смолян	"Да направим часовете чисти и интересни"	ПУДООС; Договор № 14904 от 19.05.2022 г.	7 485,00 лв.	Изпълнен
ЧОС:ДГ "Елица" с. Чепинци, общ. Рудозем, обл. Смолян	"Приятели с природата"	ПУДООС; Договор № 15087 от 07.06.2022 г.	7 500,00 лв.	Изпълнен

Община Девин				
ЧОС: Кметство-с. Гьоврен, община Девин	"Зелена хармония-зона за игри, спорт и отдих"	ПУДООС; Договор № 15117 от 07.06.2022 г.	15 000,00 лв.	Изпълнен
ЧОС: Кметство-с. Триград, община Девин	"Природа за здраве и бъдеще"	ПУДООС; Договор № 15198 от 10.06.2022 г.	15 000,00 лв.	Изпълнен
Изграждане на кът за отдих в УПИ I, кв. 43 по ПУП на гр. Девин, IV-та категория, ПИ 20465.501.1437 по КККР на гр. Девин	Изграждане на кът за отдих и защита на околната среда в рибарската територия, с цел запазване на тяхната привлекателност, обновяване и развитие на крайбрежните ребарски селища и съхранение и развитие на природното и културно наследство	Безвъзмездна финансова помощ по проект № BG14MFOR001-4.075-0002, финансиран по Проглама за морско дело и рибарство 2014-2020 г. МИРГ "Високи Западни Родопи: Батак-Девин-Доспат" и община Девин	94 839,04 лв., от които 80 613,18 лв. европейско и 14 225,86 лв. национално съфинансиране.	Изпълнен
Изграждане на кът за наблюдение и отдих на р. Девинска и закупуване на оборудване за изпълнение надоброволнически инициативи за почитване на река Девинска и язовир "Цанков камък"	Изграждане на кът за наблюдение и отдих на р. Девинска, закупуване на оборудване за изпълнение на доброволнически инициативи за почитване на река Девинска и язовир Цанков камък, обучение на доброволци за използване на оборудването и изпълнение на доброволническите инициативи	Безвъзмездна финансова помощ по проект № BG14MFOR001-4.031-0002, финансиран по Проглама за морско дело и рибарство 2014-2020 г. МИРГ "Високи Западни Родопи: Батак-Девин-Доспат" и община Девин	97 771,26 лв., от които 83 105,57 лв. европейско и 14 665,69 лв. национално съфинансиране	Изпълнен
ЧОС: ДГ "Изворче" гр. Девин, общ. Девин, обл. Смолян	"Обичаме нашата природа и се грижим за нея"	ПУДООС; Договор № 15083 от 07.06.2022 г.	7 499,80 лв.	Изпълнен
Община Баните				
ЧОС: Кметство-с. Стърница	"Изграждане на кът за отдих и игри в УПИ VIII, кв. 11 по ПУП на с. Стърница"	ПУДООС, Договор № 15018 от 31.05.2022 г.	14 969,00 лв.	Изпълнен
„Реконструкция и обновяване на дворно пространство, площадки, съоръжения и ограда в Средно училище „Христо Ботев“, село Баните, област Смолян“	Реконструкция и обновяване на дворно пространство - земни работи, настилка, пътни работи и съоръжения, ел.осветление, оборудване и обзавеждане на дворно пространство, авторски и строителен надзор, управление на проекта.	СВОМР на МИГ "Преспа - общини Баните, Лъки и Чепеларе", ПРСР 2014-2020г.	279 100,62 лв.	В процес на изпълнение

“Реконструкция и рехабилитация на довеждащи водопроводи за захранване на с.Стърница, с.Давидково, с.Оряховец, с.Баните, с.Дрянка, с. Вишнево, водоем за с.Оряховец, община Баните и пречиствателно съоръжение за питейни води – автоматичен самопречистващ се филтър с.Стърница, община Баните“	Реконструкция на довеждащи водопроводи, изграждане на водоем в с.Оряховец и изграждане на пречиствателно съоръжение за питейни води - автоматичен самопречистващ се филтър в с. Стърница, община Баните.	ПРСР 2014-2020г.	6 874 382,39 лв.	В процес на изпълнение
"Реализиране на мерки за енергийна ефективност, за достигане условията на "сграда близка до нулево потребление" за Административна сграда "Общинска администрация", с. Баните, в УПИ V, кв. 107 по ПУП на с. Баните, Поземлен Имот: 44402.500.331 по КК на с. Баните, община Баните, област Смолян"	Въвеждане на мерки за енергийна ефективност - топлинно изолиране на външни стени, покрив и под на сградата; подмяна на прозорци и врати с прозорци с двоен стъклопакет с нови PVC прозорци висок клас и нови алуминиеви врати с топлозоляция; енергоспестяващи мерки при генерирането на топлина - доставка и монтаж на термомпа въздух-вода; мерки по системите за измерване, автоматизация, контрол на параметри и наблюдение на топлоснабдяването; енергоспестяващи мерки за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници - ФВц за собствено потребление, одит, управление, авторски и строителен надзор, публичност, обмяна на практики с норвежкия партньор и други.	Програма "Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност" на ФМ на ЕИП 2014-2021г.	601 613,90 лв.	В процес на изпълнение
Община Борино				
"Реконструкция на външен етернитов водопровод от планинско водохващане на р. Аджиларска до ПСПВ на с. Ягодина	"Реконструкция на външен етернитов водопровод от планинско водохващане на р. Аджиларска до ПСПВ на с. Ягодина	Решение № 711 от 30.09.2022 г. на Министерски съвет	3 170 148, 11 лв.	В процес на изпълнение
Община Златоград				
Реконструкция и подмяна на водопроводи и канализации по улици в гр. Златоград	1.ул."Костадин Фердинандов", гр. Златоград - от о.т. 465 до о.т. 873-подмяна на водопроводна мрежа с дължина 290 метра; 2.ул. "Ахрида", гр. Златоград - от о.т. 377 до о.т. 154-подмяна на водопроводна мрежа с дължина 670 метра; 3.ул.	Община Златоград и "ВиК" ЕООД - Смолян	114 872,68 лв	Изпълнен

	"Тракия", гр. Златоград - от о.т. 318 до о.т. 316 - подмяна на водопроводна мрежа с дължина 130 метра; 4.ул. "Стефан Стамболов", град Златоград - от о.т. 112 до о.т. 770-подмяна на водопроводна мрежа с дължина 540 метра; 5.ул."Стефан Стамболов", гр. Златоград - подмяна на канализационна мрежа с дължина 18 метра; 6.ул. "Велико Търново", село Ерма река, община Златоград - от о.т. 368 до о.т. 298			
Закупуване на нов специализиран автомобил за събиране и транспортиране на битови отпадъци	Подобряване качеството на предлаганата услуга за жителите на общината, а също така и да оптимизираме разходите, свързани с дейностите по управление на отпадъците	Средствата за автомобила са осигурени от бюджета на Община Златоград, натрупани от месечните обезпечения и отчисления по чл. 64 от ЗУО	165 720,00 лв.	Изпълнен
„Изграждане на паркова среда за широко обществено ползване в град Златоград“	В новата паркова среда ще бъдат обособени нови зелени площи, зони за рекреация и детска площадка в имота, който представлява естествено продължение на вече изградения градски парк и допълва новата визия на централната градска част. Ще бъде оформена диагонална алея от цветна дървесна растителност, декоративен парков павилион, заобиколен от кътове за почивка с дървени перголи и пейки, ще бъдат изградени детски площадки, площадки за фитнес и други елементи на парковия дизайн.	Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG06RDNP001-19.148 МИГ – Кирково - Златоград, Мярка 7.2. Инвестиции в създаване, подобряване или разширяване на всички видове малка по мащаби инфраструктура.	557 300,62 лв.	В процес на изпълнение
ЧОС:СУ "Св. Княз Борис I", с. Старцево, общ. Златоград, обл. Смолян	"Обичам природата - и аз участвам"	ПУДООС; Договор № 14897 от 19.05.2022 г.	7 386,00 лв.	Изпълнен
ЧОС:ОУ "Васил Левски" гр. Златоград, общ. Златоград, обл. Смолян	"Обичам природата - и аз участвам" - учебен кът на открито	ПУДООС; Договор № 14878 от 19.05.2022 г.	7 500,00 лв.	Изпълнен
ЧОС:ДГ "Радост" гр. Златоград, общ. Златоград,	"Обичам природата - и аз участвам" - "Еко	ПУДООС; Договор №	7 410,00 лв.	Изпълнен

обл. Смолян	кътове на открито с билкови градини"	14920 от 19.05.2022 г.		
Община Доспат				
„Компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци"/ по приоритетна ОС 2 (ПО2) „Отпадъци" на Оперативна програма „Околна среда" (ОПОС) 2014 - 2020г. / в ПИ с индентификатор 016209, м. „Гайтанина".	Към 28.01.2021 г. Инсталацията за предварително третиране на битови отпадъци и компостиране на зелени отпадъци е изцяло завършена.Направени са 72 часови успешни проби.Обектът е въведен в експлоатация , но поради свлачище не функционира до отстраняване то му. В момента има избран оператор.	Община Доспат има подписан Административен договор за Безвъзмездна финансова помощ от 22.05.2018г. по приоритетна ос 2 на Оперативна програма „Околна среда” 2014 – 2020г.” процедура № BG16M1 OP 002-2.002	9 654 503, 76 лв.	Проектът е изпълнен, проведена ДПК. Временно спряна процедура по въвеждане в експлоатация, поради активирано свлачище в югозападната част на обекта.
Проект за разширение на регионално депо за ТБО-Доспат	Надграждане и разширяване на основната клетка	ПУДООС	4 673 042,64 лв.	Проектът е входиран, очаква финансиране
ЧОС:ОУ "Христо Ботев" с. Късак, общ. Доспат, обл. Смолян	"Зелена класна стая на открито"	ПУДООС; Договор № 15114 от 07.06.2022 г.	7 500,00 лв.	Изпълнен
Община Неделино				
"Рехабилитация на вътрешна водопроводна мрежа по ул."Първи май", ул. Делю войвода", ул. "Шина Андреева", ул. Баба Тонка" и ул. "Напредък", гр. Неделино, общ. Неделино, обл. Смолян:Етап -I - "Водопровод по ул. "Шина Андреева": Етап II - "Водопровод по ул. "Първи май-1, ул. "Първи май-2, ул. "Първи май-3, ул. "Първи май-4: Етап III- "Водопровод по ул."Баба Тонка".	Целта на предвидените строително-монтажни дейности е рехабилитация и реконструкция на съществуващи водопроводи по ул. "Шина Андреева", ул. "Баба Тонка" и ул. "Първи май"- гр. Неделино.Проектът предвижда подмяна на остарели проводни тръби с нови полипропиленови, отговарящи на световните водопроводни стандарти. Целта е да се подобри качеството на водата и да се намалят аварите по водопреносната мрежа.Подмяната на водопроводите ще бъде финансиране със средства, съгласно сключено Споразумение между Община Неделино и ПУДООС.	ПУДООС	509 350,60 лв.	Изпълнен
"Усъвършенстване на системата за организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци на	Целта на проекта е: Увеличаване ефективността и ефикасността на	ПУДООС	454 817,00 лв.	Приключва праз м. март 2023г.

<p>територията на община Неделино до Регионално депо Мадан"</p>	<p>системата за организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци на територията на община Неделино. С реализирането на проекта се очаква да се подобрят показателите по отношение качеството на въздуха, водите, почвите и да се подобри жизнената среда на 6540 жители от община Неделино. Новият автомобил с модерен тип надстройка ще направи сметосъбирането по-изгодно икономически, тъй като ще бъде с по-нисък разход на гориво и с по-качествено обслужване в сравнение с наличните сметосъбиращи автомобили. Багера - товарач е предвиден за трудно достъпните райони и претоварване при необходимост. Избраното технологично решение е продиктувано от желанието на община Неделино да се превърне в атрактивно и екологично чисто място за живеене и за развитие на туризма в общината.</p>			
<p>Проект „Укрепване на регистрирани свлачищни участъци в района на туристическа и колоезачна пътека в местност „Леден врис“ 3</p>	<p>Цели на проекта Община Неделино се стреми към създаване на благоприятна среда за обитаване, труд и отдих чрез модернизиране на обществени публични пространства, подобряване качеството на образование, здравеопазване и културни дейности, повишаване на заетостта и намаляване на бедността, развитие на социалните услуги и социалната интеграция, подобряване на енергийната ефективност, щадящо използване на местните ресурси, опазване и възстановяване на</p>	<p>МРРБ</p>	<p>1 190 035,00 лв.</p>	<p>Изпълнен</p>

	<p>околната среда. Изпълнението на дейностите по проекта ще допринесат за трайно стабилизиране на възникнали през 2018г. активни геодинамичени процеси, водещи до нарушаването на терени в УПИ VII-1245 и УПИ VIII-1172, кв.112, засегнати жилища, нарушен и засегнат е и участък от туристическа и колоездна пътека гр. Неделино- местност „Леден врис“. С активизиране на свлачището е създадена реална опасност от катастрофално развитие на геодинамичните процеси в района, като застрашени остават повече от 12 дка урбанизирани жилищни и производствени територии и над 4 дка земеделски и горски площи. Установените свлачищни участъци са регистрирани под общ с идент. № SML18.51319-09 по Регистъра на свлачищата в Република България.</p>			
ЧОС:СУ "Св. Св. Кирил и Методий" гр. Неделино, общ. Неделино, обл. Смолян	"Чиста природа - устойчиво бъдеще"	ПУДООС; Договор № 15045 от 31.05.2022 г.	7 498,50 лв.	Изпълнен
Област Пловдив				
Община Лъки				
През 2022 г. община Лъки е изготвила множество проекти (изцяло или частично с екологична насоченост), за които през 2023 г. ще се търси финансиране.				
Област Кърджали				
Община Ардино				
“Обновяване на парк за широко обществено ползване в гр. Ардино, община Ардино”	<p>Полагане на настилка от нови тротоарни плочи; Оформяне на алейна мрежа, плочници и цветни площи с градински бордюри; Разширяване и обновяване на детската площадка; Изграждане на площадка за скейтбординг; Изграждане на ажурна ограда покрай р. Ардинска; Предвижда се поливна система и парково осветление</p>	Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., ВОМР, подмярка 7.2	198 840,70 лв.	Изпълнен

“Реконструкция, оборудване и обзавеждане на градски стадион в гр. Ардино, община Ардино”	Ремонт на трибуните и покриване на част от тях; Възстановяване на терена и благоустрояване на територията на стадиона	Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., ВОМР, подмярка 7.2	281 121,96 лв.	Изпълнен
ЧОС: община Ардино	"Обособяване на зона за активен отдих със стрийт фитнес"-гр. Ардино	ПУДООС към МОСВ Национална кампания "За чиста околна среда-2022", Договор №14 955/20.05.2022 г.	14 999,10 лв.	Изпълнен
Област Благоевград				
Община Сатовча				
"Наше село за нулеви отпадъци"	В основата на Проекта е най-успешната в ЕС добра практика за въвеждане на принципа „Замърсителят плаща“ при управление на битовите отпадъци, а именно „Плащане според количеството отпадъци“. Демонстрационният проект се изпълняваше в малък мащаб на територията на община Сатовча и включваше оборудване на еднофамилни/ малки многофамилни къщи с кофи за смесени отпадъци с различен обем и с кофи за рециклируеми отпадъци. Основната дейност по проекта беше провеждане на симулационна игра за 200 бр. домакинства от общината, чрез която да се тества моделът за определяне на такса битови отпадъци въз основа на количеството отпадъци, генерирани от всяко домакинство. Целта на проекта беше да се допринесе за постигане на целите заложи в Закон за управление на отпадъците чрез въвеждане на мерки за предотвратяване образуването на битови отпадъци и намаляване количеството образувани смесени битови отпадъци. Специфичните	Финансиран по приоритетна ос № 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Кохезионния фонд и от Европейския фонд за регионално развитие - Европейския фонд за регионално развитие - Национално съфинансиране от държавния бюджет на Република България - Съфинансиране от страна на община Сатовча	Обща стойност 390 471,26 лв. - Европейския фонд за регионално развитие - 325 357,91 лв. Национално съфинансиране от държавния бюджет на Република България – 57 416,11 лв. Съфинансиране от страна на Община Сатовча – 7 697,24 лв.	Етапи на изпълнение на демонстрационния проект: Етап 1: Определяне на населените места, в които се реализира демонстрационния проект-изпълнен; Етап 2: Определяне на домакинствата, които реално ще участват в демонстрационния проект-изпълнен; Етап 3: Доставка и оборудване на домакинствата с кофи за събиране на отпадъци, изхвърляне и отчитане на количествата събрани отпадъци в два референтни периода от по 6 месеца, съответно без и с включено разделно събиране на отпадъците-изпълнен; Етап 4: Анализ на събраните от демонстрацията данни и препоръки за въвеждане на

	цели на конкретната проектна дейност бяха насочени към документално проучване на опита на други градове в държави-членки на ЕС, анализ на събраните в резултат на демонстрационния проект данни и изготвянето на предложение за модел за формиране на такса битови отпадъци.			модел за подходящо и справедливо определяне на такса битови отпадъци според количествата образувани отпадъци от домакинствата-изпълнен Етап 5: Провеждане на 6 броя информационни кампании за популяризиране на резултатите от проекта - Изпълнен
"Помпена станция за питейни води в п.имот 048054, местност "Писе", землище на с. Вълкосел, електропровод, трафопост, и тласкателен водопровод до напорен резервоар 1200м ³ в имот 018059, земл. с. Вълкосел", с.Вълкосел, община Сатовча.	Довеждащ водопровод ф90 и ф 110 до 25 атм. С дължина 1800 м.Електропровод 20 кV с дължина 1000 м. В имота се изграждат трафопост и помпена станция с дебит на помпите 4 л/сек.	Държане бюджет и съфинансиране от ПУДООС	498 000,00 лв.	Изпълнен, проведена ДПК, предстои въвеждане в експлоатация

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обобщена оценка за състоянието на околната среда на територията на РИОСВ-Смолян в сравнение с предходните години

РИОСВ – Смолян осъществява провеждането на националната политика в областта на околната среда на регионално ниво, съхраняване на природните богатства в региона, осигуряване на безопасна и здравословна околна среда за населението, ефективен контрол за предотвратяване и намаляване на неблагоприятните влияния върху компонентите и факторите на околната среда, съхранение на биологичното разнообразие, повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда.

Основните дейности, които се контролират на територията на инспекцията са разпределени в следните категории: рудодобив, обогатяване на оловно - цинкови руди, добив и преработка на инертни материали, хранително - вкусова промишленост, шивашка промишленост, дървопреработване, мебелно производство, производство на части за автомобилната промишленост, производство на ски и ски оборудване, интензивно отглеждане на животни, производство на козметични продукти, площадки за МРО.

Общият брой на обектите, контролирани от РИОСВ - Смолян е 1 069. От тях 374 бр. са обекти с производствени дейности; 60 бр. са терминалите и бензиностанциите; 23 бр. са обекти с издадени разрешителни по ЗУО; 132 са обекти с издадени регистрационни документи по ЗУО; 9 защитени зони; 61 защитени територии, в които попадат 4 резервата, 4 поддържани резервата, 27 защитени местности, 26 природни забележителности; 27 вековни дървета.

На територията на РИОСВ – Смолян, постоянен автоматичен мониторинг за качеството на атмосферния въздух се извършва само в гр. Смолян. През 2022 г. при 351 пробонабирания са отчетени 50 дни с превишения по показател ФПЧ₁₀ и средногодишна концентрация - 30,96 µg/m³.

През последните години се наблюдава тенденция за намаляване стойностите на средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ и е под нормата от 40 µg/m³, но броят на дните с

превишения остава над нормата от 35 дни/годишно. Най-висок е процентът на превишенията през зимния период на годината. Като основна причина за наднормените нива по този показател са използването на твърди горива за отопление в битовия сектор, зимното опесъчаване в съчетание с безветрие и температурни инверсии.

На територията на инспекцията няма големи горивни инсталации /ГГИ/. Постъпващите жалби и сигнали за замърсяване на атмосферния въздух са от горивни източници с мощности под 0,5 MW, използващи твърдо гориво за отопление в битовия сектор, хотели, къщи за гости, автосервиси, шивашки предприятия и други. Същите са извън обхвата на Наредба №1/2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.

Основен проблем, свързан с шума, излъчван в околната среда са обекти с промишлени дейности, намиращи се в близост до жилищни зони, съгласно устройствените планове на населените места. Това води до наслагване на фонов и промишлен шум и излагане на живеещите до нива на шума, близки до граничните стойности за съответните зони и територии.

Предприятията от рудодобива, преработката на руда, млекопреработвателната и рибопреработвателна промишлености се явяват основни замърсители на повърхностните води в териториалния обхват на РИОСВ-Смолян. Най-честите нарушения са свързани с неизпълнение на условията и превишение на ИЕО, поставени в РЗ, както и нерегламентирано заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти.

Една част от изградените 9 бр. ПСОВ в община Сатовча не работят нормално и не постигат заложените индивидуални емисионни ограничения. При осъществения контрол през 2022 г. са дадени 6 предписания и са наложени 3 броя нови текущи санкции по реда на чл. 69 от ЗООС, като общият брой на действащите текущи санкции на община Сатовча е шест.

През 2022 г. за възстановяване и подобряване работата на ПСОВ – с. Грохотно и ПСОВ – с. Триград са дадени 4 предписания на община Девин, като същите са изпълнени. Към момента действа 1 бр. текуща санкция по реда на чл.69 от ЗООС за надвишение на ИЕО, съгласно РЗ на ПСОВ – с. Грохотно.

След извършен контролен мониторинг на ПСОВ - к.к. „Пампорово“ са установени надвишения на ИЕО, за което е съставен АУАН на „В и К“ ЕООД, гр. Смолян.

Друг замърсител на повърхностни води на територията на инспекцията са битово-фекалните води, зауствани от агломерации, където все още не са изградени ПСОВ: общински центрове (Девин, Чепеларе, Лъки, Ардино, Доспат, Сатовча и Неделино) и населени места над 2000 е.ж. (с.Старцево, община Златоград; с.Кочан, община Сатовча и с.Чепинци, община Рудозем), и населени места под 2000 е.ж. (с. Бял извор, община Ардино, с. Смилян, с. Момчиловци, с. Широка Лъка, община Смолян и други). Към момента няма действаща мярка за финансиране изграждането на пречиствателни съоръжения за населени места от 2 000 до 10 000 е.ж.

И през 2022 г. остава проблема със заустване на отпадъчни води от рудодобива и рудопреработката, като действащите рудници предприемат мерки за намаляване на замърсяването с приоритетни и приоритетно опасни вещества. За констатирани превишения на ИЕО има съставени 2 бр. АУАН и наложена 1 бр. текуща санкция по реда на чл.69 от ЗООС.

Открит остава проблемът със закритите и ликвидирани рудници, от които продължават да се заустват филтрирани води в повърхностни водоприемници. Съставът и вида на замърсяващите вещества е неизвестен, тъй като на тях не се прави мониторинг.

Обезвреждането на битовите отпадъци се извършва в съответствие с изискванията на Директива 1999/31/ЕС и националното законодателство.

Подобрява се състоянието на площадките за събиране и третиране на ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, ОП, ОЦЦМ, дъресни отпадъци и други, вследствие на осъществявания контрол по спазване условията в издадените разрешителни и регистрационни документи.

Въпреки засиленият контрол по населени места за нерегламентирани замърсявания с

битови и строителни отпадъци, все още на места се установяват локални замърсявания.

Продължава да бъде сериозен проблем нерегламентираното изхвърляне на излезли от употреба гуми, поради затруднения при предаването им за последващо третиране.

На територията на инспекцията няма изградени депа за строителни отпадъци, като същите се депонират предимно на Регионалните депа.

Недостатъчен е и броят на инсталациите и съоръженията за третиране на строителни отпадъци, както и площадките за временно съхранение на такива.

На затворените Общински депа на общините Златоград, Неделино, Лъки, Борино и Чепеларе не е извършена цялостна рекултивация /техническа и биологична/, поради липса на финансиране.

На територията на РИОСВ-Смолян се намират пет склада за съхранение на излезли от употреба препарати за растителна защита. През 2022 г. пестицидите, които се съхраняват в тях не бяха изнесени за обезвреждане и складовете не са почистени.

Основен проблем в областта на опазване и съхранение на биоразнообразието на територията на РИОСВ - Смолян е свързан с продължаващите системни нападения от кафява мечка над домашни животни и селскостопанско имущество, пораждащи голямо социално напрежение сред местното население. През 2022 г. най-засегнати са землищата на общините Баните, Девин и Смолян, като най-голям брой щети са регистрирани на територията на ДГС - Смилян, ДГС - Славейно и ДГС - Триград. В тази връзка, експерти на РИОСВ - Смолян участват в разяснителни кампании сред местното население, относно прилагане на превантивни мерки; в комисии за идентифициране на проблемните екземпляри, нанесените щети от тях и изготвяне на предложения до МОСВ за обезщетяване на собствениците; в комисии към РДГ за изготвяне на предложения до министъра на земеделието, храните и горите за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със ЗБР.

Състоянието на околната среда на територията на РИОСВ - Смолян през 2022 г. е представено чрез възприетата в публикациите на Европейската Агенция по околна среда символика, отразяваща тенденциите в екологичните процеси:

Положителни Отрицателни и без промяна

КЛЮЧОВИ ПОСЛАНИЯ

 През 2022 г., стойностите на средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ в гр. Смолян е 30,96 µg/m³, което е по-малко с 1,33 µg/m³ спрямо 2021 г. и е под средногодишната норма от 40 µg/m³ за опазване на човешкото здраве.

 След приложена методика от ИАОС гр. София за определяне на превишенията на пределно допустимите стойности на ФПЧ₁₀ в АИС „Библиотека“ гр. Смолян, които се дължат на емисии от природни източници – пустинен прах, се приспадат дните с превишение на 43 дни и средногодишната стойност на 29,74 µg/m³.

 Подобрена е инфраструктурата за пречистване на отпадъчни води, изградена и въведена в експлоатация е СПСОВ – Борино.

 Градските пречиствателни станции за отпадъчни води в Мадан, Рудозем, Златоград и Смолян работят с добър пречиствателен ефект, без надвишение на индивидуалните емисионни ограничения по контролираните показатели.

Неефективно работят по-голяма част от изградените в общините Сатовча и Девин, 13 селищни пречиствателни станции за отпадъчни води в населени места под 1000 екв. жители. Причините са липса на квалифициран персонал и технически проблеми на съоръженията.

Публикуват се всички актове по администрираните регулаторни режими и своевременно се актуализират всички електронни регистри, с което се реализира пълна прозрачност на дейността на РИОСВ – Смолян.

На територията на РИОСВ - Смолян няма действащи депа за строителни отпадъци. Голяма част от образуваните строителни отпадъци се депонират предимно на регионалните депа за неопасни отпадъци, а малка част се оползотворяват.

Инсталациите за сепариране на битови отпадъци и за компостиране на разделно събрани биоотпадъци на РДНО – Мадан и РДНО – Смолян функционират добре. По този начин се намаляват количеството на депонираните отпадъци.

На затворените Общински депа на общините Златоград, Неделино, Лъки, Борино и Чепеларе не е извършена цялостна рекултивация (техническа и биологична), поради липса на финансиране.

Увеличен е броят на лицата, които са привели дейностите си с отпадъци, съгласно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, касаещи дейностите по временно съхранение на генерираните производствени и опасни отпадъци, площадките за третиране на отпадъци и други.

На територията на РИОСВ - Смолян няма предприети действия за ликвидиране на складове за съхранение на негодни за употреба ПРЗ.

В резултат на засилен контрол от страна на РИОСВ - Смолян са почистени 21 бр. замърсени площи с битови и строителни отпадъци, 106 бр. нерегламентирани замърсявания на речните корита и прилежащите терени и 175 бр. участъци от общински пътища и улична мрежа в населени места.

Извършван е засилен контрол срещу нерегламентирано изгаряне на отпадъци от дейностите на автосервизи, шивашки предприятия, площадки за смяна на автомобилни гуми, магазини за дрехи втора употреба, мебелни производства и др. Установени са трима нарушители, извършващи дейности по нерегламентирано изгаряне, които са санкционирани.

Остава нерешен проблемът с излезлите от употреба автомобилни гуми, като голяма част от тях се съхраняват на мястото на образуването им.

Все повече лица се регистрират и водят електронна отчетност в Националната информационна система за отпадъци /НИСО/.

 Проведени са множество инициативи за повишение знанията на младежи по отношение на ефективно управление на отпадъците и намаляване количествата на депонираните отпадъци.

 РИОСВ-Смолян продължи изпълнението по прилагане на законодателството по управление на химикалите и предотвратяване на риска от големи аварии при работа с опасни вещества. През 2022 г. не са възниквали аварии с опасни вещества.

 От извършеният през 2022 г. мониторинг на защитените видове – кафява мечка, дива коза, родопски крем, джел и блатен плаун, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) е констатирано, че популациите им са в стабилно състояние.

 Броят на щетите от кафява мечка през 2022 г. спрямо 2021 г. се е увеличил - с около 11,6 % - от 190 на 212 бр.

 Прилагат се превантивни мерки при реализиране на инвестиционните предложения чрез провеждане на процедури по оценка на въздействие върху околната среда, както и процедури по екологична оценка на планове и програми.

 За поредна година, РИОСВ – Смолян насърчава кампанията за събиране на пластмасови капачки, която е своеобразен призив за намаляване на замърсяването от пластмасови отпадъци в името на благотворителна кауза, която инспекцията подпомага.

 През 2022 г. от РИОСВ – Смолян, в партньорство с пет неправителствени организации са проведени инициативи с над 700 младежи от общините Смолян, Рудозем, Девин, Мадан и Чепеларе по програмата на Министерството на околната среда и водите – „Политики за младежта в сферата на околната среда“.

 През 2022 г. е регистрирано ново находище от защитения вид „Родопски крем“ (*Lilium rhodoraеum*), в района на село Джурково, община Лъки.

 През 2022 г. със заповед на министъра на околната среда и водите са обявени две вековни дървета – Обикновен смърч (*Picea abies*) на възраст около 180 години, в землището на гр. Смолян и Обикновен бук (*Fagus sylvatica*) на възраст около 250 г., в землището на село Река, община Смолян.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1

№ по ред	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия /дка/	Попада в териториалния обхват на община
1.	„Дяволски мост”	Защитена местност	Държавна публична	20,304	Ардино
2.	„Калето”	Природна забележителност	Държавна публична	13,581	Ардино
3.	„Родопски силивряк”, с.Дядовци	Природна забележителност	Държавна публична	0,763	Ардино
4.	„Родопски силивряк”, с.Любино	Природна забележителност	Държавна публична	1,613	Ардино
5.	„Хладилната пещера”	Природна забележителност	Общинска публична	1,469	Ардино
6.	"Кастракли"	Резерват	Държавата-МОСВ	1291,762	Борино
7.	"Поречието на река Девинска"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	1407,796	Борино, Девин
8.	"Борино"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1082,420	Борино, Девин
9.	"Буйновско ждрело"	Природна забележителност	Държавна публична	7617,070	Борино
10.	"Дяволски мост"	Природна забележителност	Държавна публична	388,306	Борино
11.	"Караджа дере"	Защитена местност	Държавна публична стопанисвана от общината Общинска публична	10287,257	Доспат
12.	"Казаните"	Резерват	Държавата-МОСВ	1548,024	Девин
13.	"Шабаница"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	220,844	Девин
14.	"Триградското ждрело"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична Частна	7105,690	Девин
15.	"Чаирите"	Защитена местност	Държавна публична Частна Общинска публична Стопанисвана от общината	3150,070	Девин
16.	"Старата гора"	Защитена местност	Държавна публична	302,110	Девин
17.	„Храстево”	Защитена местност	Държавна публична	173,410	Девин
18.	"Настанска могила"	Природна забележителност	Държавна публична	27,880	Девин
19.	"Струилски дол"	Природна забележителност	Държавна публична	3,080	Девин
20.	"Света неделя"	Защитена местност	Религиозни организации Общинска публична Обществени организации Държавна публична Частна	231,290	Златоград, Неделино
21.	Пещера "Годумска дупка"	Защитена местност	Държавна публична	42,000	Неделино
22.	"Червената стена"	Резерват	Държавата-МОСВ	8010,659	Лъки
23.	Водопад "Гюмберджията"	Природна забележителност	Държавна публична	2,097	Лъки
24.	Скален мост в м."Шапран дупка"	Природна забележителност	Държавна публична	36,947	Лъки

25.	Водопад "Свети дух"	Природна забележителност	Държавна публична	2,883	Лъки
26.	"Сливодолско падало"	Природна забележителност	Държавна публична	6,851	Лъки
27.	"Сосковчето"	Резерват	Държавата-МОСВ	1777,557	Смолян
28.	"Момчиловски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	335,603	Смолян
29.	"Амзово"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	3,195	Смолян
30.	"Калето"	Защитена местност	Държавна публична	30,360	Смолян
31.	"Падала"	Защитена местност	Държавна публична Частна Стопанисвана от общината	338,293	Смолян
32.	"Ливадите"	Защитена местност	Частна Стопанисвана от общината	10,008	Смолян
33.	"Рожен"	Защитена местност	Кооперативна Частна	1105,090	Смолян
34.	"Момина вода-Ахматица"	Защитена местност	Кооперативна Частна Общинска публична	372,040	Смолян
35.	"Връх Средногорец"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1210,530	Смолян
36.	"Крепостта Градището"	Защитена местност	Частна Държавна публична Кооперативна Стопанисвана от общината	97.530	Смолян
37.	"Лятната гора"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	421,250	Смолян
38.	"Дълбок дол"	Защитена местност	Държавна публична	59,731	Смолян
39.	"Врача"	Защитена местност	Държавна публична	40,508	Смолян
40.	"Чернока"	Защитена местност	Кооперативна	73,660	Смолян
41.	"Турлата"	Защитена местност	Кооперативна Частна Стопанисвана от общината	183,520	Смолян
42.	"Хубча"	Защитена местност	Държавна публична Съсобственост	436,880	Смолян
43.	"Соскучански дол"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1127,890	Смолян
44.	"Бориковска п-ра"	Природна забележителност	Държавна публична	9,990	Смолян
45.	Пещера "Улцата"	Природна забележителност	Държавна публична	9,543	Смолян
46.	"Невјастата"	Природна забележителност	Държавна публична, Частна	496,550	Смолян
47.	"Ледницата"	Природна забележителност	Държавна публична, Съсобственост	111,570	Смолян
48.	"Момата"	Природна забележителност	Общинска публична	15,770	Смолян
49.	"Сарийска чука-Главата"	Природна забележителност	Общинска публична	2,154	Смолян
50.	"Смолянски езера"	Природна забележителност	Държавна публична	511,580	Смолян
51.	"Градище"	Природна забележителност	Държавна публична	73,372	Смолян
52.	"Смолянски водопад"	Природна забележителност	Общинска публична	2,001	Смолян

53.	„Казанджи дере“	Природна забележителност	Общинска публична	10,001	Смолян
54.	"Конски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	343,987	Сатовча
55.	„Манастирището”	Защитена местност	Държавна публична	771,599	Сатовча
56.	"Средните ливади"	Защитена местност	Държавна публична Стопанисвана от общината Съсобственост	708,690	Чепеларе
57.	"Куцинско блато"	Защитена местност	Частна	0,415	Чепеларе
58.	"Чудните мостове"	Природна забележителност	Държавна публична Общинска публична	396,140	Чепеларе
59.	"Скакалото"	Природна забележителност	Кооперативна	4,800	Чепеларе
60.	"Дуплево"	Природна забележителност	Кооперативна	5,550	Чепеларе
61.	Водопад "Костен камък"	Природна забележителност	Държавна публична	5,146	Чепеларе
			Всичко:	53980,73	

Приложение №2

ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИОСВ – СМОЛЯН – 2022г.						
№	№ в Държавния Регистър	№ по Ред в Регистъра на РИОСВ-Смолян	Наименование на Защитения Природен Обект	№ и Дата на Заповедта за обявяване и прекатегоризиране	Местонахождение / гр., с., местност, ул., ДЛ, Т.Н./	Забележка* Н-височина; Д-диаметър на 1.30м от основата
1	2	3	4	5	6	8
1	286	2	Черен бор	Пост. № 4044/ 10.10.1949г. на МГ	ГС- Смолян ; з-ще с. Сивино; м." Текир ", "Чикека"	Н-18 м, обиколка 2,10 м; възраст: 150г.
2	287	3	Бял бор	Пост. № 4044/ 10.10.1949г. на МГ	ГС- Смолян ;з-ще с. Сивино; м." Текир ", "Чикека"	Н-20 м, обиколка 2,25 м; възраст: 170г.
3	282	5	Чинар	Заповед № 508/28.03.1968г. на МГП	гр. Смолян - ГНС	Н-22 м, обиколка 4,30м; възраст: 250г
4	292	9	Чинар	Заповед № 2276/05.12.1967г. на МГП	с. Петково- СОНС; ГС-Славейно	Н-19м, обиколка 3,30м; възраст: 150г.
5	294	11	Бук	Заповед № 2276/05.12.1967г. на МГП	с. Сивино- м. " Ливадите"	Н-21 м, обиколка 3,10м; възраст: 300г.
6	295-307	12	Смърч- 13 Братя	Заповед № 2276/05.12.1967 г. на МГП	с. Стойките - м. Ардашль	13 Броя - Н-35 м, обиколка- 1,62м, възраст 180г.
7	308	13	Смърч- 10 Братя	Заповед № 1120/02.07.1968 г. на МГОПС	ГС-Чепеларе, з-ще гр.Чепеларе	Н-24 м, обиколка 3,80м; възраст: 200г.
8	530	15	Бук	Заповед № 1762/28.06.1972г. на МГТМ	ГС- Славейново; мах. Вълчан Дол; ДЗС- Златоград	Н-20 м, обиколка 3,20м; възраст: 300г.

9	862	16	Питомен Кестен	Заповед № 511/24.02.1976г. на МГОПС	м. " Балалийската река " ДЗС- Златоград	Н-22 м, обиколка 3,50м; възраст: 250г.
10	1678	48	Чинар	Заповед № 376/19.04.1985г. на КОПС	с. Годешево, общ. Сатовча	Н-26 м, обиколка 5,90м; възраст: 435г.
11	997	20	Бял бор	Заповед № 343/04.07.1978г. на КОПС	м. " Пашалийца"- з-ще на с. Хвойна	Н-20м, обиколка 3,35м; възраст: 180г.
12	998	21	Смърч	Заповед № 343/04.07.1978г. на КОПС	м. " Пашалийца"- з-ще на с. Хвойна	Н-26 м, обиколка 3,20м; възраст: 180г.
13	1174	31	Бук	Заповед № 235/04.06.1980г.	м."Бориката", гр.Мадан	Н-20 м, Д -1,40м; възраст: 160г.
14	1175	28	Бук	Заповед № 235/04.06.1980г.	м. " Шадица", з- ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
15	1176	29	Бук	Заповед № 235/04.06.1980г.	м. " Шадица", з- ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
16	1177	30	Бук	Заповед № 235/04.06.1980г.	м. " Шадица", з- ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 0.70м; възраст: 120г.
17	1179	33	Бук	Заповед № 235/04.06.1980г.	м. " Печинско ", з-ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 1.50м; възраст: 170г.
18	1271	36	Бук	Заповед № 279/10.04.1981г.	м."Кайковска", с.Турян	Н-25 м, Д - 2.80м; възраст: 200г.
19	1443	37	Круша	Заповед № 1027/01.07.1982г.	м. " Падала " с. Бостина; АПК-Смолян	Н-15 м, Д - 1.05м; възраст: 250г.
20	1760	39	Смърч-многовръх	Заповед № 197/11.03.1987г.	м. " Караманолевска Мандра " ГС-Чепеларе; ОТД 46 Х	Н-28 м, Д - 5.12 м; възраст: 125г.
21	2140	41	Зимен дъб	Заповед №РД-291/08.05.2015г. на МОСВ	ТП ДГС Хвойна отд223"ш", м."Воденишки дол", земл.Малево	Н-26 м, Д - 4.57м; възраст:330 г.
22	2159	44	Черен бор (Pinus nigra) Лирата на Орфей	Заповед №РД-40/22.01.2018 г. на МОСВ	земл. Борино, Кад.№05462.188.50, в ПЗ"Буйновското ждерело". коорд. х - 4643398.475, у - 505459.333 в коорд.с-ма БГС 2005 г./кадастрална	Н-34 м , Д - 0.54м, възраст: 100 г.
23	2171	44	Черен бор (Pinus nigra) Октопода	Заповед № РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ;ДВ,бр.105/2018г.	земл. Борино, Кад.№05462.188.50, в ПЗ"Буйновското ждерело".С коорд. х - 4614294.043, у - 402431.974	Н-27м, диаметър на всяко от осемте разкл. от 22-43 см; възраст: 100 г.
24	2172	45	Бук (Fagus sylvatica)	Заповед №РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ; ДВ,бр.105/2018г.	земл. Буйново, Кад.№06879.96.26. с коорд.х 4599620.74, у 400216.175 по БГС 2005 кад.	Н-16,5 м, Д - 4,20 м; възраст: 300 г.

25	2173	46	Бук (<i>Fagus sylvatica</i>)	Заповед №РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ; ДВ,бр.105/2018г.	земл. Буйново, Кад.№06879.96.26. с коорд. х - 4599617.240, у - 400095.045 по БГС 2005 кад.	Н-24 м, Д - 3,12 м; възраст: 200 г.
26	2174	47	Смърч (<i>Picea abies</i>)	Заповед №РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ; ДВ, бр.105/2018г.	земл. Кожаре, Кад.№37592.30.9. с коорд. х - 4599834.313, у - 405389.960 по БГС 2005 кад.	Н-37,5 м, Д - 3,85 м; възраст: 250 г.
27	2198	48	Орех (<i>Juglans regia</i>)	Заповед №РД-804/08.10.2020г. МОСВ; ДВ,бр.97/2020г.	с. Дрянка, общ. Баните, имот кад. № 23875.100.491, коорд. х -4607654.380 у - 459371.450 по БГС 2005 кад.	Н-18 м, Д - 2,70 м; възраст: 100 г.
28	2255	49	Обикновен смърч (<i>Picea abies</i>)	Заповед № 606 от 11.07.2022 г. на МОСВ, бр. 59/2022 на Държавен вестник	ПИ с идентификатор 67653.439.1 (горска, държавна) по КККР на град Смолян, община Смолян; ДГС Смолян	Н-30 м, обиколка 4,30 м; възраст: 180г.
29	2256	50	Обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>)	Заповед № 606 от 11.07.2022 г. на МОСВ, бр. 59/2022 на Държавен вестник	ПИ с идентификатор 62462.1.834 (горска, държавна) по КККР на село Река, община Смолян; ДГС Смолян	Н-27 м, обиколка 4,80 м; възраст: 250г.

Приложение №3

Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО (изписват се поименно)	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1	2	3	4	5	6	7
Смолян	36648	79	78	с. Чучур	99,99	36647
Баните	3380	20	20	-	100	3380
Борино	3108	5	5	-	100	3108
Чепеларе	6523	13	13	-	100	6523
Ардино	15307	52	45	с.Аврамово,с.Дойранци, с.Латинка, с.Любино, с.Мак, с.Песнопой, с.Теменуга	98,48	15074
Девин	10676	16	16	-	100	10676
Рудозем	9029	21	19	с.Добрева череша; с.Дъбова	99,97	9026
Лъки	2467	10	10	-	100	2467
Златоград	11190	9	9	-	100	11190
Мадан	11365	44	44	-	100	11365
Доспат	8007	8	8	-	100	8007
Сатовча	15489	14	14	-	100	15489
Неделино	5486	16	16	-	100	5486
Общо:	138675	307	297	10	99,83	138438

Забележка: Данните за брой жители са по настоящ адрес и са взети от ГД "ГРАО" към 15.12.2022 г.

Приложение №4

Община	Въведени системи за разделно събиране на МРО, в.т. ч.:	% население, обхванато от системите за разделно събиране	Брой на обслужваното население	Брой на площадките и на местата за разделно събиране на различните видове МРО
1	2	3	4	5
Община Смолян	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	76.77%	28134	Договора с "Екобатери" АД, пунктове за събиране - 40 броя само в град Смолян
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	Договор с „Елтехресурс“ АД. Събирането се извършва при провеждане на кампании.
Община Девин	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0 %	0	Договор с „Екобатери“ АД. Поставени са 11 бр. контейнери в гр. Девин.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	Договор с „Елтехресурс“ АД. Събирането се извършва при провеждане на кампании.
Община Неделино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Доспат	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Мадан	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	67,12%	7628	Сключен е договор с "Екобатери" АД. Разположени са следните съдове за НУБА – в гр. Мадан - 5 бр., в с. Средногорци – 1 бр. и в с. Върбина-1 бр.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	

Община Рудозем	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Сатовча	Отпадъци от опаковки *	82.48%	12776	Договор с "Булекопак" АД от 01.07.2013 г. и Анекс от 2018 г. - разположени са общо 87 комплекта жълти и зелени в с.Сатовча, с.Плетена, с. Кочан, с.Вълкосел, с. Ваклиново, с.Фъргово, с. Боголин, с. Слащен и с. Долен.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	Сключен е договор на 01.12.2020г. с "Екобулбатери" АД, но съдове все още не са разположени.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Сключен договор с "Екобултех" А. и „Надин холд“ ЕООД от 2020 г. Събирането се извършва при провеждане на кампании.
Община Чепеларе	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	73,91%	4821	Договор от 02.12.2020 г с „Надин Холд“ АД -подизпълнител на „Екобулбатери“ АД. Разположени са 10 бр. контейнери само в гр.Чепеларе.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Сключен договор с „Екобултех“ АД. Събирането се извършва при провеждане на кампании.
Община Ардино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Баните	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	

Община Борино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	75,06 %	2333	Договор с "Екобатери" АД - 3 пункта в с. Борино.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Лъки	Отпадъци от опаковки *	100%	2467	Договор с "Екобулпак България" АД от 23.12.2019г. Разположени са общо 27 броя контейнери във всичките 9 бр. населени места.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	73,98%	1825	Договор с "Екобатери" АД от 25.02.2022 г. Разположени са 16 броя контейнери - само в гр. Лъки.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Златоград	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Забележка: Данните за броя на жителите са по постоянен адрес от ГД "ГРАО" към 15.12.2022 г.				